

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Murska Sobota

**GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT
GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE**

ZAHODNO GORIČKO

2021 - 2030

OSNUTEK

Štev.: 13 – 9 / 2021

KAZALO VSEBIN

0	UVOD	11
1	SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	1
1.1	OPIS NARAVNIH RAZMER	1
1.1.1	<i>Lega</i>	1
1.1.2	<i>Relief</i>	2
1.1.3	<i>Podnebne značilnosti</i>	2
1.1.4	<i>Hidrološke razmere</i>	3
1.1.5	<i>Matična podlaga in tla</i>	3
1.1.6	<i>Krajinski tip in gozdnatost</i>	4
1.1.7	<i>Vegetacijski oris GGE</i>	5
1.1.8	<i>Živalski svet</i>	6
1.2	POVRŠINA IN LASTNIŠTVO GOZDOV	8
1.3	ODPRTOST GOZDOV S PROMETNICAMI IN RAZMERE ZA PRIDOBIVANJE LESA	8
1.4	DRUŽBENOGOSPODARSKE RAZMERE	10
1.5	DRUGE DEJAVNOSTI V PROSTORU	10
1.5.1	<i>Lovstvo</i>	10
1.5.2	<i>Kmetijstvo</i>	11
1.5.3	<i>Poselitev</i>	12
1.5.4	<i>Infrastruktura</i>	12
1.5.5	<i>Druge aktivnosti v prostoru</i>	12
1.6	POŽARNO OGROŽENI GOZDOVI	12
1.7	UREDITVENA ČLENITEV GGE	12
1.8	ORGANIZIRANOST JAVNE GOZDARSKE SLUŽBE	13
2	PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV	14
2.1	SPLOŠNO O FUNKCIJAH GOZDOV	14
2.2	EKOLOŠKE FUNKCIJE	15
2.3	SOCIALNE FUNKCIJE	25
2.4	PROIZVODNE FUNKCIJE	28
3	Opis stanja gozdov	30
3.1	GOSPODARSKE KATEGORIJE GOZDOV	30
3.2	LESNA ZALOGA	31
3.3	PRIRASTEK	32
3.4	RAZVOJNE FAZE OZ. ZGRADBE SESTOJEV	33
3.5	TIPI DREVESNE SESTAVE SESTOJEV	34
3.6	OHRANJENOST GOZDOV	34
3.7	KAKOVOST DREVJA	35
3.8	POŠKODOVANOST DREVJA	35
3.9	OBJEDENOST GOZDNEGA MLADJA	36
3.10	ODMRLO DREVJE	37
4	ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI	38
4.1	KRATEK OPIS ZGODOVINE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI V GOZDNOGOSPODARSKI GGE	38
4.2	GOSPODARJENJE Z GOZDOVI V PRETEKLEM UREDITVENEM OBDOBJU	38
4.2.1	<i>Posek</i>	40
4.2.2	<i>Gojitvena in varstvena dela</i>	43
4.2.3	<i>Gradnja gozdnih prometnic</i>	45
4.2.4	<i>Opravljenjena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov</i>	45
4.2.5	<i>Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2011 - 2020</i>	46
4.2.6	<i>Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2011- 2020</i>	46
5	ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV	48
5.1	RAZVOJ GOZDNIH FONDОВ	48
5.1.1	<i>Površina</i>	48
5.1.2	<i>Lesna zaloga, prirastek in možni posek</i>	48
5.2	PRESOJA STANJA IN RAZVOJA GOZDOV V POGLEDU TRAJNOSTI	49

5.2.1	<i>Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev</i>	49
5.2.2	<i>Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov</i>	50
6	CILJI, USMERITVE IN UKREPI	51
6.1	SPLOŠNI CILJI	51
6.2	USMERITVE	52
6.2.1	<i>Splošne usmeritve</i>	52
6.2.1.1	<i>Območja gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek</i>	54
6.2.2	<i>Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov</i>	55
6.2.3	<i>Usmeritve za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali</i>	70
6.2.4	<i>Usmeritve za delo v varovalnih gozdovih</i>	70
6.2.5	<i>Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi</i>	71
6.2.7	<i>Usmeritve za tehnologijo dela in gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic</i>	71
6.2.8	<i>Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor</i>	74
6.2.9	<i>Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih</i>	75
6.3	UKREPI	76
6.3.1	<i>Možni posek</i>	76
6.3.2	<i>Potrebna gojitvena in varstvena dela</i>	78
6.3.3	<i>Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali</i>	78
6.3.4	<i>Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov</i>	80
6.3.5	<i>Graditev gozdnih prometnic</i>	80
7	USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ	81
8	EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI V GGE	82
9	RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI	85
9.1	UTEMELJITEV OBLIKOVANJA RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDOV (GR)	85
9.1.1	<i>Rastiščnogojitveni razred 00140 KISLOLJUBNO GRADNOVO BELOGABROVJE</i>	86
9.1.2	<i>Rastiščnogojitveni razred 00150 KISLOLJUBNA GRADNOVA BUKOVJA</i>	94
10	LITERATURA	102
11	NAČRT SO IZDELALI	103
12	PRILOGE	104
13	PROSTORSKI DEL NAČRTA	105
13.1	STANJE IN RAZVOJ GOZDNIH POVRŠIN	105
13.2	VEČFUNKCIONALNA OBMOČJA	105
13.2a	<i>Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje</i>	105
13.2b	<i>Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda</i>	105
13.3	INTENZIVNOST GOSPODARJENJA	106
13.4	OBMOČJA GOZDOV S POSEBNIM NAMENOM IN VAROVALNIH GOZDOV	106
13.5	GOZDOVI ZA SANACIJO	106
13.6A	OBMOČJA GOZDOV POMEMBNA ZA OHRANITEV PROSTOŽIVEČIH ŽIVALI	107
13.6B	OBMOČJA GOZDOV POMEMBNA ZA OHRANITEV BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI	107
13.7	VARSTVENA IN OGRŽENA OBMOČJA PO PREDPISIH O VODAH	107
13.8	OBMOČJA GOZDOV, KJER JE DOPUSTNO KRČENJE GOZDA	108
13.9	PREGLED IN ZASNOVA GOZDNE INFRASTRUKTURE TER DRUGIH PROSTORSKIH UREDITEV V GOZDNEM PROSTORU	109
13.9a	<i>Odprtost gozdov s prometnicami</i>	109
13.9b	<i>Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami</i>	109
13.9c	<i>Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami</i>	109
	PRILOGE	110

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih.....	1
Preglednica 1a/D : Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin	4
Preglednica 2/D-GZ:Površina gozdnih rastiščnih tipov	6
Preglednica 3/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah	8
Preglednica 4/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)...	8
Preglednica 5/D-LS: Razvoj posestne sestave (vir: indeks gozdnih posestnikov)	8
Preglednica 6/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)	9
Preglednica 7/D-C: Odprtost gozdov s cestami.....	9
Preglednica 8/P: Prebivalstvo po občinah	10
Preglednica 9/D-LD Pregled lovišč.....	10
Preglednica 10: Organiziranost javne gozdarske službe	13
Preglednica 10/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami (v ha).....	14
Preglednica 11/1: EPO območja vezana na gozdne površine znotraj GGE Zahodno Goričko	17
Preglednica 11/2: Posebna varstvena območja Natura 2000.....	18
Preglednica 11/3: Habitatni tipi vezani na gozdne površine znotraj GGE Zahodno Goričko	19
Preglednica 11/4: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Zahodno Goričko ..	20
Preglednica 11/5: Pregled naravnih vrednot v GGE Zahodno Goričko	27
Preglednica 11/6: Seznam objektov kulturne dediščine v gozdnem prostoru na območju GGE	28
Preglednica 13/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)	30
Preglednica 14/KGR: Gozdne združbe po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnoogojitvenih razredih.....	30
Preglednica 15/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih	31
LZ/ha se je povečala za 15 %. Ugotavljamo, da se povečuje predvsem delež listavcev, ki predstavlja več kot polovico LZ. Večina lesne zaloge je razporejena v drugem in tretjem debelinskem razredu.	31
Preglednica 16/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah.....	31
Preglednica 17/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge	32
Preglednica 18/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih	32
Preglednica 19/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah	32
Preglednica 20/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev	33
Preglednica 21D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst	33
Preglednica 22/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev	33
Preglednica 23/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov	34
Preglednica 24/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov	34
Preglednica 25/K: Kakovost drevja.....	35
Preglednica 26/PSD: Poškodovanost drevja	35
Preglednica: 27/A Delež poškodovanih osebkov po posameznih drevesnih vrstah za razrede R1-R4.	36
Preglednica 27/OB:Ocena objedenosti naravnega mladja v GGE Zahodno Goričko v letu 2017 (OM3)	36

Preglednica 28/OD: Odmrlo drevje v GGE.....	37
Preglednica 29/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih.....	40
Preglednica 29a/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju.....	40
Preglednica 30/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah.....	40
Preglednica 31/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah.....	41
Preglednica 32/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst.....	42
Preglednica 33/PDR: Posek po debelinskih razredih.....	42
Preglednica 34/D-OGDL: Opravljena gojitvena in varstvena dela po oblikah lastništva in skupaj v GGE.....	43
Preglednica 35: Krčitve gozdov v obdobju 2011 – 2020 po namenu.....	46
Preglednica 36/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1991 do 2021.....	48
Preglednica 37/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v % od lesne zaloge) v obdobju 1991 do 2021.....	48
Preglednica 38/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %).....	48
V zadnjem desetletju se LZ povečuje najbolj se je povečala iglavcom v četrtem in petem debelinskem razredu. V prvem in drugem razredu se je lesna zaloga zmanjšala. Možni posek v % od LZ je na ravni GGE ostal enak, povečal se je možni posek iglavcev.	48
Preglednica 39/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za nivo GGE.....	49
Preglednica 40/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem.....	49
Preglednica 40: Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev.....	65
Preglednica 42: Možni posek po vrstah poseka (v m ³).....	76
Preglednica 43: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	78
Preglednica 44: Vrsta in količina potrebnega sadilnega materiala.....	78
Preglednica 45/ D-FU: Načrtovani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v GGE.....	80
Preglednica 46/EP1: Prikaz prihodka od lesa (neto).....	82
Preglednica 47/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE (vsa lastništva).....	83
Preglednica 47-a/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE (državni gozd).....	83
Preglednica 47-b/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gospodarski enoti (zasebni gozd in ostali).....	83
Preglednica 48/LP: Površine gozdov po lastniških kategorijah.....	86
Preglednica 49/D-GZ1: Gozdno rastiščni tipi v RGR.....	86
Preglednica 50/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek.....	86
Preglednica 51/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	87
Preglednica 52/D-OHR/P: Ohranjenost gozdov po kategorijah gozdov.....	87
Preglednica 53/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	87
Preglednica 54/D-POM: Sestava pomladka po drevesnih vrstah.....	87
Preglednica 55/K: Kakovost drevja.....	88
Preglednica 56/PŠD: Poškodovanost drevja.....	88
Preglednica 57/D-PGR: Realizacija poseka in neizkoriščeno drevje v RGR.....	88
Preglednica 58/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR.....	89
Preglednica 59/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2000 do 2021.....	89

Preglednica 60/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2000 do 2021	89
Preglednica 61/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem.....	90
Preglednica 62/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	92
Preglednica 63/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	92
Preglednica 64/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	93
Preglednica 65/LP: Površine gozdov po lastniških kategorijah	94
Preglednica 66/D-GZ1: GRT v RGR	94
Preglednica 67/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	95
Preglednica 68/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	95
Preglednica 69/D-OHR/P: Ohranjenost gozdov po kategorijah gozdov	95
Preglednica 70/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	95
Preglednica 71/D-POM: Sestava pomladka po drevesnih vrstah.....	96
Preglednica 72/K: Kakovost drevja.....	96
Preglednica 73/PŠD: Poškodovanost drevja	96
Preglednica 74/D-PGR: Realizacija poseka in neizkoriščeno drevje v RGR.....	97
Preglednica 75/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	97
Preglednica 76/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1999 do 2019.....	97
Preglednica 77/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1999 do 2019	98
Preglednica 78/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem.....	98
Preglednica 79/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	100
Preglednica 80/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	100
Preglednica 81/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	101
Preglednica 82: Stanje in razvoj gozdnih površin	105
Preglednica 83: Območja gozdov, kjer so možni konflikti med funkcijami gozdov	105
Preglednica 84: Kategorije intenzivnosti gospodarjenja	106
Preglednica 85: Kategorije gozdov	106
Preglednica 86: Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti	107

KAZALO GRAFIKONOV

Grafikon 1: Struktura sečenj po vrstah poseka po letih veljavnosti načrta	43
Grafikon 2: Primerjava dejanske (korigirane) in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	49
Grafikon 3: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	90
Grafikon 4: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	98

POVZETEK

POVZETEK

Površina gozdov po lastniških kategorijah (v ha) – LP

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	3.835,24	1.056,16	14,67	4.906,07
Delež (%)	78,2	21,5	0,3	100,0

Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in lastniških kategorijah gozdov - D-KG

Lastniške kategorije Gospodarske kategorije	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
Skupaj GGE											
GPN z načrtovanim posekom	4.906,07	121	180	301	2,70	4,84	7,54	25,6	16,6	20,2	80,8
Skupaj vsi gozdovi	4.906,07	121	180	301	2,70	4,84	7,54	25,6	16,6	20,2	80,8
Zasebni gozdovi											
GPN z načrtovanim posekom	3.835,24	116	188	304	2,57	5,02	7,59	23,7	16,3	19,1	76,6
Skupaj vsi gozdovi	3.835,24	116	188	304	2,57	5,02	7,59	23,7	16,3	19,1	76,6
Državni gozdovi											
GPN z načrtovanim posekom	1.056,16	143	151	294	3,21	4,19	7,40	31,5	17,6	24,4	96,7
Skupaj vsi gozdovi	1.056,16	143	151	294	3,21	4,19	7,40	31,5	17,6	24,4	96,7
Gozdovi lokalnih skupnosti											
GPN z načrtovanim posekom	14,67	50	195	245	1,03	5,12	6,15	9,8	21,7	19,3	76,8
Skupaj vsi gozdovi	14,67	50	195	245	1,03	5,12	6,15	9,8	21,7	19,3	76,8

Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami - D-F

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			Skupaj ha
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	
Varovanje gozdnih zemljišč in sestojev	6,81	0,15	0,14	75,34	1,53	1,51	82,15
Hidrološka funkcija	57,77	1,26	1,16	534,68	10,85	10,74	592,45
Funkcija ohranjanja bio. raznovrstnosti	34,37	0,75	0,69	4.942,91	100,28	99,31	4977,28
Klimatska funkcija	60,03	1,31	1,21				60,03
Zaščitna funkcija	13,35	0,29	0,27	2,87	0,06	0,06	16,22
Higiensko-zdravstvena funkcija				22,75	0,46	0,46	22,75
Obrambna funkcija	24,39	0,53	0,49				24,39
Rekreacijska funkcija	7,06	0,15	0,14	599,2	12,6	12,4	606,26
Turistična funkcija	25,46	0,55	0,51	10,6	0,22	0,21	36,06
Funkcija varovanja kulturne dediščine	4,7	0,10	0,09	48,98	0,99	0,98	53,68
Funkcija varovanja naravnih vrednot				173,05	3,51	3,48	173,05
Poučna funkcija	28,66	0,62	0,58				28,66
Raziskovalna funkcija							
Estetska funkcija	5,15	0,11	0,10	53,42	1,08	1,07	58,57
Lesnoproizvodna funkcija	4.487,12	97,59	90,15	372,52	7,56	7,48	4.859,64
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	591,34	12,86	11,88	2.369,89	48,08	47,61	2.961,23
Lovnogospodarska funkcija							
Skupaj	4.597,71	100,00	92,37	4.928,90	100,00	99,03	4977,28

Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah – NGDL

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava tal	ha	2,97	10,99		14,27
Priprava sestoja	ha	22,53	53,56	0,98	76,76
Sadnja	ha	7,69	17,29		24,98
Dopolnilna sadnja	ha	0,85	4,00		4,85
Obžetev	ha	38,03	111,49	0,65	150,17
Nega mladja	ha	52,39	14,21		66,92
Nega gošče	ha	26,53	30,35		56,81
Nega letvenjaka	ha	18,79	19,61		38,40
Nega ml. drogovnjaka	ha	49,42	26,21		75,63
Obžagovanje vej	ha	/	1.000		1.000
Odstranjevanje vzpenjavk	ha	/	1,44		1,44
Zaščita s premazom	ha	10,22	4,06		14,28
Vzdrževanje ograje	m	1.130	/		1.130
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	10.450	62.050		72.500
Obžetev tulcev	kos	500	/		500

0 UVOD

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Zahodno Goričko (2021 - 2030) je izdelan na podlagi določil Zakona o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16) in Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS št. 91/10) in Območnega gozdnogospodarskega načrta (2011 – 2020). Napisan je po Priročniku za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot, ki ga je izdelal Zavoda za gozdove Slovenije. Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Zahodno Goričko 2021 - 2030 bo na voljo za vpogled lastnikom gozdov na KE Gornji Petrovci in Pregledovalniku gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtov (<http://prostor.zgs.gov.si/pregledovalnik/>). Načrt predstavlja četrto revizijo gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Zahodno Goričko.

Gozdnogospodarski načrt je skladno z Operativnim programom upravljanja območij NATURA 2000 za obdobje 2014 do 2020, določen kot načrt potreben za ohranjanje ugodnega stanja habitatnih tipov in habitatov vrst. Območje Natura 2000 je po ptičji direktivi izločeno območje (POV) Goričko s šifro SI5000009, v gozdnogospodarski enoti pokriva 4.906,07 ha gozdov. Območje izločeno po habitatni direktivi (POO) je Goričko SI3000211, ki obsega 4.906,07 ha.

Varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst živali in njihovih habitatov so smiselno vključene v poglavju 6.2.1 Splošne varstvene usmeritve in 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.

Ukrepi, ki so navedeni v poglavju 6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela in 6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali, upoštevajo varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst živali in njihovih habitatov.

Varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih gozdnih habitatnih tipov so smiselno vključene v poglavju 6.2.1 Splošne varstvene usmeritve in poglavju 9 Rastiščnogojitveni razredi. Ukrepi, ki so navedeni v poglavju 9 upoštevajo varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih gozdnih habitatnih tipov.

Usmeritve in ukrepi v Gozdnogospodarskem načrtu gozdnogospodarske enote zagotavljajo ohranitev ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in njihovih habitatov, ter kvalifikacijskih gozdnih habitatnih tipov na celotnem območju Natura 2000 in tudi širše, v celotni gozdnogospodarski enoti.

V gozdnogospodarskem načrtu gozdnogospodarske enote Zahodno Goričko z veljavnostjo 2021 - 2030 so zajeti vsi gozdovi na območju gozdnogospodarske enote, ne glede na lastništvo. Meje se niso spremenile, tudi meje oddelkov in odsekov so ostale nespremenjene.

V gozdnogospodarskem načrtu so za nekatere pogosteje uporabljane izraze uporabljene naslednje okrajšave:

GGE – gozdnogospodarska enota

GGO – gozdnogospodarsko območje

GGN – gozdnogospodarski načrt

RGR – rastiščno gojitveni razred

GRT – gozdno rastiščni tip

GPN – gozdovi s posebnim namenom

LZ – lesna zaloga

LD – lovska družina

k. o. – katastrska občina

Pl. lst. – plemeniti listavci

Dv. - drevesna vrsta

Dr. tr. lst. – drugi trdi listavci

Meh. lst. – mehki listavci

SVP – stalne vzorčne ploskve

KVM – kontrolne vzorčne metode

Pravilnik – Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS št. 91/10 in 200/20)

ZOG – Zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 24/15, 9/16 – ZGGLRS, 77/16 in 200/2020).

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

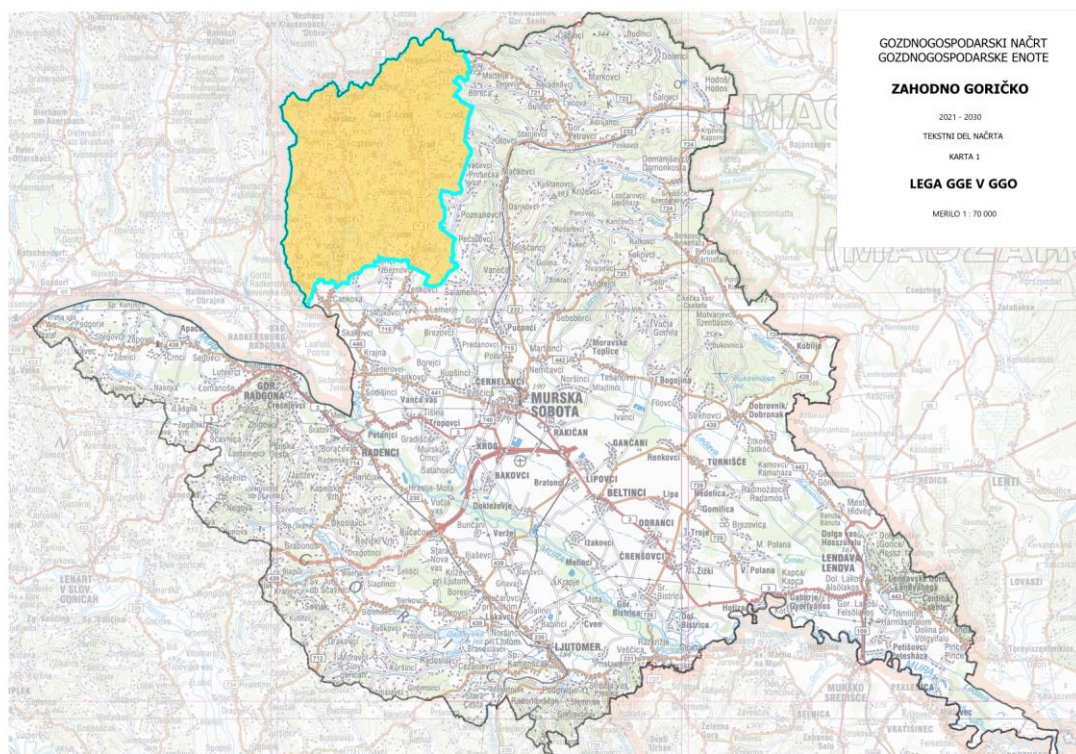
GGE Zahodno Goričko leži na skrajnem severozahodnem delu Slovenije na zahodu gričevnate pokrajine Goričko. GGE na severu in zahodu meji na Avstrijo, južno meji na GGE Ravensko in na vzhodu na GGE Goričko I.

Območje GGE zajema pet občin, ki spadajo pod upravno enoto Murska Sobota. Površina gozdov po katastrskih občinah je v Preglednici 1.

Preglednica 1/D-KO: Ploščina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Šifra k. o.	Katastrska občina	Pov. k. o. v GGE	Pov. gozda k. o. v GGE	Opomba
Kuzma	23	Trdkova	501,94	317,89	
	24	Matjaševci	339,25	209,58	
	25	Dolič	611,18	402,89	
	26	Kuzma	362,05	99,32	
	27	Gornji Slaveči	471,34	114,21	
Grad	37	Dolnji Slaveči	553,30	156,66	
	38	Grad	942,93	460,54	
	39	Vidonci	718,96	371,19	
	43	Kovačevci	311,64	149,21	
	45	Radovci	486,38	224,13	
	46	Kruplivnik	348,40	114,11	
	47	Motovilci	350,55	106,58	
Rogašovci	28	Sotina	436,07	169,98	
	29	Serdica	498,80	113,12	
	30	Ocinje	297,95	129,17	
	31	Karamarovci	191,49	44,80	
	32	Nuskova	286,94	36,92	
	33	Rogašovci	294,29	86,39	
	34	Jurij	392,20	107,55	
	35	Fikšinci	305,56	92,47	
	36	Večeslavci	518,63	102,65	
	48	Pertoča	468,95	101,63	
49	Ropoča	327,85	91,02		
Cankova	50	Gerlinci	570,20	156,04	
	51	Krašči	352,40	79,85	
	66	Domajinci	332,19	42,44	
	67	Gornji Črnci	159,14	43,45	
	68	Korovci	516,33	292,95	
Puconci	52	Vadarci	603,77	250,26	
	53	Bodonci	732,53	239,06	
Skupaj			13.283,12	4.906,07	

Lega GGE v GGO je prikazana na Karti 1.

Karta 1: Lega GGE v GGO

1.1.2 Relief

Zemeljsko površje GGE predstavlja razgiban gričevnat svet s širšimi dolinami, ki jih ločujejo kopasta slemena z strmimi pobočji – naklon ponekod tudi do 45°.

Nadmorske višine se gibljejo med 228 m in 418 m. Višinska razlika znaša tako 176 m. Najnižja točka je v Gornjih Črncih, najvišja pa Sotinski breg, ki predstavlja najvišje ležečo točko v Prekmurju.

Prevladujoča smer dolin in slemen je sever – jug, vendar se v mikroreliefu ta smer izgublja. Večja ravnina je ob reki Ledavi, ki je tudi najbolj naseljen in kmetijsko obdelan del GGE.

1.1.3 Podnebne značilnosti

GGE spada v območje subpanonskega podnebja, ki prevladuje na severozahodnem obrobju velike Panonske nižine. Območje Prekmurja leži na vremensko zelo razgibanem območju. Dolgoletna količina padavin je med 700 in 900 mm. Največ padavin pade v poletnih mesecih (junij, julij, avgust) in sicer 900 do 110 mm. Za ta čas so značilne termične nevihte, ki povzročajo močne nalive. Najmanj padavin pade v mesecu februarju in marcu (40 do 50 mm). Posledica tega je, da se v poletnih mesecih predvsem na talnih tipih, kjer v teksturni sestavi prevladujeta pesek in prod, pojavlja suša, ki lahko vpliva na optimalno rast vegetacije.

Razpon dolgoletnega povprečja srednje letne temperature zraka znaša 9,2 °C. Najhladnejši mesec je januar s povprečnimi temperaturami zraka – 2,5 °C in 0,5 °C, najtoplejši pa julij z vrednostmi med 19,4 °C in 20,1 °C. Dolžina obdobja z minimalno temperaturo zraka nad 0 °C je med 255 in 258 dnevi, dolžina obdobja s srednjo dnevno temperaturo zraka nad pragom 5 °C se spreminja med 242 in 256 dnevi, ter dolžina obdobja s srednjo dnevno temperaturo zraka nad 10 °C med 177 in 193 dnevi, odvisno od nadmorske višine, lokacije in mikroklimе.

Značilne so temperaturne inverzije zraka, ki so posledica hladnega zraka, ki se zadržuje v nižinah, zlasti v poznih spomladanskih in jesenskih mesecih. Območje Goričkega prizadenejo tudi zgodnje jesenske in pozno spomladanske pozebe, kjer se zadnja spomladanska pozeba pojavlja še 31. maja, prva zgodnja jesenska pozeba pa 1. oktobra.

Srednja temperatura zraka v vegetacijskem obdobju je med 15,7 °C in 16,7 °C. V vegetacijski dobi pade od 420 do 550 mm padavin.

1.1.4 Hidrološke razmere

Površinske vode Goričkega imajo dežno-snežni režim (pluvialno-nivalni), za katerega so značilne visoke vode v spomladanskem in jesenskem obdobju ter nizke vode v poletnem in zimskem času.

Tekoče vode v GGE predstavlja preplet majhnih in srednje velikih potokov. Največji tekoči vodotok je reka Ledava v katerega se zlivajo potoki, ki tečejo vzdolž dolin (Kučnica, Sotinski potok, Lukaj potok, Radovski potok, Beznovski potok, Bodonski potok, Graški potok, Spunika, Bezjak, Črnc). Številni potoki imajo hudourniški značaj z nihajočimi pretoki in veliko erodibilnostjo, zato so zlasti v širših dolinah regulirani. Večina manjših potokov je še ohranjenih z obrežno vegetacijo in meandrirajočo strugo.

Na Goričkem ni naravnih stoječih voda, vsa jezera so antropogenega nastanka, ki so nastala z zaježitvijo tekočih voda. Služijo kot vodni zadrževalniki, hkrati pa so pretočna. Zaježitve so narejene zaradi varovanja intenzivnih pridelovalnih površin. V Kraščih leži akumulacijsko jezero na reki Ledavi, ki je namenjeno zadrževanju visokih pomladnih voda. Danes ima jezero status naravne vrednote, ki nudi zatočišče številnim rastlinskim in živalskim vrstam.

Antropogene motnje v krajino Goričkega, kot je zaježitev vode, so se na dolgi rok pokazala kot naravi prijazno početje. Razvila so se mokrišča, obvodna in vodna življenjska okolja, ki so postala del ohranitvenega območja Natura 2000 in naravnih vrednot.

1.1.5 Matična podlaga in tla

Matična podlaga

Matično podlago v GGE tvorijo sedimentne kamnine iz miocena, pliocena ter pleistocena (usedline Panonskega morja in rečni nanosi), ki jih sestavljajo glina, ilovica, pesek, prod in laporji. Zaradi podnebnih vplivov ti sedimenti hitro razpadajo in so podvrženi vodni eroziji.

Terase in planote so sprijete v odpornejšo podlago (konglomerat, peščenjak). Po svoji kemični naravi so matične kamnine zmerno kisle ali nevtralne (primesi apnenca).

Voda z vzpetin odnaša material, ustvarjajoč erozijske žlebiče in jarke, ter ga odlaga v umirjenem dolinskem toku. Dna dolin so zasuta z naplavinami, voda tod zastaja, se v deževju razliva in poplavlja, zato so dolinska dna vlažna in zamočvirjena.

Tla

GGE je pedološko zelo homogena tu najdemo le tri različne tipe tal.

Pobočni in ravninski psevdogleji so razširjeni na blago položnih pobočjih pliocenskega gričevja. Razvili so se na nekarbonatnih ilovnatih in meljasto ilovnatih usedlinah. Psevdogleji so površinsko oglejena tla, s specifičnim zaporedjem talnih horizontov, v katerem kažejo srednji členi znake hidromorfnosti.

Občasno prekomerno vlaženje tal povzroča površinska voda, ki se zadržuje v horizontih pod talno površino. Površinski del tal se po dobri drobljivosti in prepustnosti za vodo ostro loči od spodnjih horizontov, ki so gosto zloženi in slabo prepustni. Spomladi so tla dolgo mokra in hladna. Poleti se izsušijo in razpokajo.

Horizonti: A-g-Bg-C, Ph: 5 – 6,5

Distrična rjava tla nastajajo na pliocenskih in miocenskih ilovnatih in peščenih usedlinah. V gradnji profila so tla dokaj neenotna. Razlikujejo se po globini, po stopnji skeletnosti in po zrnivosti. Ta tla ne vsebujejo karbonatov, so močno kislila in z bazami nenasičena.

Horizonti: A-Bv-C, AB-Bg-C, Ph: 4 – 5

Evtrična rjava tla se pojavljajo na substratih, v katerih je vselej vključen določen delež karbonatnih kamnin, ki podeljujejo tlom evtrični značaj. Evtrična rjava tla so v glavnem ilovnata, zmerno gosta, drobljiva in prepustna. Vodo lahko sprejmejo in jo zadržijo. So zmerno kislila in zmerno nasičena z bazami.

Horizonti: A-Bv-(Bg)-C, Ph: 5 – 6,5

1.1.6 Krajinski tip in gozdnatost

Krajina združuje vse elemente kmetijsko kulturne krajine.

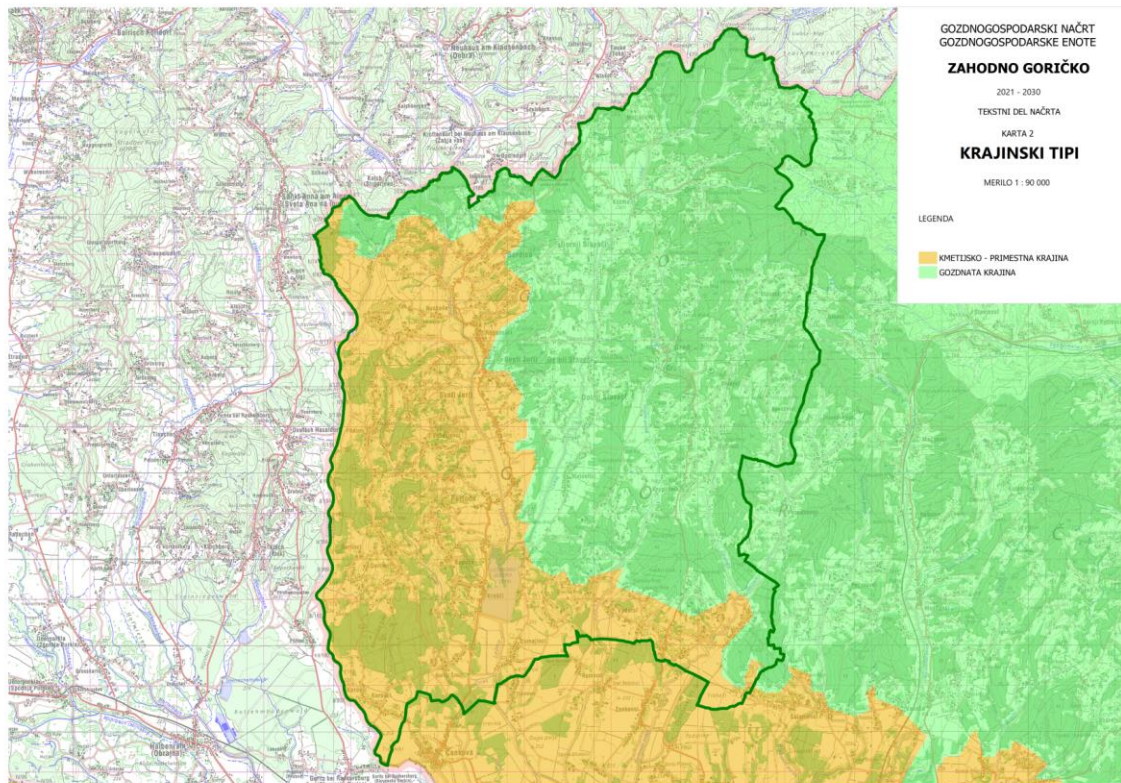
Tu se prepletajo obdelovalne površine, ki so prilagojene terenu in ustvarjajo specifično krajinsko sliko z gozdom, mejicami in posameznimi drevesi. Obvodni prostori so obraščeni z obvodno vegetacijo. Na travnike in pašnike v nižinah še vedno vpliva človek s svojo dejavnostjo, naravne danosti so tu pogojene z obdelavo zemlje.

V GGE imamo dva tipa krajine 42 % GGE spada v kmetijsko – primestno krajino, ki prevladuje v zahodnem delu GGE v dolini reke Ledave, ostalih 58 % spada v gozdnato krajino.

Preglednica 1a/D : Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina (ha)	Delež (%)
Površina GGE	13.283,12	100,0
Gozdni prostor	4.977,28	37,3
-površina gozda	4.906,07	36,9
-zaraščajoče površine	11,47	0,1
- infrastruktura	51,50	0,4
(-močvirja) vodna telesa	0,22	0,0
-gozdne preseke in senožeti	2,75	0,0
-ostala gozdna zemljišča (daljnovodi, obore)	5,27	0,0
Negozdni prostor	8.323,82	62,7
-zaraščajoče površine	92,49	0,7

Gozdnatost v GGE znaša 36,9 %, kar je 7 % več od povprečne gozdnatosti v GGO.

Karta 2, Krajinski tipi

1.1.7 Vegetacijski oris GGE

Vegetacija GGE spada v subpanonsko fitogeografsko območje. Največji delež predstavlja GRT kisloljubno gradnovo bukovje, na silikatnih kamninah. Na območjih, ki so bila primerna za kmetijsko rabo so bili gozdovi GRT v veliki meri spremenjeni. Površine gozdov so bile izkrčene ali nenadzorovano degradirane. Z zaraščanjem kmetijskih površin v zadnjih desetletjih GGE spet počasi dobiva svojo prvotno podobo. Na vegetaciji gozdnih sestojev je vplivalo tudi dolgoletno steljarjenje. V gozdovih, ki so osiromašeni zaradi odvzemanja velikih količine organskih snovi najdemo kislina in izprana tla, revna s hranili. Na osiromašenih tleh je našla tudi svoj prostor prilagodljiva bukev. Na slabih tleh, se pojavljata tudi graden in pravi kostanj. Na slemenih gozdov GGE, kjer so prsti najbolj izprane zakisane in osiromašene s hranili raste rdeči bor. Zaradi svoje hitre rasti in gospodarsko uporabnega lesa ga je človek tu umetno pospeševal. Na območju GGE se na najproduktivnejših bukovih rastiščih na mestih pojavlja tudi GRT predpanonsko podgorsko bukovje. Na razmeroma bogatih in globokih tleh najdemo ostanke združb hrasta gradna in belega gabra GRT predpanonsko gradnovo belogabrovje. Na dnu dolin, kjer so tla nepropustna najdemo GRT vlagoljubnih drevesnih vrst. Tukaj rastejo sestoji črne jelše, belega topola, bele vrbe in hrasta doba. Nižinski gozdovi vrbovij, jelš in jesena (mehkolesna loka) (*Alnus glutinosa* in *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)) (HT 91E0) spadajo med klasifikacijske in varovane gozdne habitatne tipe Nature 2000 Goričko.

V grmovni plasti GRT lahko najdemo navadno lesko, navadno trdolesko, navadno krljiko, brogovito, rdeči dren, navadni in enovrati glog.

Zeliščna plast je v gozdovih hrasta in gabra zaradi zasenčenosti slabo razvita. V zeliščni plasti bukovih gozdov rastejo bekice, praproti in trave. V svetlih borovih sestojih so v zeliščni plasti najbolj pogoste rastline okrogolistna lakota, jesenska vresa in borovnica.

Preglednica 2/D-GZ: Površina gozdnih rastiščnih tipov

Šifra	Gozdni rastiščni tipi	Površina	%
731	Kisloljubno gradново bukovje	3.930,39	81,78
711	Kisloljubno gradново belogabrovje	325,60	6,72
752	Predpanonsko podgorsko bukovje	325,35	4,97
543	Predpanonsko gradново belogabrovje	82,25	3,02
741	Kisloljubno rdečeborovje	110,52	2,25
521	Nižinsko črnojelševje	29,87	0,61
511	Vrbovje s topolom	25,08	0,51
531	Dobovje in dobovo belogabrovje	7,01	0,14
Skupaj		4.906,07	100,00

Opis posameznih lastnosti združb ter drevesnega sloja, grmovne in pritalne vegetacije je podrobneje opredeljen v GGN GGE Zahodno Goričko (1980 – 1989), kjer fitocenološka opredelitev izhaja iz širše študije gozdne vegetacije subpanonskega sveta (Slovenske gorice, Haloze, Prekmurje), ki jih je izvedel dr. Wraber. Poudariti moramo, da za to področje ni izdelanih fitocenoloških kart, ampak so lastnosti in opisi izdelani na podlagi fitocenološke študije Vegetacijske karta gozdnih združb Slovenije, v M 1: 50 000-list Murska Sobota, 2008.

Karta 3: Rastišča (v kartnem delu načrta).

1.1.8 Živalski svet

GGE s srednjo stopnjo gozdnosti v območju in gozd je krajinsko najbolj ohranjen habitat prosto živečih živali. V GGE skoraj povsem prevladuje zasebna gozdna posest, funkcije teh gozdov pa so srednje poudarjene. V okviru tega opravlja gozd tudi pomembno biotopsko funkcijo, ki je posebej izražena v času zime, ko predstavlja gozdna vegetacija bistveno ponudbo kritja in hrane za parkljasto divjad.

Prisotne vrste divjih živali na območju GGE so:

- *Divjad oz. lovne vrste*: jelenjad, srnjad, divji prašič, damjak, šakal, lisica, jazbec, poljski zajec, kuna belica in zlatca, pižmovka (verjetno ni več prisotna), nav. polh, fazan, poljska jerebica, raca mlakarica, sraka, šoja, siva vrana (zelo pogosta).

- *Zavarovane vrste* (po Uredbi o ogroženih živalskih vrstah iz Ur.l.RS št. 57-2094/1993): vrste kun (dihur, velika in mala podlasica), vidra, glodavci: veverica in bober, netopirji in nekatere ptičje vrste iz redov kur (prepelica), ujed (kanja, sršenar, kragulj, skobec, vrste sokolov: nav. postovka, škrjančar, sokol selec), sov (lesna sova, mala uharica, pegasta sova, čuk in veliki skovik), golobov (grivar, duplar, turška grlica in divja grlica), pevcev (poljska vrana in krokar), plojkokljunov (race, labodi in gosi), močvirnikov (štorklje in čaplje), pobrežnikov (pribra, sloka, kozica), veslonožcev (kormoran) in ponirkov. Na delu območja GGE je v pogojih dolgega gozdnega roba ohranjenih še nekaj visokodebelnih sadovnjakov, ki privabljajo ptice duplarje. Med njimi so vrste smrdokavra, zelena in siva žolna ter vrste detlov, v notranjosti gozdov pa črna žolna. V predelih ohranjenih visokodebelnih sadovnjakov še živi selivska vrsta sove veliki skovik. Predvsem ptičje vrste so zaradi velike gibljivosti in s tem povezanih ptičjih selitev na območju GGE prisotne le del leta.

Na področju GGE živijo tudi živalske vrste, ki jih ne prištevamo med divjad in niso zavarovane. Med njimi so predstavniki iz redov žužkojedih sesalcev (ježi, rovke) in glodavcev (voluharice in miši). Njihova pomembnost v gozdu ni zanemarljiva, glodavci imajo v vlogi porabnikov plodov in semen vpliv na pomlajevanje gozda.

Upravljalci lovišč na področju GGE so LD Cankova, LD Grad–Kuzma, LD Radovci, LD Rogašovci, na delu pa tudi LD Brezovci, LD Pečarovci in LPN Kompas Peskovci. Temeljna vrsta divjadi v GGE je srnjad, jelenjad, divji prašič sta tukaj občasno prisotni vrsti divjadi, v veliki meri pa tudi odvisni od sezonskih migracij te divjadi v območju iz vzhodne smeri. Občasno se pojavlja damjak, katerega osebki so pobegli iz obor za gojitev divjadi.

Povprečni odvzem srnjadi v loviščih te GGE je v zadnjih letih do leta 2020 znašal 3,0 kom./100 ha lovne površine (primerj. za celotno Pomursko lovsko upravljavsko območje v tem letu 3,1 kom./100 ha).

Vrste male divjadi (poljski zajec, fazan in poljska jerebica) zaradi odvisnosti od spremenjenih razmer v kmetijski krajini, podobno kot na pretežnem delu območja, postajajo tudi tu maloštevilne. Zaradi malo vodnih površin tudi raca mlakarica ni pogosta divjad. Plenilske vrste predstavlja skupina vrst srednjih in malih zveri. Najpogostejša zver je lisica, prisoten je jazbec ter ostale manjše vrste iz družine kun. Zadnja leta je potrjena prisotnost šakala, ki se je razširil iz vzhoda (Madžarska). Na območju GGE je že dalj časa evidentirana vidra, ki je vezana na vodne habitate in njihovo neposredno okolico, kot posebnost v zadnjem času pa je potrjena tudi prisotnost bobra. Na celem področju in v gozdovih GGE ne živijo živalske vrste iz skupine velikih zveri, rogarjev in gozdnih kur. Od ptičjih vrst je zelo pogosta vrsta siva vrana, šoja je tipični prebivalec gozdnate krajine, medtem, ko sraka še zmeraj naseljuje predvsem naselja in njihova obrobja.

Kot ustrezne za to GGE povzemamo naravovarstvene usmeritve ohranjanja traviščnih in gozdnih habitatov pomembnih za upravljanje z divjadjo oz. zavarovanimi vrstami:

- Izvaja se takšna raba, ki ohranja habitate grmišč in travišč.
- Košnja naj se izvaja prvič po odvetu večine travniških rastlin, košnji naj sledi spravilo sena. Izvaja naj se upočasnjena košnja od sredine navzven, vsaj 5 cm nad tlemi.
- Na območju naj se intenzivno ne gnoji.
- Travišč naj se ne požiga.
- Ohranja in vzdržuje naj se najmanj obstoječa dolžina linijskih vegetacijskih struktur (robovi, omejki, žive meje, protivetrni pasovi in obvodna vegetacija v kmetijski krajini).
- Ohranja naj se postopen gozdni rob.
- V gozdnih habitatnih tipih se zagotavlja ustrezna številčnost rastlinojede divjadi, ki bo omogočala naravno pomlajevanje v gozdu ter s tem trajnost gozdnega ekosistema, predvsem biotske funkcije in funkcije ohranjanja naravnih vrednot in biotske pestrosti.
- Alohtonih živalskih vrst naj se ne naseljuje na območja habitatnih tipov.
- Dovoljena je samo sadnja rastišču primernih drevesnih in grmovih vrst.

Po zakonu o divjadi in lovstvu (ZDLov-1, Ur.l. RS št. 16/04) je prepovedano:

- Sekanje, požiganje ali drugačno uničevanje živih mej, grmišč in s suho zarastjo poraslih površin po pašnikih, travnikih in poljih v času gnezdenja ptic in poleganja mladičev, med 1. marcem in 1. avgustom.
- V času gnezdenja ptic, med 1. marcem in 1. avgustom, sekati zarast ob vodnih bregovih, čistiti odvodne kanale in prazniti vodna zajetja.

Po usmeritvah letnega lovsko upravljavskega načrta za Pomursko LUO je lov na raco mlakarico omejen na dva dni v tednu.

Prehranska osnova za parkljasto divjad je zelo odvisna od intenzitete gospodarjenja z gozdovi. Razmerje razvojnih faz kaže na neuravnoteženo stanje, z nizkim deležem mladih razvojnih faz in sestojev o obnovi, kar pomeni manjši dotok svetlobe do tal, slabše razvit zeliščni sloj in s tem na splošno manj kritja in hrane za rastlinojedo divjad. Obnova gozdov poteka pretežno z naravno obnovo in manj s sadnjo, zato se v tej GGE spremlja objedenost gozdnega mladja.

V primerjavi z ostalimi delom območja je v gozdovih GGE prisoten povprečen vpliv rastlinojede divjadi na trenutno obstoječe površine v pomlajevanju. Večji delež mladovij in sestojev v obnovi bi pomenil več in boljše pogoje za divjad in s tem verjetno tudi povprečno manjši pritisk rastlinojede divjadi na obstoječe pomlajene površine. Pritisk divjadi na gozdno mladje se posebej poveča v zimskem času, ko na kmetijskih površinah ni hrane. Problem povečanega vpliva rastlinojede divjadi na površinah v obnovi je potrebno reševati s sodelovanjem lastnikov gozdov, gozdarjev in upravljavcev lovišč (intenziviranje odstrela divjadi na pomladitvenih površinah oz. v njihovi neposredni bližini).

Na območju GGE ni izločenih grmišč, zimovališč ali mirnih con za divjad.

1.2 Površina in lastništvo gozdov

Preglednica 3/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	3.835,24	1.056,16	14,67	4.906,07
Delež (%)	78,2	21,5	0,3	100,0

Površina gozda se je povečala za 119 ha. Lastniška struktura se bistveno ni spremenila. V GGE še vedno prevladujejo zasebni gozdovi. Nekoliko se je povečal delež državnih gozdov.

Preglednica 4/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
od 0 do 0,49 ha	38,3	38,3	7,0	7,0
0,50 do 0,99 ha	23,5	61,8	15,3	22,3
1 do 4,99 ha	36,6	98,4	61,7	84,0
5 do 9,99 ha	1,3	99,7	7,2	91,2
10 do 29,99 ha	0,2	99,9	3,4	94,6
nad 30 ha	0,0	100,0	5,4	100,0
Skupaj	100,0		100,0	

Skupno je v GGE 3.349 gozdnih posesti, na kateri je 5.561 zasebnih lastnikov. 1.860 (55 %) je takih posesti, kjer je lastnik le eden, na 1.145 posesti sta lastnika dva. Povprečna posest (površina/št. posesti) v GGE znaša 1,14 ha, kar je nad povprečjem GGO (0,65 ha). Posesti večjih od 10 ha je le 7. Največja posest meri 207,8 ha v kateri je en lastnik. Maksimalno je na parceli 17 solastnikov.

Skupno je v GGE 17.315 gozdnih parcel. Povprečna gozdna parcela meri tako 0,22 ha. Tako je povprečna gozdna posest sestavljena kar iz 5,2 gozdnih parcel. Te parcele pa so v glavnem razpršene, torej posest ni sestavljena iz sklenjenih parcel.

Preglednica 5/D-LS: Razvoj posestne sestave (vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Delež (%) Leto 2011	Delež (%) Leto 2021	Število lastnikov	Število lastnikov (kumulativa)
0 do 0,19 ha	39,2	38,3	2.212	2.212
0,50 do 0,99 ha	21,5	23,5	1.259	3.471
1 do 4,99 ha	37,5	36,6	1.993	5.464
5 do 9,99 ha	1,4	1,3	87	5.551
10 do 29,99 ha	0,2	0,2	9	5.560
nad 30 ha	0,0	0,0	1	5.561

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

Prostor je dobro prepređen z različnimi kategorijami prometnic, kar je posledica razpršenega poselitvenega vzorca. Opis odprtosti gozdov je že opisan v preteklem GGN. Obseg lokalnih cest (LC), javnih poti (JP) in gozdnih cest (GC) se v zadnjem desetletju ni bistveno spremenil. Še vedno pa se izboljšuje kvaliteta prevoznosti. Še redke JP so bile v zadnjem desetletju asfaltirane, kar pa ponekod zaradi tanke asfaltne prevleke in posledično omejenih osnih pritiskov delno omejuje produktivni značaj takšne javne infrastrukture.

V GGE je evidentiranih 60 gozdnih cest s skupno dolžino 54,45 km. Večina jih je v celoti produktivnih. Le 6 GC ima tudi spojne dele v skupni dolžini 1,4 km. Skupna dolžina produktivnih GC v GGE znaša 53,05 km. Odrprtost gozdov iz tega naslova je 10,81 m/ha. Največji doprinos k odrprtosti gozdov pa prispevajo LC in JP, zaradi katerih znaša odrprtost je gozdov v enoti blizu 60 m/ha. Tako visoka povprečna odrprtost pa je marsikje le navidezna, saj posamezne gozdičke obdajajo LC ali JP z vseh strani in so po kriteriju vse produktivne, drugje pa ni nobenih in je zato pravilna razdalja velika.

Zaprthih območij po definiciji Uredbe o vzdrževanju gozdnih cest (spravilna razdalja večja od 1.200 m) ni. Tudi po analizi oddaljenosti posameznih delov gozda od produktivne gozdne ali javne cestne infrastrukture s teoretično razdaljo 300 m, ugotovimo, da takšnih območij v GGE ni. Kljub temu pa ostajajo gozdovi, kjer je odrprtost na videz odlična, pa je zaradi omejitev (strmine, kmetijska ali pozidana zemljišča, jarki) potrebna bistveno daljša pravilna razdalja.

Ocenjujemo, da je odrprtost dobra in ni potreb po gradnji novih gozdnih cest.

Dober pokazatelj odrprtosti gozdov je tudi povprečna ponderirana spravilna razdalja. Ta znaša glede na načrtovani etat po podatkih popisa:

- v DG	s predpisanim 10-letnim etatom	76.302 m ³	433 m
- v ZG	s predpisanim 10-letnim etatom	223.576 m ³	386 m
- povprečno v GE			398 m

Preglednica 6/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Način spravila	Površina		Spravilna razdalja - v %					
	ha	%	do 200m	200-400m	400-600m	600-800m	800-1200m	nad 1200m
S traktorjem	4.906,07	100	9	41	40	7	3	0
Z žičnico								
Ročno								
Kombinirano I								
Kombinirano II								
Skupaj odrpto								
Neodrpto								
Skupaj	4.906,07	100	9	41	40	7	3	0

Preglednica 7/D-C: Odrprtost gozdov s cestami

Vrsta cest	Produktivne (km)	Povezovalne (km)	Skupaj (km)	Gostota cest (m/ha)
Gozdne ceste	53,0	1,4	54,4	10,8
Javne ceste	280,0	121,0	401,0	57,1
Skupaj	333,0	122,4	454,4	67,9

Odrprtost gozdov z vlakami: Gozdovi v GE Zahodno Goričko poraščajo površine, ki za drugo rabo predvsem zaradi naklonov terena niso primerni. Delež takšnih, ki jih je potrebno odpirati z vlakami je ob sedanjem, pa tudi perspektivnem načinu spravila velik. Analiza odrprtosti z vlakami kaže, da je še zmeraj zaprtih 770 ha gozdov. Pri tem imamo v mislih sestoje, kjer je spravlanje lesa ročno ali vezano na zbiranje z vrvjo daljšo od 50 m. Odpiranje za spravilo zaprtih zasebnih gozdov je zaradi velike razparceliranosti, pa tudi zaradi majhnega interesa za gospodarjenje z gozdom, še zmeraj premajhno.

Spravilo iz zasebnih gozdov se je z zadnjem desetletju močno spremenilo. Vse bolj dostopna gozdarska vitla in vse pogostejše gozdarske prikolicice omogočajo lastnikom gozdov, da lesa za kurjavo več ne nalagajo na vozove ročno na sečišču, ampak les spravijo do skladišča ob cesti ali vlaki z vitlo, domov pa ga odpeljejo z gozdarsko prikolicico. Razlike med načinom spravila v ZG in DG so vse manjše. Pričakovati je, da bo v bodočnosti zaradi pomanjkanja delovne sile, spravila z ročnim nalaganjem lesa vse manj in da se bodo uveljavile kombinacije klasičnega spravila z vitlo z nadaljnjim kamionskim prevozom ali pa gozdarske prikolicice. Predvsem zaradi slednjih bo pri gradnjah in rekonstrukcijah vlak potrebno paziti na naklone in širine vlak ter na priključke vlak na gozdne ceste.

Perspektivno pravilno sredstvo je zaradi ugodnih terenskih razmer:

- adaptiran kmetijski traktor z vitlo ali
- kmetijski traktor z gozdarsko prikolicco, lahko tudi forwarder.

1.4 Družbenogospodarske razmere

Skupna površina GGE meri 132,83 km². Gostota naseljenosti je 62,2 prebivalcev/km². Na območju občin v GGE živi 14.246 prebivalcev. Od tega 7.017 moških in 7.229 žensk, njihova povprečna starost je 48,6 let. V GGE je zaznati trend zmanjševanja števila prebivalstva.

Preglednica 8/P: Prebivalstvo po občinah

Občina	Število prebivalcev		Povprečna starost 2021
	2010	2021	
Kuzma	1.615	1.573	44,3
Grad	2.254	2.042	46,5
Rogašovci	3.230	3.024	43,7
Cankova	1.902	1.734	45,1
Puonci	6.125	5.873	45,5

Vir: Statistični urad RS (www.stat.si)

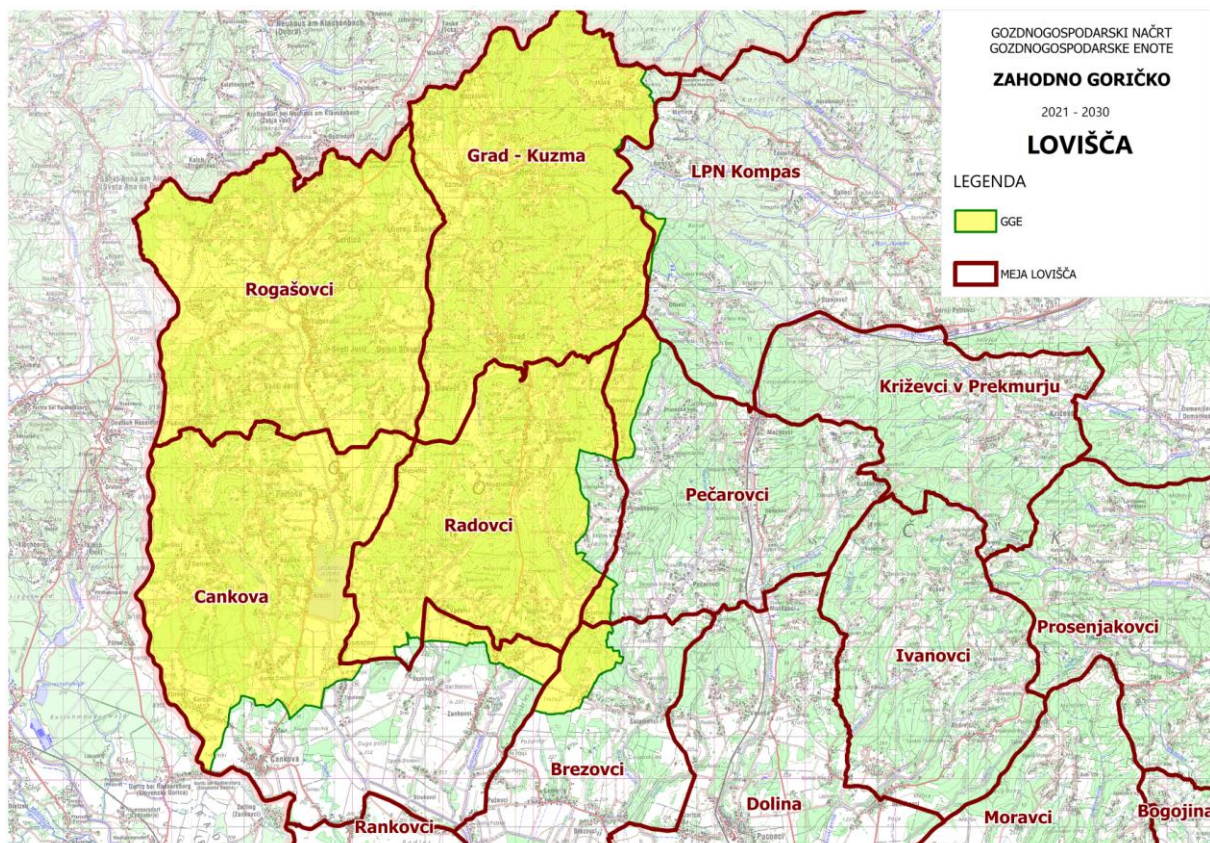
1.5 Druge dejavnosti v prostoru

1.5.1 Lovstvo

V GGE upravlja z divjadjo 6 lovski družin in lovišče s posebnim namenom Kompas Peskovci. Usklajevanje poseganja z odstrelom v populacije najpomembnejših vrst divjadi poteka v okviru letnega lovsko upravljalvskega načrta.

Preglednica 9/D-LD Pregled lovišč

Šifra lovske družine	Ime lovišča	Pov. gozda v GGE (ha)	Opomba
188	Grad - Kuzma	1.867,55	
192	Pečarovci	143,82	del
193	Cankova	859,73	del
195	Rogašovci	905,00	
196	Brezovci	96,60	del
197	LPN Kompas	18,21	del
199	Radovci	1.015,16	

Karta 3: Pregled lovišč

1.5.2 Kmetijstvo

Ravnine v dnu dolin potokov ter položnejša pobočja so njivske in travniške površine. Na dvignjenih in prisojnih legah je tudi nekaj vinogradov in sadovnjakov. Razmere za kmetijstvo so v dolini Ledave sorazmerno ugodne. Z regulacijo reke so prenehale poplave, kar je omogočilo bolj nemoten razvoj kmetijstva. Večje kmetijske površine so v k.o. Kramarovci, Ocinje in Serdica, kjer so večji državni kompleksi.

Vedno manjši interes mlajših generacij za delo na kmetijah, izseljevanje ljudi in manjša rodnost je pripeljala do opuščanja kmetijske rabe prostora, ki se zato zarašča z gozdom. Kmečka posest je majhna in razdrobljena zato pridelava za trg ni rentabilna. Veliko manjših kmetij daje svoja zemljišča v najem ali zakup večjim kmetijam, ki imajo za to obliko dejavnosti ustrezno mehanizacijo in predvsem zadostno količino, ki jim omogoča preživetje na trgu. Skupna površina kmetijskih zemljišč v uporabi znaša 10.780 ha. GGE ima 2.589 kmetijskih gospodarstev (SI-STAT). V primerjavi s kmetijstvom predstavlja za kmetijska gospodarstva gozd z vidika dohodka majhen delež. Izredna pestrost krajine ter naravne vrednote v GGE nudijo možnost razvoja ekološkega kmetijstva oz. različnih oblik turizma povezanega s kmetijstvom.

V zadnjih letih so težnje po komasaciji kmetijskih površin zelo velike. V obdobju od ustanovitve Javnega zavoda Krajinski park Goričko prihaja do nekaterih nesoglasij, predvsem na področju rabe kmetijskih površin, saj je interes KP, da se ohrani krajinska pestrost, kar pa je v nasprotju z interesi po čim intenzivnejšem kmetijstvu.

Izredna pestrost krajine ter naravne vrednote v GGE nudijo veliko priložnost v ekološkem kmetijstvu, izletniškem turizmu in turizmu na kmetijah. V zadnjih letih se je pojavilo nekaj ponudnikov takšnih storitev, ki uspešno razvijajo ponudbo.

1.5.3 Poselitev

Celotno območje Goriškega ne premore pomembnejšega lokalnega središča. Manjša središča so geografsko pogojena in se nahajajo predvsem ob pomembnejših cestnih križiščih in v dolinah večjih rek in potokov. Prevladuje razloženi tip poselitve, nekaj naselij je razporejenih ob glavni cesti, kot je to značilno za panonski tip poselitve. Večja administrativna središča v GGE so Rogašovci, Grad in Kuzma, ki so hkrati občinska središča z pripadajočo infrastrukturo (šola, pošta, ...).

1.5.4 Infrastruktura

Gozdovi oziroma gozdni prostor GGE je dokaj dobro odprt s prometnicami, ki so v glavnem tudi asfaltirane. Na območju je okoli 400 km cest. Prevladujejo javne poti (216 km), sledijo lokalne ceste - občinske ceste (130 km). Državni cesti sta dve R2 (Cankova – Kuzma) in R3 (Cankova – Gerlinci). Gozdnih cest je 54 km.

Površina gozdov pod daljnovodi manjše nazivne napetosti znaša 5,27 ha. Te površine niso vključene v gozd, ampak se vodijo kot ostale gozdne površine. Klasični nadzemni vodi se pri obnovah nadomeščajo z zemeljskim kablom. Plinovoda v GGE ni.

1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru

Večje aktivnosti, ki vplivajo na gozd oz. funkcije gozda v GGE so:

- Kamnolom v Sotini - še delujoči kamnolom velikosti približno 6,7 ha, kjer se intenzivno izkorišča kamen metadiabaz. Opuščeni deli kamnoloma se postopoma sanira. Območje se pogozduje z avtohtonimi drevesnimi vrstami in sicer graden, bukev, gaber in rdeči bor;
- Gozdna učna pot Tromejnik;
- Gozdna učna pot Korovska gora;
- Grad v naselju Grad, ki je izjemna kulturna znamenitost, kjer ima sedež tudi upravljavec KP Goričko.

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Stopnjo požarne ogroženosti gozdov na splošno določajo vegetacijska struktura gozdov, razvojna faza, ekspozicija, vegetacijsko obdobje, vremenske razmere, opremljenost prostora s prometnicami, oskrba z vodo in prisotnost ljudi. Požarna ogroženost je povečana v daljših obdobjih brez padavin in sušnih obdobjih v poletnem času. Stopnjo požarne ogroženosti gozdov določamo po naslednjih kriterijih:

Gozdov z zelo veliko požarno ogroženostjo (1. stopnja požarne ogroženosti) je v GGE 3 %. Gozdov z veliko stopnjo požarne ogroženosti (2. stopnja) je 22 % in se nahajajo predvsem v območjih z velikim deležem bora v LZ. Ostali gozdovi spadajo v 3. stopnjo požarne ogroženosti (72 %) in 4. stopnjo (3 %).

Požarna ogroženost gozdov je prikazana na Karti 4.

1.7 Ureditvena členitev GGE

Meja GGE se v preteklem desetletju ni spremenila. Tudi na področju lokalne samouprave ni nobenih sprememb. Spremenila se je razdelitev na revirje, tako je GGE razdeljena na revir Grad, revir Mačkovci in revir Cankova.

GGE je razdeljena na 108 oddelkov in 398 odsekov. Povprečna površina oddelka znaša 45,4 ha, povprečna površina odseka pa 12,3 ha. Meje odsekov in oddelkov so ostale nespremenjene.

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

GGE je razdeljena na tri revirje. Revirja spadata v krajevno enoto Gornji Petrovci (revir Grad in Mačkovci) in krajevno enoto Murska Sobota (revir Cankova).

Preglednica 10: Organiziranost javne gozdarske službe

Gozdni revir	Površina gozda (ha)	Katastrske občine
Cankova	2.449,07	Dolič , Dolnji Slaveči, Gornji Slaveči, Grad, Jurij, Kramarovci, Kuzma, Matjaševci, Nuskova, Ocinje, Rogašovci, Serdica, Sotina, Trdkova
Mačkovci	520,44	Kovačevci, Vidonci
Grad	1.936,56	Bodonci, Domajinci, Fikšinci, Gerlinci, Gornji Črnci, Korovci, Krašči, Kruplivnik, Motovilci, Pertoča, Radovci, Ropoča, Vadarci, Večeslavci

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

2.1 Splošno o funkcijah gozdov

Gozdovi v GGE Zahodno Goričko ležijo v celoti znotraj zavarovanega območja Krajinski park Goričko. Območje Goričkega so ljudje poselili že v pradavnini in ustvarili značilno kulturno krajino v kateri se mozaično prepletajo gozdovi, sadovnjaki, vinogradi, travniki in njive. Prevladuje orografski element gričevje (Goričko). Gričevja so prekinjena z nekaj večjimi dolinami z manjšimi vodotoki. Zaradi velike krajinske pestrosti je tudi preplet funkcij raznolik.

Funkcije gozda so prikazane v obliki funkcijskih enot, ki so lahko točkovne, linijske ali površinske. Funkcijska enota lahko zajema gozd in t. i. gozdni prostor (površine, ki niso gozd, vendar so funkcionalno povezane z njim). Vse funkcije so opredeljene s stopnjo poudarjenosti, ki opredeljuje način gospodarjenja na območju funkcije.

1. stopnja: funkcija določa način gospodarjenja z gozdom
2. stopnja: funkcija pomembno vpliva na način gospodarjenja
3. stopnja: funkcija le deloma vpliva na način gospodarjenja

Preglednica 10/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami (v ha)

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			Skupaj ha
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	
Varovanje gozdnih zemljišč in sestojev	6,81	0,15	0,14	75,34	1,53	1,51	82,15
Hidrološka funkcija	57,77	1,26	1,16	534,68	10,85	10,74	592,45
Funkcija ohranjanja bio. raznovrstnosti	34,37	0,75	0,69	4.942,91	100,28	99,31	4977,28
Klimatska funkcija	60,03	1,31	1,21				60,03
Zaščitna funkcija	13,35	0,29	0,27	2,87	0,06	0,06	16,22
Higiensko-zdravstvena funkcija				22,75	0,46	0,46	22,75
Obrambna funkcija	24,39	0,53	0,49				24,39
Rekreacijska funkcija	7,06	0,15	0,14	599,2	12,6	12,4	606,26
Turistična funkcija	25,46	0,55	0,51	10,6	0,22	0,21	36,06
Funkcija varovanja kulturne dediščine	4,7	0,10	0,09	48,98	0,99	0,98	53,68
Funkcija varovanja naravnih vrednot				173,05	3,51	3,48	173,05
Poučna funkcija	28,66	0,62	0,58				28,66
Raziskovalna funkcija							
Estetska funkcija	5,15	0,11	0,10	53,42	1,08	1,07	58,57
Lesnoproizvodna funkcija	4.487,12	97,59	90,15	372,52	7,56	7,48	4859,64
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	591,34	12,86	11,88	2.369,89	48,08	47,61	2.961,23
Lovnogospodarska funkcija							
Skupaj	4.597,71	100,00	92,37	4.928,90	100,00	99,03	4977,28

Karta 7: Funkcije gozdov (v kartnem delu načrta)

Delež funkcij v GGE na prvi in drugi stopnji poudarjenosti je približno enak predvsem zaradi proizvodne funkcije, ki je poudarjena na 90% celotnega gozdnega prostora. Na prvi stopnji je poudarjenih kar 12 od 15 funkcij funkcij, izstopa že prej omenjena proizvodna funkcija v RGR 0150. Na prvi stopnji so izločena tudi območja vodnih zajetij, ekocelice brez ukrepanja (npr. gozdovi v okolici Ledavskega jezera), gozdovi v okolici naravnih in kulturnih vrednot, gozdovi na območju gozdnih učnih poti ter gozdni ostanki v pretežno kmetijski krajini.

Ker celotna GGE leži znotraj Krajinskega parka Goričko ima celotni gozdni prostor drugo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biot. raznovrstnosti. Celotni gozdni prostor zavzema 4.977,28 ha.

2.2 Ekološke funkcije

1. stopnja poudarjenosti, površina: **134,56 ha**
2. stopnja poudarjenosti, površina: **4.842,72 ha**

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč

Funkcija gozda pomeni:

- varovanje rastišča in njegove okolice pred posledicami vseh vrst erozijskih procesov, zlasti zagotavljanje (ohranjanje) odpornosti tal na erozijske pojave, ki jih povzročajo mraz, sneg, voda in veter;
- preprečevanje razvoja (pojavljanja) zemeljskih in snežnih plazov, podorov in usadov;
- preprečevanje poglobljanja pobočnih jarkov; preprečevanje premeščanja naplavin

1. stopnja poudarjenosti: **6,81 ha**

Gozd na zahodnem pobočju Sotinskega brega z naklonom nad 35 %.

2. stopnja poudarjenosti: **75,34 ha**

Gozdovi rastičnih tipov vrbovje s topolom (okolica Ledavske jezera) in gozdovi rastiščnega tipa nižinsko črnojelševje (ob nižinskih potokih in dolinah).

Hidrološka funkcija

Funkcija gozda pomeni:

- mehansko in biološko čiščenje vode, ki ki odteče ali pronica z gozdnih površin ter uravnavanje vodnega režima z zadrževanjem hitrega odtekanja padavinske vode. Poudarjeno hidrološko funkcijo imajo zlasti gozdovi v vodovarstvenih in potencialih vodovarstvenih območji, določenih v skladu sp redpisi o vodah.

1. stopnja poudarjenosti: **57,77 ha**

Gozdovi na območju 1. in 2. varstvene cone po odlokih o zaščiti virov pitne vode v k.o. Grad, Dolnji Slaveči, Vadarci in Kruplivnik. Gozdovi v okolici Ledavskega jezera.

Gozdovi v ožji okolici (do 25 m oz. odvisno od reliefa) vodnih zajetij in drugih vodnih virov.

2. stopnja poudarjenosti, površina: **534,68 ha**

Gozdovi ob vodotokih in manjših stoječih vodah (pri manjših vodotokih v pasu do 25 m na vsako stran vodotoka, odvisno od terena).

V to kategorijo so uvrščeni gozdovi v neposredni bližini večjih in manjših vodotokov ter stoječih voda. Pri manjših vodotokih je bilo kot merilo pri določanju funkcije upoštevano širše zlivno območje vodotoka. Večina teh vodotokov je v poletnih mesecih suha.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Funkcija gozda pomeni:

- zagotavljanje življenjskega prostora rastlinskim in živalskim življenjskim združbam, zlasti tistih vrst, katerih življenjski ciklus je pomembno povezan z gozdom;
- ohranjanje biotske raznovrstnosti in zagotavljanje naravnega ravnovesja;
- ohranjanje redkih gozdnih ekosistemov oz. drugih ekosistemov v gozdnem prostoru, ki so pomembni za ohranitev redkih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst.

GGE Zahodno Goričko leži v celoti v ekološko pomembnem območju (EPO) **Goričko (41300)** in posebnem varstvenem območju Natura 2000: **Goričko (SI30002011, POO)**, **Goričko (SI5000009, POV)**.

1. stopnja poudarjenosti, površina ha: **34,37 ha**

To funkcijo imajo gozdovi in drugi manjši ekosistemi v gozdnem prostoru, ki so pomembni za ohranitev redkih ali ogroženih rastlinskih in živalskih vrst.

Ti gozdovi so bil z namenom ohranjanja in širitve ogroženih gozdnih habitatnih tipov (GHT9110 – Bukovi gozdovi, 91E0 – Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja, 91L0 – Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi) in ogroženih živalskih vrst (škrlatni kukuj, močvirski krešič in puščavnik) izločeni kot ekocelice brez ukrepanja. Izločeni so bili le sestoji za katere je bilo z lastnikom zemljišča dogovorjeno, da v njih ne bo gospodarjenja.

Ekocelice so izločene v odsekih: 1B, 8B, 57B, 57E, 61C, 65A, 73B, 75D in 95D. Skupna površina ekocelic je 34,37 ha.

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

2. stopnja poudarjenosti, površina: **4.942,91 ha**

Gozdovi na območjih EPO in Natura 2000

Opisi posamezni zavarovanih območij, ekološko pomembnih območij (EPO) in posebnih varstvenih območij Natura 2000 so podani v spodnjih preglednicah:

Preglednica 11/1: EPO območja vezana na gozdne površine znotraj GGE Zahodno Goričko

KODA	IME	OPIS	STATUS	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
41300	Goričko	<p>Goričko je gričevnato območje na skrajnem severovzhodu Slovenije z ohranjeno tradicionalno kulturno krajino, z veliko raznolikostjo habitatnih tipov, življenjski prostor številnih ogroženih rastlinskih in živalskih vrst, predvsem ptic.</p> <p>Posebnost so primarni gozdovi rdečega bora (<i>Galio rotundifoliae</i> – <i>Pinetum</i>) z acidofilno podrastjo.</p> <p>Naravno ohranjeni in počasi tekoči gozdni potoki so pomembni tudi za ohranjanje populacij močvirskega krešiča. Mreža ohranjenih avtohtonih listnatih gozdov z velikim deležem kostanja in doba vzdržuje eno večjih populacij mednarodno varovanega hrošča rogača v Sloveniji, ohranjanje odsekov z večjim deležem odmrle lesne mase, dreves z dupli in glavatih vrb pa daje možnost obstoja na evropskem nivoju ogroženih vrst hroščev, puščavnika in škrlatnega kukuja.</p>	EPO	<p>Veljajo usmeritve za Natura 2000 območje POV Goričko in POO Goričko</p> <p>Ostale usmeritve:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ohranja naj se samotna drevesa, mejice, gozdne otoke in grmovje v kulturni krajini. - Ohranjajo naj se stara, votla dreves v gozdu, ki so habitat netopirjev. - Dreves ter grmov ob vodotokih naj se ne izsekava. - Na območju gozdov naj se ne uporablja biocidov.

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Preglednica 11/2: Posebna varstvena območja Natura 2000

KODA IN IME	STATUS	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE ZAHODNO GORIČKO.
SI3000211 Goričko	SAC (POO)	<p><u>Habitatni tipi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Bukovi gozdovi (<i>Luzulo-Fagetum</i>) - Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (<i>Erythronio-Carpinion</i>) - Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (<i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>)) <p><u>Metulji:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>) <p><u>Kačji pastirji:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Veliki studenčar (<i>Cordulegaster heros</i>) <p><u>Hrošči:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Rogač (<i>Lucanus cervus</i>) - Puščavnik (<i>Osmoderma eremita</i>) - Škrlatni kukuj (<i>Cucujus cinnaberinus</i>) - Močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>) <p><u>Dvoživke:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Hribski urh (<i>Bombina variegata</i>) - Veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>) <p><u>Netopirji:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>) - Veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteinii</i>) <p><u>Rastline:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Krajnska sita (<i>Eleocharis carniolica</i>)
SI5000009 Goričko	SPA (POV)	<p><u>Ptice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Črna štorclja (<i>Ciconia nigra</i>) - Sršenar (<i>Pernis apivorus</i>) - Pivka (<i>Picus canus</i>) - Črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>) - Veliki skovik (<i>Otus scops</i>)

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Preglednica 11/3: Habitatni tipi vezani na gozdne površine znotraj GGE Zahodno Goričko

Habitatni tip	Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone (ha) znotraj SAC	Velikost cone (ha) znotraj GGE	Ocena stanja na območju
Bukovi gozdovi (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	Habitatni tip bukovih gozdov se pojavlja v fragmentih na površini celotne GGE. Marsikje so se bukovi gozdovi razvili na območju hrastovo-belogabrovih gozdov (po degradaciji).	<ul style="list-style-type: none"> - Paraklimaksna združba bukovega gozda z belkasto bekico (<i>Luzulo-Fagetum</i>) porašča večinoma tople prisojne lege in pretežno strma rastišča, vezana je na nekarbonatno geološko podlago, kjer so tla zmerno vlažna in srednje rodovitna. - Distrična rjava tla. - Razširjenost od nižin do zgornje gozdne meje. - V nižjem pasu bukovega gozda se poleg bukve pojavljajo še toploljubne vrste (graden, beli gaber, pravi kostanj), v višjem delu pa se uveljavlja višinska varianta acidofilnega bukovega gozda (<i>Polygonato verticillati-Luzulo-Fagetum</i>), kjer še vedno dominira bukev, primešani pa sta ji jelka, smreka in gorski javor. - Značilnice za kislo podlago v vseh slojih: <ul style="list-style-type: none"> o drevesni sloj: pravi kostanj (<i>Castanea sativa</i>); o grmovni sloj slabo razvit: čistilna krhlika; o zeliščni sloj tudi slabo razvit: borovnica (<i>Vaccinium myrtillus</i>), orlova praprot (<i>Pteridium aquilinum</i>), idr. 	729,25 ha	452,78 gha	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**
Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (<i>Erythronio-Carpinion</i>)	Dolinska vznožja, jarki in jame. Največje površine teh gozdov se pojavlja v fragmentih na površini celotne GGE.	<ul style="list-style-type: none"> - Visoka talna voda. - Psevdogleji in oglejena tla. - Zelo redki ohranjeni in ogroženi gozdovi (melioracije, urbanizacija, nedomišljena sečnja, krčitve za kmetijske namene, fragmentacija). - Prevladujoča drevesna vrsta je dob, ki se mu pridružita beli gaber in črna jelša. 	4.130,51 ha	179,73 ha	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**

Vir: Splošna ocena populacije (SDF, Stanje ohranjenosti po poročilu RS po 17. členu Direktive o habitatih iz leta 2019; Opombe: ** na celotnem območju kontinentalne biogeografske regije.

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Preglednica 11/4: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Zahodno Goričko

Vrsta	Opis habitata	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj SAC/SPA	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
Črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)	Predvsem ob gozdnih robovih, prometnicah, presekah, resvetlitvah, gozdnih jasah.	<ul style="list-style-type: none"> - Vrsta potrebuje listnate do mešane presvetljene gozdove od nižin do 1000 metrov nadmorske višine z visokim deležem vrzeli, jas in gozdnih robov z dobro zastopanim zeliščnim in grmovnim slojem in vrstno bogatimi travniki v bližini gozdov. - Za prehrano gosenic so potrebne v gozdu in gozdnem robu v jeseni zlasti rastline iz rodov <i>Lamium</i>, <i>Urtica</i>, <i>Epilobium</i> in spomladi zlasti <i>Corylus</i>, <i>Rubus</i>, <i>Lonicera</i>, <i>Salix</i> in <i>Quercus</i>. Za prehrano odraslih osebkov so julija in avgusta potrebne v gozdovih, gozdnih robovih, jasah in travnikih ob gozdovih cvetoče medonosne rastline, zlasti <i>Eupatorium</i>, <i>Origanum</i>, <i>Solidago</i> in <i>Cirsium</i>. 	9.769,33 ha	2.777,52 ha	ugodno stanje ohranjenosti (FV)**
Rogač (<i>Lucanus cervus</i>)	Območje nižinskih in gričevnatih gozdov z večjim deležem hrasta večjih dimenzij.	<ul style="list-style-type: none"> - Življenjski prostor: starejši sestoji avtohtonih listavcev (predvsem hrast, kostanj, tudi javor, bukev, vrba, jesen in sadno drevje) na toplih legah z večjim deležem mrtvega lesa v nižinah in gričevju. - Izogiba se sestojev črne jelše (zamočvirjenih gozdov) in sestojev z robinijo in smreko. - Odrasli hrošči se pojavijo večinoma od sredine junija do avgusta. - Razvoj vrste: <ul style="list-style-type: none"> o samice zalegajo jajčeca v ali ob šture, stara ali padla drevesa; o pri tem je bolj kot drevesna vrsta pomembno, da je les v fazi razgradnje posebnih gliv; o celoten razvoj poteka počasi, tudi do 5 let; o zabubijo se v zemlji (15-20 cm globoko) in se razvijejo v hrošče, ki živijo samo nekaj tednov; - Ličinke se prehranjujejo z mrtvimi ali nagnitimi koreninami dreves, odrasli hrošči pa z različnimi drevesnimi sokovi. 	19.559,62 ha	4.321,62 ha	ugodno stanje ohranjenosti (FV)**
Puščavnik (<i>Osmoderma eremita</i>)	Območje nižinskih in poplavnih gozdov.	<ul style="list-style-type: none"> - Razvoj poteka v starih drevesnih duplih, večinoma listavcev (hrast, vrba, sadno drevje, lipa, jesen). Vrsta poseljuje le globoka dupla z večjo količino drevesnega mulja, s katerim se hranijo ličinke - Razvoj poteka dve do tri leta, kar je odvisno od prehranske kvalitete mulja. Samci živijo le nekaj dni (10-20), medtem ko samice tudi par mesecev. Odrasli osebki so aktivni od junija do septembra. Hranijo se z rastlinskim materialom in srkajo sladke drevesne sokove. Odrasli so malo mobilni in se večinoma zadržujejo v bližini mesta razvoja. Jeseni vsi odrasli osebki poginejo. 	29.738,23 ha	7.593,16 ha	slabo stanje ohranjenosti (U2)**
Škrlatni kukuj (<i>Cucujus cinnabarinus</i>)	Območje nižinskih in poplavnih gozdov.	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Cucujus cinnabarinus</i> je vezan na starejše drevesne ali gozdne sestojce, še posebej pogost pa je v starejši obrežnih mehkolesnih lokah. Odrasli in ličinke so plenilci, ki živijo pod lubjem starejših in odmrlih stoječih ali ležečih dreves, zlasti topolov (<i>Populus</i>), vrb (<i>Salix</i>), brestov (<i>Ulmus</i>), hrastov (<i>Quercus</i>), jesenov (<i>Fraxinus</i>), javorjev (<i>Acer</i>) in divjega kostanja (<i>Aesculus</i>), pa tudi drugih celo iglastih drevesnih vrst (STRAKA 2006). 	11.019,23 ha	1.863,30 ha	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Opis habitata	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj SAC/SPA	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
		- Grožnje: Vrsto ogroža način gospodarjenja z gozdovi, pri katerem se starejše sestoje ter stara in umirajoča drevesa odstranjuje. Problematična je pozna odstranitev, oz. deponiranje naseljenih odmrlih dreves in starejše lesne mase v populacijskih jedrih, ker se z odvozom te lesne mase desetka populacija.			
Močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>)	Območje nižinskih in poplavnih gozdov ter vlažne površine ob vodotokih.	- Živi v zamočvirjenih gozdovih v ravninah, v kolinski ter montanski coni, ki so večinoma porasli s črno ali sivo jelšo (44.9, 44.91). - Razvoj vrste poteka v vodi v manjših in večjih potokih, kjer je ohranjena naravna struga. V pozni jeseni, pozimi in zgodnji pomladi se zarinejo v trhel razpadajoč les (debelejše trhle veje, štori ob vodi ali v močvirju) ali se zakopljejo v mehko zemljo, v erodirane brežine izvirov, potokov ali stoječih mlak.	10.991,60 ha	2.260,87 ha	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**
Veliki studenčar (<i>Cordulegaster heros</i>)	Predvsem na območju stalnih vodnih teles (kali, stoječe mirne vode, naravno ohranjeni potoki).	- Naseljuje manjše (širina največkrat do 1 meter) naravno ohranjene potoke, pretežno v gozdu ali na njegovem robu z bolj ali manj stalnimi vodnimi tokovi (čeprav lahko potočki poleti na površini tudi čisto presahnejo - ličinke se tedaj zakopljejo v bolj vlažne plasti). - Ohranjena mora biti pestra strukturiranost vodotoka s tolmuni in plitvimi deli, z ustrežno strukturo dna, v katerega so zakopane ličinke (fina mivka ali pesek s tanko plastjo organskega detrita ali mulja). - Pestro strukturirani gozdni robovi ali visoka steblikovja v dobi spolnega dozorevanja in prehranjevanja.	27.145,27 ha	6.055,05 ha	ugodno stanje ohranjenosti (FV)**
Veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>)	Predvsem na območju mokrišč, stalnih vodnih teles (luže, kali, stoječe mirne vode).	- Je vrsta gričevnatega in hribovitega sveta. - Najraje se razmnožuje v srednje velikih kalih ali stoječih mirnih vodah z bujnim obrežnim in vodnim rastlinjem in čisto vodo, ki se zelo redko izsušijo. - Za ohranjanje vrste je pomemben obstoj ekoloških koridorjev, ki vse habitate na širšem območju povezujejo v funkcionalno celoto. - Začetek selitev na mrestišča je med sredino marca in sredino maja, zapustijo pa jih med koncem maja in začetkom avgusta, kar je predvsem v bolj sušnih območjih močno odvisno od padavin.	44.823,66 ha	12.195,76 ha	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**
Hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)	Predvsem na območju mokrišč, stalnih vodnih teles (luže, kali, stoječe mirne vode).	- Je gozdna vrsta, ki išče zavetje pod kamni in odmrli kosi lesa, v skalnih razpokah v grmovju ali v svetlih gozdnih robovih, kjer lahko preživi poletna obdobja mirovanja in prezimuje. - Tipična mrestišča hribskega urha so nezasečene občasne luže v ali blizu gozda. - Je šibko konkurenčna pionirska vrsta, ki naseljuje življenjske prostore v zgodnjem stadiju naravne sukcesije (glinokopi, kamnolomi, kolesnice v gozdu), ko je prisotnih manj plenilcev in kompetitorjev. - Zelo mobilni so predvsem mladi osebk (do 1200 m daleč od vode), ki imajo boljše možnosti za naseljevanje novih življenjskih prostorov.	44.823,66 ha	12.195,76 ha	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Opis habitata	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj SAC/SPA	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
		<ul style="list-style-type: none"> - Parjenje poteka od sredine aprila do začetka avgusta, letno so mogoča do tri paritvena obdobja. - Prezimujejo na kopnem med septembrom (oktobrom) in koncem marca. - V Sloveniji je vrsta splošno razširjena in je relativno pogosta, živi od nižin do gozdne meje montanskega pasu. 			
Širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>)	Območje nižinskih in gričevnatih gozdov.	<ul style="list-style-type: none"> - Prebivalec gozdnatih območij. - Zimska zatočišča: pogosto jame z nizkimi temperaturami do 5°C in visoko zračno vlago. - Poletna zatočišča: drevesne dupline, stavbe, jame, ki jih dnevno menja. - Območje dejavnosti: do 10 km od zatočišča. - Prehranjevalni habitat: listopadni gozd, gozdni rob, ob vodotokih. - Hrana: žužkojed, prevladujejo majhni nočni metulji, hrošči, mrežokrilci. 	25.219,48 ha	5.784,74 ha	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**
Veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteini</i>)	Območje nižinskih in gričevnatih gozdov.	<ul style="list-style-type: none"> - Živi v strukturno bogatih gozdovih, s slojem grmičevja in nizkih dreves, predvsem v dinarskih jelovo bukovih gozdovih do 1800 m visoko. - Poletno zatočišče najde v drevesnih duplih in gnezdilnicah, kjer so tudi ketišča, zatočišča pa menja vsak ali vsak drugi dan. Zimsko zatočišče so stavbe, jame, umetni rovi s T 3–7°C z visoko zračno vlago. - Prehranjevalni habitat je strukturno bogat gozd, s slojem grmičevja in nizkih dreves. Med prehrano prevladujejo nočni metulji, košeninarji, hrošči. Območje dejavnosti je do 5,5 km od zatočišča 1-10 m od tal. - Ogroža ga zmanjševanje gozdnih površin (predvsem starih sestojev), urbanizacija, svetlobno onesnaženje (privabljanje plena iz njegovega prehranjevalnega habitata) idr. 	25.218,75 ha	5.784,06 ha	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**
Krajnska sita (<i>Eleocharis carniolica</i>)	Predvsem na območju vlažnih in občasno poplavljenih predelov.	<ul style="list-style-type: none"> - Je 5-30 cm visoka trajnica iz rodu sita, ki raste v šopih, brez pritlik. - Endemična v srednji in vzhodni Evropi, v Sloveniji redka. - Raste na vlažnih in močvirnih travnikih, na vlažnih mestih v gozdovih ter na občasno poplavljenih predelih na peščeni, ilovnati ali glineni podlagi na obrežju rek, ribnikov, akumulacij ter v opuščeni glinokopih. Po izgledu je zelo podobna pogostejši jajčasti siti, zato je morda ponekod spregledana. - Populacije so večinoma maloštevilne in nestabilne, saj gre za pionirsko rastlino razgaljenih tal. - Ogrožajo jo zaraščanje opuščeni glinokopov in ribnikov, intenzivno ribogojstvo, izsuševanje primernih habitatov in urbanizacija. - Za varovanje vrste je pomembno zagotavljati ohranjanje ustreznih habitatov: močvirni travniki, občasno poplavljeni peščeni in glinena obrežja voda, vlažni gozdovi (vzdrževanje stalne vlažnosti), ekstenzivno gospodarjenje z ribniki. 	21.359,42 ha	4.693,14 ha	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**
Črna štokljja (<i>Ciconia nigra</i>)	Območje nižinskih in poplavnih gozdov.	<ul style="list-style-type: none"> - Naseljuje poplavni gozdovi, vlažni travniki, stoječe in tekoče sladke vode. - Je selivka, gnezdi od IV do VII, mladiči so gnezdomci, (ostanejo v gnezdu, dokler niso sposobni leteti). 	21.138,89 ha	5.025,57 ha	stabilen trend (S)*

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Opis habitata	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj SAC/SPA	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
		<ul style="list-style-type: none"> - Za gnezditveno uspešnost potrebuje strukturiran gozd z visokimi debelimi drevesi in mirmimi conami, v polmeru do 4 km od gnezda pa prehranjevalne površine s prevladujočimi vlažnimi travniki, stoječimi in tekočimi sladkimi vodami. - Hrani se pretežno z dvoživkami, ribami in drugimi vretenčarji. 			
Sršenar (<i>Pernis apivorus</i>)	Območje nižinskih in poplavnih gozdov, gozdni otoki.	<ul style="list-style-type: none"> - Gozdovi in odprta kmetijska krajina; selivka, gnezdi od IV do IX, mladiči gnezdomci. - Za gnezditveno uspešnost potrebuje strukturiran gozd z visokimi debelimi drevesi, jasami in mirmimi conami, v polmeru 4-10 km od gnezda pa odprto krajino. - Hrani se pretežno z osami, čebelami in drugimi nevretenčarji, pa tudi majhnimi vretenčarji. 	27.315,06 ha	7.255,73 ha	neznan trend (Ukn)*
Belorepec (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	Območje nižinskih in poplavnih gozdov (odseka 09073B, 09075D).	<ul style="list-style-type: none"> - Belorepec za obstoj potrebuje prisotnost različnih vodnih habitatov, ki so bogati z ribami ali pa se na njih zadržujejo številne vodne ptice. - V Srednji Evropi vselej živi v bližini večjih jezer ali rek, gnezdi pa v bližnjih gozdovih s starimi drevesi. - V Sloveniji zelo redek gnezdilec (1-3 pari) in reden, vendar maloštevilen prezimovalec (5-15 osebkov), predvsem na večjih rekah v panonskem svetu. 	121,57 ha	121,57 ha	naraščajoč trend (I)*
Pivka (<i>Picus canus</i>)	Drevesni pasovi v ravninskem svetu ter strnjene gozdne površine.	<ul style="list-style-type: none"> - Naseljuje mešane in listnate gozdove, rečne loke in drevesne mejice. Gnezdi od IV do VII meseca, duplo si izteše sama, najpogosteje v listavce (javor, bukev, hrast, lipa, vrba). - Hrani se z mravljami in drugimi žuželkami, ki jih lovi na tleh in na drevju, kjer izza lubja pobira tudi njihove ličinke in bube, je manj specializirana na mravlje kot zelena žolna. - Je stalnica, v Sloveniji velja za pogosto vrsto, v nižinskih predelih jo ogroža zlasti uničevanje rečnih lok in drevesnih mejic. 	22.848,19 ha	5.595,56 ha	neznan trend (Ukn)*
Črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>)	Območje nižinskih in poplavnih gozdov.	<ul style="list-style-type: none"> - Živi v mešanih bukovo-jelovih in iglastih gozdovih, kjer si za gnezdenje teše dupla z ovalnim vhodom. - Par potrebuje za uspešno gnezdenje kar 300-400 ha gozda. - Med prehranjevanjem na starih drevesih (zlasti iglavcih) za seboj pušča velike luknje, v katerih išče lesne mravlje. Hrani se z ličinkami, bubami in odraslimi mravljami ter lesnimi hrošči. - Je stalnica in v Sloveniji pogosta gnezdilka - Zaenkrat ni ogrožena, njena evropska populacija je narasla. 	23.059,74 ha	5.721,42 ha	neznan trend (Ukn)*
Veliki skovik (<i>Otus scops</i>)	Območje nižinskih in poplavnih gozdov, gozdni otoki.	<ul style="list-style-type: none"> - Ekstenzivni sadovnjaki zmernega podnebja, mozaična kulturna krajina; - Selivka, gnezdi od IV do VIII, mladiči gnezdomci; za uspešno gnezditev potrebuje duplo v ekstenzivnem sadovnjaku ali drevesnem nasadu, v polmeru ca. 350 m od gnezda pa površine s prevladujočimi ekstenzivnimi travniki, njivami in sadovnjaki, kjer je uporaba pesticidov majhna - Hrani se pretežno z velikimi žuželkami. 	21.665,18 ha	8.736,68 ha	padajoč trend (D)*

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Na podlagi Programa upravljanja območij Natura2000 za obdobje 2015 - 2020 (PUN2000, 2015) je GGE GGN določen kot načrt, ki je potreben za ohranjanje ugodnega stanja habitatnih tipov in habitatov vrst. V ta namen je ZRSVN izločil upravljalvske cone (UC), ki zajemajo območja s podobnimi usmeritvami in ukrepi:

UPRAVLJAVSKE CONE V GGE ZAHODNO GORIČKO:

Ime upravljalvske cone: 3221-5009-A	POVRŠINA v GGE: 452,78 ha
VRSTE/HT:	
<ul style="list-style-type: none"> • (9110) Bukovi gozdovi (<i>Luzulo-Fagetum</i>) 	
<p>OPIS CONE: Bukovi gozdovi so se marsikje razvili po degradaciji hrastovo-belogabrovih gozdov, kjer je bukev polagoma izpodrinila beli gaber, v precejšnji meri pa so bukovi gozdovi nastali z zaraščanjem njivskih površin.</p> <p>Habitatni tip bukovih gozdov se pojavlja v fragmentih na površini celotne GGE. Glavne zahteve/cilji z upravljanjem bukovih gozdov so: postopno zmanjševanje deleža rastišču neprimernih drevesnih vrst, naravno pomlajevanje rastišču primernih vrst in uravnoteženo razmerje razvojnih faz in zgradbe gozdov.</p>	
IME CONE: 3221-5009-C	POVRŠINA v GGE: 179,73 ha
VRSTE/HT:	
<ul style="list-style-type: none"> • (91L0) Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (<i>Erythronio-Carpinion</i>) • močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>) • škrlatni kukuj (<i>Cucujus cinnaberinus</i>) • puščavnik (<i>Osmoderma eremita</i>) 	
<p>OPIS CONE: Cona zajema hrastovo-belogabrove gozdove, ki so bili zaradi dolgotrajnega procesa degradacije (krčenje za kmetijske namene, naselja) površinsko zmanjšani, fragmentirani in spremenjeni. Sedanji areal teh gozdov se je ohranil po dolinskih vznožjih, jarkih in jamah. Glavne zahteve/cilji z upravljanjem ilirskih hrastovo- belogabrovih gozdov so: obnovitev sonaravne drevesne sestave in obnovitev pomlajevanja hrasta na ustreznih rastiščih.</p>	

Klimatska funkcija

Funkcija gozda pomeni:

- manjšanje hitrosti in spreminjanje smeri vetra
- vpliv na temperaturo in vlažnost zraka ter na razmerje med plini v ozračju

1. stopnja poudarjenosti, površina: **60,03 ha**

Gozdni ostanki v dolini Ledave, predvsem v okolici naselij, kjer prevladuje kmetijska raba.

Gozdov z drugo stopnjo poudarjenosti nismo izločali.

2.3 Socialne funkcije

1. stopnja poudarjenosti, površina: 71,17 ha

2. stopnja poudarjenosti, površina: 790,14 ha

Zaščitna funkcija

Funkcija gozda pomeni:

- zaščito prometnic, naselij in drugih objektov pred naravnimi pojavi, kot so padanje kamenja in peska, bočni vetrovi in zdrsi zemljišča

1. stopnja poudarjenosti, površina: **13,35 ha**

Gozdovi na strmih pobočjih nad državno cesto (R3) Sotina – mejni prehod in državno cesto (R3) Grad (serpentina).

Higiensko - zdravstvena funkcija

Funkcija gozda pomeni:

- izboljšanje kakovosti in ohranjanje zdravega življenjskega okolja ter blaženje škodljivih vplivov imisij z absorpcijo sestavin onesnaženega ozračja, intenzivnejšo termiko in turbulenco ter izolacijo pred hrupom.

Gozdov s prvo stopnjo poudarjenosti ni.

2. stopnja poudarjenosti, površina: **22,75 ha**

Gozdovi v okolici kamnoloma Sotina.

Obrambna funkcija

Funkcija gozda pomeni:

- varovanje zemljišč in objektov, pomembnih za javno varnost, obrambo, zunanje zadeve ter obveščevalno in varnostno dejavnost državnih organov Republike Slovenije.

1. stopnja poudarjenosti, površina: **24,39 ha**

Gozdovi v okolici črpališč vode.

Rekreacijska funkcija

Funkcija gozda pomeni:

- omogočanje aktivnosti, ki telesno ali duševno sproščajo in krepijo, vključno z nabiranjem gozdnih plodov za lastne potrebe

1. stopnja poudarjenosti, površina: **7,06 ha**

Gozdna učna pot Tromejnik.

2. stopnja poudarjenosti, površina: **599,2 ha**

- Gozdni kompleksi ob glavnih prometnicah med Vidonci in Gradom v katerih je prisotno intenzivno rekreativno nabiranje gozdnih plodov (gobe, kostanj).
- Gozd ob kolesarskem poligonu (Trebaš) v Rogašovcih.

Turistična funkcija

Funkcija gozda pomeni:

- zadovoljevanje potreb obiskovalcev, ki zaradi oddiha ali razvedrila začasno spremenijo svoj kraj bivanja

1. stopnja poudarjenosti, površina: **25,46** ha.

Gozdovi ob gozdnih učnih poteh Tromejnik in Fuks graba.

2. stopnja poudarjenosti, površina: **10,6** ha.

- Gozd ob vzhodni obali Ledavskega jezera z objekti namenjenimi piknikom.
- Gozd v okolici grajskega kompleksa na Gradu.
- Gozd v okolici kripte na Gradu.

Poučna funkcija

Funkcija gozda pomeni:

- ozaveščanje in posredovanje znanj o gozdu ter gospodarjenju z njim laični ali strokovni javnosti.

1. stopnja poudarjenosti, površina: **25,46** ha.

Gozdovi ob gozdnih učnih poteh Tromejnik in Fuks graba.

2. stopnja poudarjenosti nismo izločali.

Raziskovalna funkcija

Gozdov z poudarjeno raziskovalno funkcijo

Funkcija varovanja naravnih vrednot

Gozdovi s poudarjeno funkcijo varovanja naravnih vrednot varujejo redke, dragocene, znamenite ali druge vredne naravne pojave. Ti gozdovi imajo po predpisih o ohranjanju narave status naravne vrednote, pričakovane naravne vrednote ali zavarovanega območja (krajinski park) ali ležijo v neposredni bližini takšnih območij. Na območjih gozdov s prvo stopnjo poudarjenosti te funkcije se ne smejo izkoriščati naravne dobrine in so upravljani izključno v varstveni namen.

Gozdov s prvo stopnjo poudarjenosti ni.

2. stopnja poudarjenosti, površina: **173,05** ha.

Gozdovi na območjih ali v okolici naravnih vrednot za katere je določen blažji varstveni režim, ki omogoča izkoriščanje gozdnih dobrin. Seznam naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev se nahaja v naravovarstvenih smernicah ZRSVN v poglavju 3.3 (preglednica 2). Pregled naravnih vrednot je prikazan v preglednici 11/5.

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Preglednica 11/5: Pregled naravnih vrednot v GGE Zahodno Goričko

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	STATUS	STOPNJA POUДАР.
7527	Fuks graba – gozd	Ohranjen gozd severovzhodno od Cankove	ekos	NVDP	2
2015V	Ledavsko jezero	Zadrževalnik visokih voda Ledave s stalno ojezeritvijo južno od Pertoče	ekos, bot, zool	NVDP	2
7530	Bodonski potok s pritokoma	Levi pritok Ledave s pritokoma Radkovski in Bezjakov potok vzhodno od Ledavskega jezera	zool, hidr	NVDP	2
7528	Grački potok	Levi pritok Ledave južno od gradu Grad na Goričkem do Bezenovcev	zool, hidr	NVDP	2
2016	Lukaj potok	Levi pritok Ledave na območju med gornjimi in Dolnjimi Slaveči severovzhodno od Ledavskega jezera	ekos, hidr, bot	NVDP	2
2014	Ledava	Potok Ledava med državno mejo in Nuskovo	zool, hidr	NVDP	2
7516	Peskovski potok	Desni pritok Velike Krke od izvira do Šalovcev	ekos, zool, hidr	NVDP	2
7338	Grad – nahajališče bazalta in piroklastitov	Nahajališče olivinovih nodul v bazaltu in piroklastitih v opuščenem kamnolomu severno od Grada na Goričkem	geol	NVDP	2
7535	Slatinska graba- izvir slatine	Izvir mineralne vode v Slatinski grabi, severozahodno od Murske Sobote	hidr, geol	NVDP	2
7531	Sotinski breg	Krajinsko in geomorfološko pomemben hrib na skrajnem severnem delu Goriškega ob meji z Avstrijo	geomorf	NVDP	2
7523	Grad - mlaka	Habitat ogroženih živalskih vrst v mlaki severozahodno od Grada na Goričkem	Bot, zool, ekos	NVDP	2

Funkcija varovanja kulturne dediščine

Funkcija pomeni:

- varstvo in ohranjanje območij ali objektov, ki so rezultat ustvarjalnosti človeka in njegovih različnih dejavnosti, družbenega razvoja in dogajanj, značilnih za posamezna obdobja v slovenskem in širšem prostoru.

1. stopnja poudarjenosti, površina: **4,7** ha.

Ožja okolica grajskega poslopja (kulturni spomenik – ID KD 2945) na Gradu.

2. stopnja poudarjenosti, površina: **48,98** ha.

- Gozdovi na območjih in v okolici objektov kulturne dediščine za katere je določen blažji režim gospodarjenja, ki dopušča izkoriščanje gozdnih dobrin. Seznam objektov je prikazan v spodnji preglednici.

Preglednica 11/6: Seznam objektov kulturne dediščine v gozdnem prostoru na območju GGE

ID KD	Naziv	Odsek
302243	Vplivno območje spomenika – Grad	18A, 56C, 57ABCDEF, 58ABG
6657	spomenik – Tromejnik	38
14307	stavbna dediščina - Grad - kripta	58D
29508	arheološko najdišče	90B
17282	zaselek-Na grebenu (Ocinje)	91A
29508	gradišče – Sotinski breg	90B
3371	spomenik - Gomilno grobišče Vadarci	69E
3800	spomenik – Gomilno grobišče Kovač	97B
3799	spomenik – Gomilno grobišče Gomila	97D

Estetska funkcija

Funkcija pomni:

- omogočanje doživljanja skladnosti likovnih in funkcionalnih prvin v krajini.

1. stopnja poudarjenosti, površina: **5,15** ha.

Gozdovi v neposredni bližini objektov kulturne dediščine in naravnih vrednot, ki predstavljajo kuliso objektu – ožja okolica grajskega poslopja in kripte na Gradu.

2. stopnja poudarjenosti, površina: **53,42** ha

- Gozd v okolica Ledavskega jezera, ki prispeva k krajinski pestrosti območja.
- Gozd, ki deloma zakriva kamnolom v Sotini.

2.4 Proizvodne funkcije

1. stopnja poudarjenosti, površina: **4.496,35** ha

2. stopnja poudarjenosti, površina: **411,84** ha

Lesnoproizvodna funkcija

Funkcija gozda pomeni:

- proizvajanje nadzemne lesne mase, ki jo je možno gospodarsko izkoriščati.

1. stopnja poudarjenosti, površina: **4.487,12** ha.

Večina gozdov v GGE spada v RGR 150 – Kisloљjubna gradnova bukovja, kjer je možno dolgoročno sekati več kot 5m³ bruto lesne mase na hektar, zato imajo ti gozdovi prvo stopnjo poudarjenosti.

2. stopnja poudarjenosti, površina: **372,52** ha.

Gozdovi v tistih RGR, kjer je možno dolgoročno sekati od 2 m³ do 5 m³ bruto lesne mase na hektar. Sem spadajo gozdovi v RGR 140 – Kisloљjubno gradnovo belogabrovje.

Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Funkcija gozda pomeni:

- izkoriščanje nelesnih materialnih koristi iz gozda, z izjemo divjadi in rekreativne rabe gozdov, ki se lahko pojavijo na trgu.

1. stopnja poudarjenosti, površina **591,34** ha

- V GGE imajo prvo stopnjo poudarjenosti gozdni kompleksi ob glavnih prometnicah v Vidoncih, Gradu, Doliču in Trdkovi kjer je prisotno intenzivno rekreativno nabiranje gozdnih plodov (gobe, kostanj). Funkcija se prekriva z rekreacijsko.
- Gozdni sestoji v katerih je delež kostanja v lesni zalogi večji od 25%.

2. stopnja poudarjenosti, površina: **2.369,89** ha.

Območja gozdne čebelje paše v okolici stojišč panjev s prisotnostjo medonosnih drevesnih vrst.

Lovnogospodarska funkcija

V GGE ni območij s poudarjeno lovskogospodarsko funkcijo.

3 OPIS STANJA GOZDOV

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

Preglednica 13/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Gpn, ukrepi so dovoljeni	3.835,24	1.056,16	14,67	4.906,07
Skupaj	78,2	21,5	0,3	100,0

GGE leži v celoti znotraj zavarovanega območja krajinski park Goričko, posledično so gozdovi opredeljeni v katerorijo gozdov s posebnim namenom (GPN), v katerih so ukrepah dovoljeni.

Karte 4, Gospodarskih kategorij gozdov in prostorske razporeditve posameznih gospodarskih kategorij v merilu 1: 25. 000 ne preikazujemo, ker so vsi gozdovi opredeljeni le z eno kategorijo.

Preglednica 14/KGR: Gozdne združbe po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Gozdne združbe	Površina (ha)	Delež %
00140 – Kisloljubna gradnova belogabrovja	Gozdovi s posebnim namenom, ukrepi so dovoljeni		
	711 – Kisloljubno gradново belogabrovje	269,07	67,78
	752 – Predpanonsko podgorsko bukovje	85,72	21,59
	511 – Vrbovje s topolom	25,08	6,32
	521 – Nižinsko črnojelševje	10,08	2,54
	531 – Dobovje in dobovo belogabrovje	7,01	1,77
	Skupaj	396,96	100,00
00150 – Kisloljubna gradnova bukovja	Gozdovi s posebnim namenom, ukrepi so dovoljeni		
	731 - Kisloljubno gradново bukovje	3.930,39	87,2
	752 – Predpanonsko podgorsko bukovje	239,63	5,3
	711 – Kisloljubno gradново belogabrovje	126,53	2,8
	741 – Kisloljubno rdečeborovje	110,52	2,4
	543 – Predpanonsko gradново belogabrovje	82,25	1,8
	521 – Nižinsko črnojelševje	19,79	0,4
	Skupaj	4.509,11	100,00
Skupaj vsi gozdovi	4.906,07	100,00	

3.2 Lesna zaloga

Preglednica 15/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	7	25	36	20	12	46	15,1
Jelka	8	26	34	19	13	1	0,2
Bor	8	29	35	17	10	70	23,6
Macesen	10	32	33	15	10	4	1,3
Ostali igl.	14	24	35	18	9	2	0,0
Bukev	11	23	24	20	22	68	22,4
Hrast	11	24	24	19	21	55	18,4
Pl. lst.	14	25	23	19	19	4	1,3
Dr. tr. lst.	14	26	23	18	18	40	13,3
Meh. lst.	21	32	21	14	12	13	4,3
Iglavci	8	28	35	18	11	121	40,2
Listavci	13	24	24	19	20	180	59,5
Skupaj	11	26	28	19	16	302	100,0

LZ/ha se je povečala za 15 %. Ugotavljamo, da se povečuje predvsem delež listavcev, ki predstavlja več kot polovico LZ. Večina lesne zaloge je razporejena v drugem in tretjem debelinskem razredu. Več debelega drevja najdemo pri listavcih (8 % več).

Razmerje v strukturi lesne zaloge glede na drevesno vrsto ostaja enako. Največji delež v LZ ima še vedno rdeči bor. Med listavci s 21,9 % prevladuje bukev, 17,6 % LZ je hrasta.

Med drugimi trdimi listavci je največ gabra 7,6 % in domačega kostanja 4,4 %. 2,7 % delež predstavlja tudi tujerodna robinija. V kategoriji plemenitih listavcev s svojim skromnim deležem 1,30 % prevladuje divja češnja. Zmanjšuje pa se delež velikega jesena, ki je poleg gorskega javorja in divje češnje posamično primešan v gozdne sestoje.

V kategoriji mehkih listavcev med vrstami najdemo pomemben jelšeo, brezo in trepetliko, ki gradijo pionirske sestoje.

Preglednica 16/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	595.249	443.851	150.670	728
	m ³ /ha	121	116	143	50
Listavci	m ³	884.162	721.652	159.649	2.861
	m ³ /ha	180	188	151	195
Skupaj	m ³	1.479.411	1.165.503	310.319	3.589
	m ³ /ha	302	304	294	245

Lesna zaloga med zasebnimi in državnimi gozdovi se razlikuje le za približno 4 %. Najmanjša lesna zaloga je v gozdovih lokalnih skupnosti.

Preglednica 17/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	RGR	Površina	Lesna zaloga m ³ /ha	Število vzorčnih ploskev	+E (%)	+E (%) STRATUM
1	00140	396,96	343,9	35	14,8	4,1
	00150	4.509,11	330,8	359	4,3	
SKUPAJ		4.906,07	332,0	394		

Lesno zalogo smo ugotavljali z meritvami na SVP in z oceno pri opisovanju sestojev. Osnova za izračun lesne zaloge po RGR so bili podatki pridobljeni na SVP – sistematična mreža SVP 250 x 500 m. Lesne zaloge pri opisih sestojev so bile ocenjene okularno z metodo hitre izmere temeljnice po Bitterlichu. Vsota vseh ocenjenih lesnih zalog sestojev predstavlja lesno zalogo odseka.

Seštevek okularno ocenjenih lesnih zalog sestojev je ustrezno korigiran s korekcijskimi faktorji iz Preglednice 16/D-LZU tako:

- da so vsote okularno ugotovljenih lesnih zalog vseh odsekov stratuma enaki lesni zalogi stratuma, ki je bila ugotovljena s stalnimi vzorčnimi ploskvami;
- da je delež drevesnih vrst, ki so v lesni zalogi stratuma zastopane z več kot 10 %, pri obeh načinih ocene (okularna in meritev na SVP) enak.

Po skupinah rastišč je oblikovan en stratum. Korekcijski faktorji so: igl. = 1,08; lst. = 1,20;

Tarife so za celotno GGE določene na podlagi podatkov o višinah in premerih pridobljenih iz SVP.

3.3 Prirastek

Preglednica 18/PRI: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,38	0,94	0,90	0,36	0,14	2,70	35,8
Listavci	1,19	1,53	1,09	0,64	0,39	4,84	64,2
Skupaj	1,57	2,46	1,99	1,00	0,53	7,54	100,0

Preglednica 19/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozdovi	Državni gozdovi.	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	13.264	9.855	3.394	15
	m ³ /ha	2,70	2,57	3,21	1,03
Listavci	m ³	23.733	19.232	4.426	75
	m ³ /ha	4,84	5,01	4,19	5,12
Skupaj	m³	36.996	29.086	7.820	90
	m ³ /ha	7,54	7,58	7,40	6,15

Prirastek se med lastniškimi kategorijami ne razlikuje. Med GRT so razlike in je prirastek v razpunu od 4,4 m³/ha/leto (vrbovja) do 8,2 m³/ha/leto (gradnova belogabrovja).

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 20/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga	Število SVP	± E	Srednji premer
	ha	%	Površina		Zasnova							
			ha	%	1	2	3	4	m ³ /ha	%	cm	
Mladovje	147,13	3,0								12	152,4	0
Drogovnjak	1.492,96	30,4	28,16	2	5	67	26	1	233	126	5,9	20
Debeljak	2.876,51	58,5	168,67	6	5	64	31	/	363	215	4,5	26
Sestoj v obnovi	280,43	5,6	139,12	50	18	54		2	233	26	22,2	27
Dvoslojni sestoj	0,33	0,1	/	/	/	/	/	/	52	0	54,8	0
Raznomerno (ps-šp)	103,32	2,1	3,08	3	/	42	55	2	195	6	40,7	26
Raznomerno (sk-gnz)	4,66	0,1	1,23	26	/	44	56	/	161	2	90,3	23
Pionirski gozd z grmiči	0,73	0,1	/	/	/	/	/	/	38	2	232,4	0
Skupaj	4.906,07	100,0	340,26	7						389	4,1	

Opomba: Podatki v zadnjih treh kolonah preglednice izvirajo iz meritev na stalnih vzorčnih ploskvah

V GGE prevladujejo debeljaki. Delež teh se je v zadnjem desetletju povečal na 58,5 %. Glede trajnosti je spodbudno to, da se delež sestojev v obnovi in mladja povečuje. Tudi delež podmladka v vseh razvojnih fazah se povečuje, vendar ga je glede na površino še vedno zelo malo.

V raznomerne gozdove smo združili predvsem zarasle površine.

Podatki o razvojnih fazah so bili pridobljeni na osnovi terenskih opisov sestojev in njihove digitalizacije na osnovi DOF in snemanja LIDAR (višine dreves).

Preglednica 21D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	36,82	0,95	4,81	0,06	/	179,07	16,51	7,86	89,51	4,64	340,23
%	10,82	0,28	1,41	0,0	/	52,63	4,85	2,31	26,31	1,36	100,00

Med iglavci se najbolj pomlajuje smreka, med listavci bukev. Od trdih listavcev pa prevladuje gaber. Ostale vrste listavcev, ki smo jih evidentirali v mladovju so še breza, kostanj, graden, črna jelša, trepetlika in tudi nekaj tujerodne robinije.

V vrsti prevladuje gaber (22 %), smreka (18 %) in bukev (16 %). Vrast hrasta gradna je le 9 %. Pomemben delež vrsti je še pri robiniji, kostanju, rdečem boru, češnji in brezi.

Preglednica 22/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	147,13	16	29	40	14	16	19	56	10	30	39	17	14
Drogovnjak	1.492,96	1	42	48	9	14	43	40	3	16	54	23	7
Debeljak	2.876,51					34	52	14	/	1	59	35	5
Sestoj v obnovi	280,43					47	40	12	1				
Dvoslojni sestoj	0,33							100	/				
Raznomerno (ps-šp)	103,32						24	62	15				
Raznomerno(sk-gnz)	4,66						54	42	4				
Pionirski gozd z grmišči	0,73												
Skupaj	4.906,07												

Zasnova je v večini sestojev dobra do pomanjkljiva. Sestojev z bogato in slabo zasnovo je malo. Večina sestojev je pomanjkljivo negovana. Kar skrbi je da, mladovja niso negovana. S pravočasno nego v zgodnjih razvojnih fazah lahko bistveno vplivamo na uspešen razvoj sestojev.

Sestoji so normalno sklenjeni, v nekaterih debeljakih krošnje tudi rahlo sklenjene. V smrekovih sestojih na mestih gradacije podlubnikov najdemo tudi vrzeli in pretrgane sklepe krošenj.

3.5 Tipi drevesne sestave sestojev

Preglednica 23/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
Hrastovi gozdovi	22,18	0,5
Gozdovi bukve in hrasta	153,24	3,1
Bukovi gozdovi	115,30	2,4
Drugi pretežno listnati gozdovi	1.424,15	29,0
Gozdovi bukve in smreke	46,30	0,9
Smrekovi gozdovi	135,46	2,8
Borovi gozdovi	177,10	3,6
Drugi pretežno iglasti gozdovi	277,31	5,7
Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	2.555,03	52,0
Skupaj	4.906,07	100,0

S 52,0 % prevladujejo gozdovi iglavcev in listavcev. Sledijo jim drugi pretežno listnati gozdovi.gozdovi. Tip drevesne sestave je določen na podlagi terenskih opisov sestojev, po merilih šifrantu tipa drevesne sestave gozdov.

Pregledna karta drevesne sestave gozdov v merilu 1: 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 2)

3.6 Ohranjenost gozdov

Stopnja ohranjenosti je določena na podlagi deleža drevesnih vrst, ki so tuje oziroma redko prisotne v naravni sestavi rastišča. Za ohranjene gozdove štejemo tiste, ki imajo v svoji sestavi do 30 % tujih ali redko prisotnih vrst, za spremenjene tiste, ki imajo od 31 do 70 % takšnih vrst in za izmenjane tiste, ki imajo nad 90 % tujih ali redko prisotnih vrst.

Preglednica 24/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Gpn, ukrepi so dovoljeni	2.987,87	60,9	1.885,79	38,4	32,4	0,6	/	/	4.906,07	100,0
Skupaj vsi gozdovi	2.987,87	60,9	1.885,79	38,4	32,4	0,6	/	/	4.906,07	100,0

Ohranjenost gozdov je izračunana na podlagi evklidskih razdalj med dejansko in naravno (modelno) drevesno sestavo za vsak odsek posebej (po gozdnih združbah).

Večina gozdov (61 %) v GGE je ohranjenih. Spremenjene in močno spremenjene gozdove najdemo na mestih, ki so v zaraščanju kar je posledica opuščanih obdelovalnih površin, močno osiromašenih tleh, ki so nastala zaradi steljarjenja in umetno sajenih iglavce v preteklosti .

3.7 Kakovost drevja

Kakovost drevja smo ugotavljali na SVP. Določamo jo pri drevesih s prsnim premerom nad 30 cm. Drevesa so za ugotavljanje kakovosti debela razdeljena glede na višino, pri iglavcih na 1. in 2. tretjino, pri listavcih na 1. in 2. četrtino. Kvaliteto ugotavljamo za prvi in drugi segment debela.

Preglednica 25/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	377	1	19	44	30	7
Jelka	3	0	0	33	67	0
Bor	786	1	21	48	23	7
Macesen	11	36	36	18	9	0
Bukev	577	1	3	25	33	38
Hrast	537	1	13	34	34	17
Pl. lst.	107	0	4	23	36	37
Dr. tr. lst.	286	0	3	13	31	53
Meh. lst.	70	1	3	11	29	56
Skupaj iglavci	1.178	1	20	46	25	7
Skupaj listavci	1.579	1	7	25	33	35
Skupaj	2.757	1	13	34	30	23

Legenda:

Odlična kakovost: v prvem segmentu drevesa les kakovosti A1 ali A2

Prav dobra: v prvem in drugem segmentu les kakovosti B

Dobra: če je v prvem segmentu les kakovosti B v drugem pa kakovosti C

Zadovoljiva: v prvem in drugem segmentu les kakovosti C

Slaba: če je v prvem segmentu kakovosti C v drugem pa les za kurjavo.

Potrebno je izpostaviti, da se kakovost določa na stoječem drevju, kar pomeni, da lahko pride do bistvenih odstopanj med dejansko sortimentno strukturo in oceno kakovosti. Prevladujejo drevesa dobre kakovosti. Dreves odlične kakovosti skoraj ni.

Kakovost je slabša od povprečja v GGO. Posledice nenegovanosti, slabih zasnov in deloma GRT je odraz slabše kakovosti drevja. Najkvalitetnejših sortimentov praktično ni, tudi pri hrastu ne.

3.8 Poškodovanost drevja

Preglednica 26/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,3
Veje	0,5
Osutost	0,6
Skupaj	3,3

Opomba: Prikazana je struktura poškodovanosti drevja, ki jih zajemajo RGR, ki smo jim lesno zalogo ugotavljali s stalnimi vzorčnimi ploskvami.

Večina poškod je vidnih na deblu in koreničniku. Ugotavljamo, da prevladujejo predvsem poškodbe zaradi drgnjenja in lupljenja skorje dreves, ki jo povzroča divjad. Ta pri smreki (deblo in koreničnik) znaša 20 % vseh dreves. Najmanj poškodb beležimo pri bukvi.

Gledano v celoti je delež poškodovanih dreves majhen. Skupaj je poškodovanih 3,3 % vseh dreves, kar je za odstotek več kot v prejšnjem ureditvenem obdobju.

3.9 Objedenost gozdnega mladja

Za popis objedenosti gozdnega mladja so bile Sloveniji v letu 2009 oblikovane t.i. popisne enote (PE). Pri njihovem oblikovanju smo upoštevali populacijska območja glavnih vrst rastlinojede parkljaste divjadi in zaokrožena gozdnata območja, ki so si podobna po drevesni sestavi in tudi drugih kriterijih. Popis se je izvajal na površinah z načrtnim uvajanjem sestojev v naravno obnovo. V t.i. PE Goričko, kamor je zajetih skupno pet GGE murskosoboškega območja (Zah.Goričko, Goričko I., Goričko II., Vzh.Goričko in Goričko obrobje) se je v letih 2009, 2014, 2017 in 2020 na 51 ploskvah izvajal popis naravnega mladja. Mreža popisnih ploskev je bila vezana na neposredno bližino izbranih ploskev SVP.

Preglednica: 27/A Delež poškodovanih osebkov po posameznih drevesnih vrstah za razrede R1-R4

	2010	2014	2017	2020
Smreka	1,4	1,9	1,1	0,3
Jelka	4,8	0,0	NP	NP
Bori	11,9	25,0	4,4	4,2
Bukev	17,2	30,8	23,6	11,5
Hrasti	20,7	29,2	16,7	13,6
Plem. listavci	18,4	59,5	52,6	36,2
Dr. trdi listavci	20,7	36,7	35,1	26,8
Meh. listavci	41,1	39,3	33,3	8,1
Iglavci	7,9	6,9	1,8	0,6
Listavci	21,6	33,0	26,7	16,7
Skupaj	19,9	31,4	25,6	15,8

Rezultati zadnjega popisa kažejo, da je bila skupna objedenost mladja nižja kot pri predhodnem popisu 2017, evidentirano je bilo tudi povečanje skupne gostote osebkov (št./ha). Ocenjujemo, da je bilo povečanje poškodovanosti v letu 2014 posledica vpliva zunanjih okoljskih dejavnikov (zimske razmere 2012/13). Rezultati popisa v PE Goričko v letu 2020 so prikazani v preglednici v nadaljevanju.

Preglednica 27/OB: Ocena objedenosti naravnega mladja v GGE Zahodno Goričko v letu 2017 (OM3)

DV %	Št.vz	< 15cm			R1 15-30cm			R2 30-60cm			R3 60-100cm			R4 100-150cm			Skupaj R1-R4		
		DV %	št./ha		DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %
Smreka	13	1	1.187		5	2.609		5	2.105	1,0	5	1.162		5	570		5	6.446	0,3
Bori	6	1	593		1	285		1	197	11,1		44						526	4,2
Bukev	46	8	7.714		39	18.877	7,4	49	19.162	11,1	57	13.461	15,8	54	6.468	15,3	47	57.967	11,5
Hrasti	40	38	35.803		29	13.944	8,6	14	5.262	24,2	4	855	30,8	5	570	11,5	17	20.631	13,6
Plem. list.	19	2	1.879		1	723	27,3	2	592	44,4	1	197	44,4				1	1.513	36,2
Dr. tr. list.	46	50	46.880		24	11.576	20,3	28	10.962	28,6	32	7.454	35,9	35	4.144	24,3	28	34.136	26,8
Meh. List.	19	1	593		1	460	4,8	1	438		1	329	20,0	1	132	16,7	1	1.359	8,1
Iglavci	17	2	1.780		6	2.894		6	2.894	1,9	5	1.206		5	570		6	6.972	0,6
Listavci	51	98	92.869		94	45.580	11,4	94	45.580	18,7	95	22.297	23,4	95	11.313	18,4	94	115.606	16,7
Skupaj	51	100	94.649		100	48.474	10,7	100	48.474	17,7	100	23.503	22,2	100	11.883	17,5	100	122.577	15,8

V primerjavi z drugim delom območja kaže popis v tej PE na nižje ugotovljene gostote mladja. Po pričakovanju je prevladujoč delež listavcev, v popisnem mladju absolutno prevladujejo bukev in drugi trdi listavci, prisotnost iglavcev je pod 10%, rdeči bor se v mladju ne pojavlja. Stopnja skupne objedenosti (R1-R4) se bistveno ne razlikuje od povprečne objedenosti v celotnem območju, ki je bila v tem letu 15,6 %. Sodeč po rezultatih popisa so najbolj objedeni plemeniti listavci, katerih delež pa znaša samo 1 % in ki so glede objedenosti tudi na splošno v območju zelo priljubljene drevesne vrste.

Bukev ni močno objedena drevesna vrsta, kar nakazuje, da vpliv rastlinojede divjadi na pomlajevanje v gozdovih te PE ni zelo izražen. V pogledu trajnosti sta bolj zaskrbljujoča nizka deleža mladovij in sestojev v obnovi.

3.10 Odmrlo drevje

Podatki o odmrlem drevju izvirajo iz popisov na SVP. V popisu niso zajeti panji in veje, ter odlomljeni kosi debel ali vej.

Delež odmrlega drevja se je povečal in danes znaša 5,6 % od lesne zaloge. Pričakovati je, da se bo tudi v prihodnje delež odmrlih dreves povečeval. Manj ugodna je porazdelitev odmrlih dreves po debelinskih razredih. Vzrok za manko odmrlih dreves v zadnji debelinski stopnji je na splošno majhno število dreves s premerom nad 50 cm. Vendar tudi tu pričakujemo, da se bo struktura v prihodnje zaradi zaradi načrtnega puščanja debelejših dreves povečala.

Preglednica 28/OD: Odmrlo drevje v GGE

Razširjeni deb. razred		Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj		
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.
10 - 29 cm	št./ha	3,96	3,76	7,72	12,59	14,37	26,96	16,55	18,13	34,68
	m ³ /ha	1,83	1,45	3,28	4,97	5,36	10,33	6,80	6,81	13,61
30 - 49 cm	št./ha	0,56	0,41	0,97	0,46	0,71	1,17	1,02	1,12	2,14
	m ³ /ha	0,90	0,65	1,55	0,72	1,10	1,82	1,62	1,75	3,37
50 in več cm	št./ha	0,05	0,00	0,05	0,00	0,00	0,00	0,05	0,00	0,05
	m ³ /ha	0,15	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,15
Skupaj	št./ha	4,57	4,17	8,74	13,05	15,08	28,13	17,62	19,25	36,87
	m ³ /ha	2,88	2,10	4,98	5,69	6,46	12,15	8,57	8,56	17,13

Z vidika zagotavljanja habitatov živalskim vrstam, ki so z odmrlo lesno maso neposredno povezane (ptice duplarice, nekateri sesalci, hrošči idr.), je potrebno tudi v prihodnje ohranjati odmirajoča in odmrta stoječa drevesa. Zlasti je potrebno opozoriti na nujnost načrtnega puščanja debelejših odmrlih dreves v gozdu.

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski GGE

Območje GGE je bilo skozi desetletja zaradi svoje goste naseljenosti pod vplivom intenzivne kmetijske dejavnosti. Površine gozda, ki so bile primerne za kmetijsko rabo so bile izkrčene in spremenjene v njive, travnike in pašnike. Le veleposesniški gozdovi in gozdovi, ki zaradi svoje strme lege niso bili primerni za obdelavo tal so ostali nespremenjeni.

Intenzivno kmetijstvo je izčrpalo tla. Osiromašena tla so se ponovno zarasla z gozdom, dokaz, da je temu tako so številni ogoni v gozdovih. Na območjih so se oblikovale sekundarne sukcesije, ki so močno spremenile prvotno podobo gozda.

Zaradi pospeševanja rasti iglavcev predvsem rdečega bora in smreke je bilo gospodarjenje z gozdovi zelo poenostavljeno in enolično. Monokulture le-teh narekujejo zunanjo podobo gozdov GGE. Tudi v sestojih listavcev, se je stelarilo in gospodarilo na principu »kmečkega prebiranja«. Danes lahko opazimo zelo siromaško podobo, ki zahteva prilagojeno gospodarjenje z gozdovi na zelo osiromašenih tleh.

Značilna podoba goričke pokrajine, ki ima vpliv na gospodarjenje z gozdovi v GGE je izredna razdrobljenost gozdne posesti. Takšno značilno podobo razdrobljene pokrajine lahko vidimo le na območju Goričkega. Vzroki za stanje kakršno so bistveno večja naseljenost območja v preteklosti, zapuščinska delitve in izredna navezanost prekmurskega človeka na svoj košček zemlje. Z večjo razparceliranostjo posestvi pritisk na gozd ni zmanjševal, ampak le povečeval.

Zaradi sorazmerno nizke gozdnatosti in primanjkljaja razpoložljivega lesa iz zasebnih gozdov so pomembno vlogo pri zadovoljevanju potreb po lesu odigrali gozdovi v družbeni lasti. Večje strnjene komplekse gozdov, ki so dosegali tudi višjo LZ najdemo v vasi Korovci, ki so po denacionalizaciji leta 1997 prešli v zasebno last.

Med letoma 1963 in 1996 so bili gozdovi kar tri krat prizadeti zaradi snegoloma, kar je zmanjšalo LZ in sestoje ponekod močno presvetlilo.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

Gospodarjenje v preteklem obdobju je povzeto po kroniki, ki se vodi od leta 1989 na KE Murska Sobota.

2011

Leto je zaznamovala posebno topla zima. Temperature so se v zimskih mesecih povzpele tudi do 10 °C. Toplo vreme je bilo ugodno za razvoj podlubnikov. Postavljenih je bilo 12 lovno-kontrolnih pasti theyson. V GGE se je posekala večja količina lesa. Zabeležena je bila tudi nezanamernljiva količina lesa, ki so jo posekali brez odobritve.

2012

Leto je zaznamovala svetovna gospodarska kriza, ki ni prizanesla niti gozdarjem. Na območju GGE se je zgodila prodaja zasebnega gozdnega kompleksa Korovska gora. Lastnik Ludvik Marič proda svoj gozd za 1.800.000 € kupcu iz Avstrije. Gospodarjenje z gozdovi so narekovale spremembe sredstev vlaganj v gozdove, ki so bila omejene. Za gozdove je to pomenilo manj vlaganj v gospodarjenje z gozdovi, potrebe po povečanju obsega sečenj in negovalno-varstvenih del pa so se večale.

Za naravo pa je bilo to leto ugodnejše. Večje namnožitve podlubnikov nismo zabeležili tudi drugih naravnih ujm v gozdu ni bilo.

2013

Začetek leta so zaznamovale nadpovprečno visoke januarske temperature, ki so se povzpnele do 12 °C. Konec meseca je revirne gozdarje presenetil sneg, zapadlo ga je kar 40 cm. Izbira drevja za posek se je v zasebnem gozdu posledično zavlekla vse do junija. Poletje je bilo nadpovprečno vroče temperature so bile do 38 °C. Ugodni so bili vremenski pogoji za razvoj podlubnikov, ki so revirnim gozdarjem prinesli nekaj več dela s podlubniki, kot leta poprej.

S Spremembo Zakona o gozdovih so bile uvedene prevoznice za prevoz gozdno lesnih sortimentov.

2014

Leto 2014 je bilo leto »naravnih ujm«. V prvih dneh februarja je slovenske gozdove močno prizadel žled, ki je po celotni Sloveniji poškodoval več milijonov m³ lesa. Leto je bilo rekordno toplo in mokro. Konec julija so obilne padavine povzročile škodo tudi na gozdni infrastrukturi. V tem letu ni bilo negovalnih del in sadnje v državnih gozdovih. Finančna sredstva, ki so bila namenjena za gojitvena dela so bila rezervirana za odpravo žledoloma na najbolj prizadetih območjih Slovenije.

KE Gornji Petrovci je organizirana sekaško tekmovanje, udeleženih je bilo 40 tekmovalcev, kar je največ do zdaj.

2015

Po izrazito mokrem letu je bilo leto 2015 spet bolj sušno ponekod je bilo opaziti pomanjkanje padavin. Intenzivnost sečenj se je v primerjavi z rekordnim letom poprej nižalo na raven preteklih let

2016

Problem globalnega segrevanja je bil letos še posebej izrazit. Leto 2016 je bilo najtoplejše leto v zadnjih 100 letih. Neugodno vreme je v aprilu povzročilo pozebe, ki so škodo povzročile tudi na drevju. Zaradi izjemno toplega poletja so v GGE beležili povečano populacijo podlubnikov.

V državnih gozdovih je s 1. julijem prišlo do bistvenih organizacijskih sprememb, ukinjene so bile koncesije in ustanovljeno je bilo državno podjetje Slovenski državni gozdovi d. o. o. (SIDG), ki bo v prihodnosti gospodarila z državnimi gozdovi (prodaja, izbor izvajalcev).

GGE je v tem letu gostila družabno izobraževalni dogodek. V Motovilcih se je odvilo sekaško tekmovanje lastnikov gozdov.

2017

Nestanovitno vreme se je nadaljevalo tudi v letu 2017. Leto je bilo polno vremenskih ekstermov, ki so posledice pustili tudi na gozdnem drevju. Temperature v aprilu so se spustile pod ledišče (do -5°C). Posledica so bile pozebe tudi na gozdni vegetaciji. Čez poletje so se pojavila lokalna neurja, ki so povzročila manjše vetrolome.

Količina posekanega lesa v zasebnih gozdovih ostaja podobna kot že dve leti poprej. Za prodajo lastniki sekajo smreko in hrast graden, ki dosegata najvišje cene na trgu.

2018

V letu 2018 je gospodarjenje z gozdovi potekalo po načrtih. Večjih vremenskih nevšečnosti, ki bi lahko vplivale na gospodarjenje z gozdom ni bilo. V tem letu smo bili vključeni v projekt LifeArtemis, ki obravnava problem pojavljanja tujerodnih invazivnih vrst v gozdnih sestojih. V sklopu projekta LifeArtemis jim je bila predstavljena aplikacija za zgodnje odkrivanje in hitro zaznavanje in poročanje o lokacijah tujerodnih vrst v gozdu in gozdni krajini. Tudi v GGE lahko opazimo tujerodne invazivne vrste, ki so še posebej opazne na gozdnih robovih in močno presvetljenih sestojih, ki so bili napadeni od lubadarja.

2019

Leto 2019 je bilo vremensko ugodno za delo v gozdu. Dela so bila opravljena v skladu z načrti. V Gradu na Goričkem je bilo izpeljano sekaško tekmovanje lastnikov gozdov.

2020

Leto 2020 velja za leto, ki bi ga radi vsi pozabili. Svet je zaradi virusa zajela zdravstvena kriza, ki je narekovala delo Zavoda za gozdove. Stiki z lastniki gozdov so bili omejeni tudi med sodelavci so bile zaželjene »razdalje«. Dogodkov varnega dela z motorno žago in gozdarskih izobraževanj ni bilo. Pri ogledu gozdov v GGE je bilo skozi desetletje moč opaziti slabo naravno pomlajevanje rdečega bora in bogate obrode smreke. Tudi bukev je vsako drugo leto bogato obrodila.

4.2.1 Posek

Preglednica 29/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje
	m ³	m ³	%
Obdobje 2001 – 2010			
Iglavci	94.084	62.668	66,6
Listavci	92.882	67.825	73,0
Skupaj	186.966	130.493	69,8
Obdobje 2011 – 2020			
Iglavci	109.269	66.249	60,6
Listavci	126.974	99.720	78,5
Skupaj	236.243	165.968	70,2

Realizacija poseka v primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem se je povečala za 34.475 m³ ali 27 %. Evidentiran posek znaša 3,38 m³/ha.letu.

Primerjava evidence poseka z oceno poseka na SVP

Preglednica 29a/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju

Ureditveno obdobje	Načrtovani posek	Realizacija poseka - po tekočih evidencah		Realizacija poseka - po podatkih iz SVP	
	m ³	m ³	%	m ³	%
Iglavci	109.262	66.249	60,6	93.215	85,3
Listavci	126.974	99.720	78,5	104.008	81,9
Skupaj	236.243	165.969	70,2	197.223	83,5

Primerjava med evidencami in posekom na podlagi stalnih vzorčnih ploskev kaže na manjše odstopanje. Povprečni letni posek ocenjen na ploskvah znaša 4,02 m³/ha.letu in je za 0,64 m³/ha.letu (19 %) višji od evidentiranega.

Preglednica 30/D-PLI: Realizacija poseka po lastniških kategorijah

Posek	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	79.616	105.068	184.684	29.587	21.784	51.371	66	122	188	109.269	126.974	236.243
Izveden - m ³	38.405	80.308	118.714	27.843	19.368	47.211	0	43	43	66.249	99.720	165.968
Realizacija - %	48,2	76,4	64,2	94,1	88,9	91,9	0,0	34,4	22,6	60,6	78,5	70,3
Povp.drevo-m ³	0,72	0,69	0,70	0,68	0,49	0,59	0,0	1,18	1,18	0,71	0,64	0,67

Tako v zasebnih kot tudi v državnih gozdovih je bil obseg sečnje manjši od načrtovanega možnega poseka po lastništvu. Realizacija poseka pa se je v primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem v obeh lastniških kategorijah povečala. Realizacija sečnje je boljša pri listavcih.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Preglednica 31/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka										Posek skupaj	%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krcitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³	20.367	4.278	156	0,00	0,00	188	12.811	93	270	241	38.405	9,7	45,7
	%	53,01	11,14	0,41	0,00	0,00	0,50	33,36	0,20	0,71	0,63	100,0		
Listavci	m ³	41.758	1.7774	1.774	523	3	137	15.298	156	1.736	1.149	80.309	13,6	69,0
	%	52,00	22,13	2,21	0,65	0,01	0,36	19,05	0,20	2,16	1,43	100,00		
Skupaj	m³	62.125	22.052	1.930	523	3	325	28.109	0,00	2.006	1.390	118.714		
	%	52,33	18,58	1,63	0,44	0,00	0,30	23,68	0,20	1,69	1,17	100,00	12,0	59,2

Vzroki poseka po vrstah sečnje v zasebnem gozdu v primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem ostajajo enaki. Nekaj več kot polovico poseka še vedno predstavljajo redčenja. Ugotavljamo, da je delež pomladitvenih sečenj prenizek.

Državni gozdovi

		Vrste poseka										Posek skupaj	%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krcitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³	11.097	6.134	0	0	64	808	9.003	591	139	7	27.843	20,4	95,0
	%	39,86	22,03	0,33	0,00	0,23	2,90	32,33	2,10	0,50	0,03	100,00		
Listavci	m ³	8.953	6.402	34	1	13	115	3.027	519	275	25	19.368	15,5	77,8
	%	46,23	33,05	0,18	0,00	0,07	0,6	15,63	2,70	1,40	0,13	100,00		
Skupaj	m³	20.050	12.536	34	1	77	923	12.030	1.110	414	32	47.212		
	%	42,47	26,55	0,27	0,00	0,16	2,00	25,48	2,40	0,9	0,07	100,00	18,0	87,1

Največji delež poseka v državnih gozdovih še vedno predstavljajo redčenja. Delež sanitarnih sečenj se je v primerjavi s prejšnjim pomladitvenim obdobjem zmanjšal. Vzrok sečnje predstavlja posek zaradi prenamnožitve lubadarja. Vedno več sestojev je potrebno obnoviti, to posledično zvišuje delež pomladitvenih sečenj v državnih gozdovih.

Gozdovi lokalnih skupnosti

		Vrste poseka										Posek skupaj	%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krcitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0
	%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Listavci	m ³	20	0	22	0	0	0	0	0	0	0	42	5,2	24,5
	%	47,46	0,00	52,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00		
Skupaj	m³	20	0	22	0	0	0	0	0	0	0	42	3,9	17,9
	%	47,46	0,00	52,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00		

Delež gozdov v lasti lokalnih skupnosti ne predstavlja večjega potenciala za rentabilno gospodarjenje z gozdom. Tudi pričakovanje, da se bo zanimanje občin za gospodarjenje z gozdom povečalo v primerjavi s prejšnjim obdobjem se ni uresničilo.

Skupaj GGE

		Vrste poseka										Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³	31.465	10.412	156	0	64	996	21.814	684	409	248	66.249		
	%	47,49	15,72	0,38	0,00	0,10	1,50	32,93	1,00	0,62	0,37	100,00	12,5	
Listavci	m ³	50.731	24.176	1.831	524	16	252	18.325	674	2.011	1.175	99.720		
	%	50,90	24,26	1,84	0,53	0,02	0,30	18,38	0,70	2,00	1,18	100,00	13,9	
Skupaj	m³	82.196	34.588	1.987	524	80	1.248	40.139	1.358	2.420	1.423	165.968		
	%	49,52	20,84	1,25	0,32	0,05	0,8	24,18	0,80	1,50	0,86	100,00	13,3	

Večino skupnega poseka v gozdovih vseh lastništev predstavlja negovalni posek (72 %). Negovalni posek, ki je za razvoj in stabilnost gozdnih sestojev nujen, je zato najobsežnejši. Delež sanitarnega poseka je visok. Največji vzrok sanitarnega poseka so insekti in je med leti dokaj enakomeren. Večjih gradacij podlubnikov ni bilo.

Preglednica 32/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

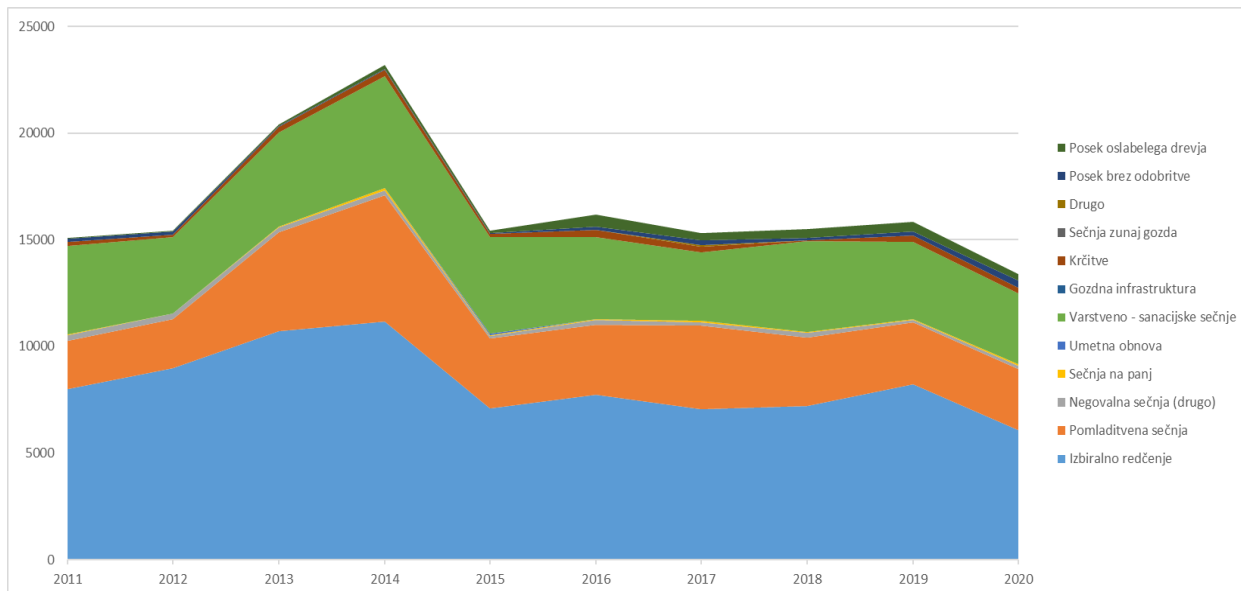
Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	23,6	20,6	3,1
Jelka	0,0	4,0	0,0
Bor	15,7	7,9	2,1
Macesen	0,3	7,4	0,0
Ostali igl.	0,3	14,0	0,0
Bukev	18,1	12,4	2,4
Hrast	14,3	11,3	1,9
Pl. lst.	3,3	29,4	0,4
Dr. tr. lst.	18,4	16,3	2,5
Meh. lst.	6,0	17,0	0,8
Skupaj iglavci	39,9	12,5	5,3
Skupaj listavci	60,1	13,9	8,0
Skupaj	100,0	13,3	13,3

V skupnem poseku iz evidence sečenj predstavlja največji delež poseka smreka (23,6%), ker je za 3 % manj kot v prejšnjem obdobju. To iz vidika vrstne sestave sestojev ugodno. Menimo, da bi bilo potrebno homogene smrekove sestoje čim prej spremeniti v vrstno pestre in rastišču primerne sestoje. Med listavci se največ poseka bukve in drugih trdih listavce kostanja (7,1 %) in belega gabra (6,9 %). V primerjavi z prejšnjim ureditvenim obdobjem lahko ugotovimo, da je povpraševanje po drvah še vedno prisotno. V zadnjem času se zaradi povpraševanja po hrastovem lesu povečuje delež poseka hrasta, ki ga večino lastniki prodajo kot hlodovino tudi v bližnjo Avstrijo.

Preglednica 33/PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	7,5	7,4	11,4	23,1	28,8	12,5	13,8
Listavci	6,6	9,8	15,5	17,8	22,6	13,9	20,8
Skupaj	6,9	8,7	13,3	19,8	24,2	13,3	34,6

Intenziteta poseka pri listavcih in iglavcih je najvišja v V. debelinskem razredu. Vzrok za to je v poseku lesa boljše kakovosti. Delež poseka v I., II., III., in IV. debelinskem razredu ostaja glede na prejšnje ureditveno obdobje konstanten. Nujno bi bilo, da se ta delež, ki predstavlja v večji meri negovalne sečnje oz. redčenja zvišuje. Posledica majhnih intenzitet redčenj so slabo negovani mlajši sestoji, ki vplivajo na kakovost in stabilnost starejših gozdnih sestojev.

Grafikon 1: Struktura sečenj po vrstah poseka po letih veljavnosti načrta

Glavni vzrok sečenj v preteklem ureditvenem obdobju so bila redčenja, ki predstavljajo več kot 50 % vsega poseka. Po poseku izstopa leto 2014. Po letu 2015 sečnja stagnira, v zadnjih letih beležimo padec (posek v državnih gozdovih). V državnih gozdovih se je med leti 2013 – 2016 v povprečju v državnih gozdovih posekalo 6.000 m³/leto, od leta 2017 naprej pa samo 3.800 m³/leto. V zasebnih gozdovih po letu 2014 (max 16.800 m³) ni bistvenih razlik (v povprečju med 10.000 – 11.000 m³/leto).

Krčitev gozda je v GGE bilo relativno malo (manj kot 1 % celotnega poseka). Na količino in vrsto poseka GGE v splošnem vplivajo nepredvidljivi vzroki varstveno sanitarnih sečenj. Med sanitarnimi sečnjami so najpogostejši vzrok insekti (32 %), bolezni (25 %) in veter (19 %).

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Preglednica 34/D-OGDL: Opravljena gojitvena in varstvena dela po oblikah lastništva in skupaj v GGE

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	6,59	0,00	0,00	8,94	0,20	0,02
Priprava tal	ha	8,07	0,21	0,01	12,16	2,25	0,18
Priprava tal om.obn.	ha	0,00	0,71	0,00	0,00	0,66	0,00
Priprava tal ujma	ha	0,00	0,3	0,00	0,00	2,27	0,00
Sadnja – um.obn.	ha	0,00	9,41	0,00	0,00	3,05	0,00
Sadnja - ujma	ha	0,00	2,31	0,00	0,00	14,67	0,00
Dopolnilna sadnja	ha	0,00	1,33	0,00	0,00	1,05	0,00
Sadnja	ha	6,05	0,00	0,00	13,72	0,00	0,00
Sajenje sadik dreves plodom drev. in grm.	kos	0,00	908,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Obžetev	ha	19,51	19,05	0,97	42,43	37,68	0,88
Nega mladja	ha	49,63	22,16	0,44	28,85	56,86	1,97
Nega gošče	ha	49,65	4,42	0,08	20,61	20,84	1,01
Nega letvenjaka	ha	43,06	6,73	0,16	17,20	15,79	0,91
Nega ml. drogovnjaka	ha	108,56	28,02	0,25	36,23	6,95	0,19
Premazi vršičkov iglavcev	ha	0,00	3,78	0,00	0,00	28,84	0,00

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Zaščita z ograjo	m	500,00	2.980,00	5,96	400,00	150,00	0,37
Obeleževanje sadik	kos	0,00	800,00	0,00	0,00	400,00	0,00
Obžagovanje vej	kos	400,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vzdrževanje tulcev zaščitnih mrež	kos	0,00	635,00	0,00	0,00	940	0,00
Obžetev tulcev, zaščitnih mrež	kos	0,00	10.930,00	0,00	0,00	29.110	0,00
Odstranjevanje ograj za zaščito mladja	m	0,00	800,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Odstranjevanje tulcev, zaščitnih mrež	kos	0,00	0,00	0,00	0,00	500	0,00
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0,00	160,00	0,00	0,00	320	0,00
Izdelava kolov	kos	0,00	1650,00	0,00	0,00	10.200	0,00
Zaščita s količenjem	kos	1.200,00	450,00	0,00	6.700	3.400	
Zaščita s tulci, mrežo	kos	0,00	8970,00	0,00	0,00	15.750	0,00
Vzdrževanje grmišč	ha	0,55	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vzdrževanje travinj	ha	21,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pušcanje stoječe biomase	m ³	0,00	44,25	0,00	0,00	0,00	0,00
Naravni razvoj biotopov	m ³	0,00	94,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vzdrževanje pasišč v gozdu	ha	0,00	10,54	0,00	0,00	0,00	0,00
Izdelava vodnih virov in kalov v gozdu	kos	0,00	2,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Spravilo sena z odvozom	ha	0,00	0,96	0,00	0,00	0,00	0,00
Podiranje in izdelava nastav	kos	0,00	171,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lupljenja lovnih debel	kos	0,00	171,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Požig ostankov lovnih nastav	kos	0,00	171,00	0,00	0,00	1.969	0,00
Postavitev lovni pasti	kos	0,00	105,00	0,00	0,00	46	0,00
Čiščenje –vzdrževanje pasti	kos	0,00	659,00	0,00	0,00	407	0,00
Prehod med lovnimi pastmi	kos	0,00	34,00	0,00	0,00	45	0,00
Podiranje –izdelava lubadark	kos	0,00	54,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lupljenje lubadark	kos	0,00	31,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Požig ostankov lubadark	kos	0,00	919,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Drobljenje sečnih ostankov lubadark	kos	0,00	271,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Druga preventivna dela - žuželke	ur	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	0,00	0,00	0,00	15,53	0,2	0,01
Priprava tal	ha	0,00	0,00	0,00	20,23	2,46	0,12
Priprava tal om.obn.	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	1,37	0,00
Priprava tal ujma	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	2,57	0,00
Sadnja – um.obn.	ha	0,00	0,1	0,00	0,00	12,56	0,00
Sadnja - ujma	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	16,98	0,00
Dopolnilna sadnja	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	2,38	0,00
Sadnja	ha	0,00	0,00	0,00	19,77	0,00	0,00
Sajenje sadik dreves plodom drev. in grm.	kos	0,00	0,00	0,00	0,00	908	0,00
Obžetev	ha	0,00	0,03	0,00	0,00	56,76	0,00
Nega mladja	ha	0,00	0,1	0,00	61,94	79,12	1,27
Nega gošče	ha	0,00	0,00	0,00	78,48	25,26	0,32
Nega letvenjaka	ha	0,00	0,00	0,00	70,26	22,52	0,32
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,1	0,00	0,00	60,26	34,97	0,58
Premazi vršičkov iglavcev	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	32,62	0,00
Obžagovanje vej	kos	0,00	0,00	0,00	400,00	0,00	0,00
Zaščita s tulci	kos	0,00	150	0,00	0,00	0,00	0,00
Zaščita z ograjo	m	0,00	0,00	0,00	900,00	3.130,00	3,47
Obeleževanje sadik	kos	0,00	0,00	0,00	0,00	1.200,00	0,00
Vzdrževanje tulcev zaščitnih mrež	kos	0,00	0,00	0,00	0,00	1.575,00	0,00
Obžetev tulcev, zaščitnih mrež	kos	0,00	150	0,00	0,00	40.190,00	0,00
Odstranjevanje ograj za zaščito mladja	m	0,00	0,00	0,00	0,00	800,00	0,00
Odstranjevanje tulcev, zaščitnih mrež	kos	0,00	0,00	0,00	0,00	500,00	0,00
Vzdrževanje grmišč	ha	0,00	0,00	0,00	0,55	0,00	0,00
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	0,00	0,00	21,50	0,00	0,00
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0,00	0,00	0,00	0,00	480,00	0,00

Izdelava kolov	kos	0,00	0,00	0,00	0,00	11.850	0,00
Zaščita s količenjem	kos	0,00	0,00	0,00	7.900,00	3.850	0,48
Zaščita s tulci, mrežo	kos	0,00	0,00	0,00	0,00	24.870	0,00
Puščanje stoječe biomase	m ³	0,00	0,00	0,00	0,00	44,25	0,00
Naravni razvoj biotopov	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	94	0,00
Vzdrževanje pašnikov in travnikov v gozdu	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	10,54	0,00
Izdelava vodnih virov in kalov v gozdu	kos	0,00	0,00	0,00	0,00	2	0,00
Spravilo sena z odvozom	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,96	0,00
Podiranje in izdelava nastav	kos	0,00	0,00	0,00	0,00	171,00	0,00
Lupljenja lovnih debel	kos	0,00	0,00	0,00	0,00	171,00	0,00
Postavitev lovni pasti	kos	0,00	0,00	0,00	0,00	151,00	0,00
Čiščenje –vzdrževanje pasti	kos	0,00	0,00	0,00	0,00	1.066,00	0,00
Prehod med lovnimi pastmi	kos	0,00	0,00	0,00	0,00	79,00	0,00
Podiranje –izdelava lubadark	kos	0,00	0,00	0,00	0,00	54,00	0,00
Lupljenje lubadark	kos	0,00	0,00	0,00	0,00	31,00	0,00
Požig ostankov lubadark	kos	0,00	0,00	0,00	0,00	2.888,81	0,00
Drobljenje sečnih ostankov lubadark	kos	0,00	0,00	0,00	0,00	271,00	0,00
Druga preventivna dela - žuželke	ur	0,00	0,00	0,00	0,00	1	0,00

Vzrok za nižje indekse realizacije gojitveno varstvenih del v zasebnih gozdovih je majhna gozna posest, lastniki, ki niso ekonomsko vezani na gozd in nimajo trajnostno izoblikovanega donosa iz gozda. Omenjeni dejavniki vplivajo na slabo realizacijo negovalnih del, predvsem v mlajših gozdnih sestojih. Nega se izvaja predvsem v mladju, kasneje v gošči in letvenjako je indeks občutno nižji. Na količino opravljenih gojitveno in varstvenih del v splošnem vplivajo nepredvidljivi naravne ujme in gradacije podlubnikov v smrekovih sestojih.

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

Novogradenj gozdnih cest po določilih zakona o gradnjah objektov ni bilo, je pa bilo iz naslova vzdrževanja izvedenih več periodičnih vzdrževanj, s katerimi so se sezonsko prevozniki in slabo nosilni deli gozdnih cest utrdili v imena vredne gozdne ceste. Letno se je tako uredil povprečno slab kilometer gozdnih cest.

Vzdrževanje gozdnih cest je v zadnjem desetletju potekalo po ustaljenih postopkih. Povprečen letni obseg vzdrževanja na 55 km gozdnih cest je znašal 18.000 EUR oz 333 EUR/km, kar je na slabo nosilni podlagi in veliki erodibilnosti tega gričevnega prostora premalo. Interes lastnikov za pomoč ali dodatno vlaganje v vzdrževanje gozdnih cest je majhen. Poleg sistemskih virov, dodatnih sredstev za vzdrževanja praktično ni.

Gradnja vlak se je izvajala le v državnih gozdovih. Na novo je bilo zgrajenih 4,6 km, rekonstruiranih pa 3,8 km gozdnih vlak. Gradnja se je izvajala v odsekih, ki so terensko zahtevnejši in kjer spravilo s traktorjem brez novogradnje nebi bilo mogoče ali bi bilo vezano na negospodarno dolge razdalje zbiranja oz. ročno predspravilo. Izvedba gradbenih del je potekala zmeraj dve leti pred izvedo sečnje tako, da se je zemljina na vlakih ustrezno »usedla«. V zasebnih gozdovih interesa za gradnjo ni bilo. Spravilo v zahtevnih terenih zato še zmeraj poteka delno ročno ali na zelo dolgih razdaljah zbiranja, kar znižuje gospodarnost. Drobna posest in posledično majhen gospodarski pomen gozda za lastnika nista vzpodbuda za odpiranje gozdov.

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

V državnih gozdov, kjer se z gozdovi gospodari sistematično že desetletja, so se skozi načela sonaravnosti krepile vse funkcije. Dela za krepitev ekoloških funkcij so bila v zadnjih letih izpostavljena tudi v zasebnih gozdovih. Ustanovljen je bil Gozdni sklad za gozdove na območju Nature 2000, ki zagotavlja finančna sredstva tudi za zasebne lastnike gozdov. Na splošno ugotavljamo, da se pri gospodarjenju z gozdovi niso bistveno izpostavljala dela, kjer bi se načrtno dotaknili konkretnih del za krepitev socialnih funkcij gozdov. Izpostavimo pa dela v okvirju javne gozdarske službe:

- Popis vseh divjih odlagališč v gozdovih in posredovanje le teh občinskim inšpekcijskim organom v okviru akcije Očistimo Slovenijo.
- Organizacija raznih seminarjev in tečajev za lastnike gozdov.

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2011 - 2020

Preglednica 35: Krčitve gozdov v obdobju 2011 – 2020 po namenu

Namen krčitve						Skupaj
urbanizacija	infrastruktura	kmetijstvo	rudarstvo	energetika	drugo	
ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
0,35	0,06	2,70	2,00	0,00	0,06	5,17

V letu 2013 so je pripravljala projektna dokumentacija in pozneje izvedba Pomurskega vodovoda, v sklopu projekta celovite oskrbe s pitno vodo sistema B. Projekt je trajal ve do leta 2017. Vodovod se je lociral v glavnem ob že obstoječih infrastrukturnih objektih, zato potreba po krčitvah ni bilo.

Občine na območju GGE so sprejemale svoje prostorske akte, nekatere so že pričele s postopki sprememb. Namenska raba gozda se ni zmanjšala.

V GGE smo izdali 10 odločb za krčitev v kmetijske namene, površine 2,70 ha. Med večjimi posegi omenimo le še povečanje pridobivalnega prostora v kamnolomu Sotina. Širitvi romskega naselja Pertoča in Serdica sta deloma posegli tudi v gozdni prostor.

V zadnjem obdobju beležimo vse več nelegalnih posegov v gozd (gradnja ograj v gozdu, deponija zemeljskega materiala ob kamnolomu Sotina).

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2011- 2020

Proizvodni cilji

V preteklem ureditvenem so bili cilji le delno izpolnjeni. Delež mladovja se je sicer povečal, vednar še je delež daleč od modela. Delež drogovnjakov se zmanjšuje, delež debeljkov pa povečuje. Ker se je delež pomladitvene sečnje nekoliko povečal se je posledično povečal tudi delež sestojev v obnovi, ki pa je še vedno manjši od modela. Bolše stanje beležimo v državnih gozdovih. Sestoji so pomanjkljivo negovani ali pa so nenegovani. Drogovnjaki in mladovja imajo večinoma pomanjkljivo zasnovu. Nekoliko bolj se je izboljšalo stanje ciljne sestave drevesnih vrst. Delež iglavcev smreke in bora se je zmanjšal in se približal ciljnemu. Recipročno se je povečal delež listavcev bukve in hrasta. Ciljna LZ je bila presežena za 25 m³/ha. Slaba realizacija poseka in tudi splošne demografske razmere (majhna posest, staranje prebivalstva, neopremljenost za delo, nepovezanost lastnikov), vplivajo na intenziteto izvajanja del v gozdu. Največ se izvajajo redčenja, ker s tem obdržijo stalno zarast in zagotovijo del potreba po lesu za kurjavo.

Gojitvena dela so bila izvedena v manjšem obsegu. Varstvena dela so ponekod presešla načrtovane vrednosti.

Divjad je v GGE stalno prisotna, predvsem jelenjad, divji prašič in manjši sesalci, ter vseh ostalih prostoživečih divjadi. Ocenjujemo, da je vpliv divjadi manjši kot na preostalkem območju Goriškega (manj jelenjadi). Mladje, ki ga je premalo, je objedeno, zato je ogrožen pomladitveni potencial gozda.

Ekološki cilji

Ocenjujemo, da ekološke funkcije v GGE niso bile ogrožene. Gozdovi, ki so bili prizadeti so bili sproti obnovljeni. Z zasaditvijo avtohtonih dreves se je tako pogozdil kamnolom, ki se ga izkorišča za mineralne surovine. Funkcija ohranjanja biotske pestrosti Večjih posegov, ki bi ogrožali ekološko stabilnost gozda ni. Gozd se lepo prepleta po krajini. Preplet koridorjev in gozdnih zaplat predstavlja prehode in zatočišča za gozdne živali obenem pa ugodno vpliva na mikroklimatske razmere v okolju. Dosežen je bil tudi cilj puščanja odmrle lesne biomase (3 % od LZ), ki je pomemben habitat za ohranitev bioverzitet.

Ohranjajo se živalski in rastlinski habitati ter vrste v gozdnem prostoru s poudarkom na posebnih varstvenih območjih Natura 2000.

Socialni cilji

Dela za krepitev socialnih funkcij so se izvajala na podlagi usmeritev v preteklem GGN. Redno so bile vzdrževane gozdne prometnice v območjih s poudarjeno rekreacijsko funkcijo. Čez GGE je speljana tudi Pomurska planinska pot, ki poteka tudi skozi gozd. Rekreacijsko poučne funkcije se krepijo tudi skozi turistično gozdno učno pot Fuks graba.

V GGE je najdemo tudi nekaj turističnih točk, ki so tesno prepletene z gozdnim prostorom. Turiste privablja Ledavsko jezero, razgledna toča Kugla in grad na Gradu na Goričkem.

V GGE ni prihajalo do nobenih večjih konfliktov med različnimi uporabniki prostora oziroma njihovimi interesi. Težavo v obliki povečane prisotnosti človeka v gozdu predstavlja nabiralništvo, ki je kljub določenim regulativom po naših ocenah še vedno v praksi neurejeno.

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

5.1 Razvoj gozdnih fondov

5.1.1 Površina

Površina gozdov v GGE se skozi ureditvena obdobja povečuje. Vzrok povečanja deleža gozda je zaraščanje določenih predelov površin v GGE, ki so neugodne za kmetovanje. V Od leta 2010 je opredeljenih 119,64 ha novih gozdnih površin. Od leta 1980 se je površina gozda povečala za 510 ha.

5.1.2 Lesna zaloga, prirastek in možni posek

Preglednica 36/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1991 do 2021

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1991	4.466,78	78,3	72,6	150,9	2,10	1,89	3,99	1,09	0,91	2,00
2001	4.609,45	108,5	131,2	239,7	2,60	2,79	5,39	0,84	0,45	1,29
2011	4.787,06	111,1	149,8	260,9	2,26	4,02	6,28	1,36	1,47	2,83
2021	4.906,07	121	180	302	2,70	4,84	7,54	3,11	2,99	6,1

*v letu 2021 je prikazan možni posek

LZ v GGE se povečuje, v zadnjem desetletju se je povečala za 16 % (listavcem za 20 % iglavcem za 9 %). Tudi prirastek se je v zadnjem desetletju dvignil za 1,26 m³/ha.letno. Relativni prirastek za iglavce se je povečal za 19,5 %, za listavce pa 20 %.

Preglednica 37/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v % od lesne zaloge) v obdobju 1991 do 2021

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1991	16,7	/	34,6	/	0,6	19,4	12,9	4,2	8,4	3,2
2001	16,5	/	28,2	/	0,6	17,7	15,9	1,2	15,4	4,5
2011	15,2	/	26,4	/	0,3	19,4	16,9	1,5	15,0	4,7
2021	15,1	0,2	23,6	/	0,01	22,4	18,4	1,3	13,3	4,3

Drevesna sestava se spreminja, zmanjšuje se delež iglavcev, povečuje pa se delež listavcev. Najbolj negativen trend zmanjševanja LZ je opazen pri boru. Ugotavljamo, da so za to krivi dejavniki, kot je naravno izločanje, sušenje pod krošnjami bukve in sušenje nenegovanih borovih drogovnjakov, ki so vse bolj izpostavljeni naravnim ujmam. Tri vrste, bor, bukev in hrast predstavljajo 65 % vseh drevesnih vrst v GGE. Plemenitih listavcev razen češnje praktično ni. Večji delež v drevesni sestavi listavcev pripisava še gaber, mehki listavci kot pionirske vrste v fazi razvoja gozda izgubljajo svoj delež.

Preglednica 38/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek	
	Debelinski razredi						Debelinski razredi							
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	m ³ /ha	% LZ
Iglavci	71	88	118	150	152	109	100	99	150	164	140	119	136	115
Listavci	94	99	134	145	414	120	135	103	142	136	95	120	113	92
Skupaj	86	94	126	147	144	115	125	101	145	145	104	120	123	101

V zadnjem desetletju se LZ povečuje najbolj se je povečala iglavcom v četrtem in petem debelinskem razredu. V prvem in drugem razredu se je lesna zaloga zmanjšala. Možni posek v % od LZ je na ravni GGE ostal enak, povečal se je možni posek iglavcev.

Preglednica 39/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za nivo GGE

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	531.624	716.885	1.248.509
Vrast	11.333	38.022	49.355
Prirastek (letni*10)	113.449	141.444	254.893
Sečnje po evidenci	66.249	99.720	165.969
Pričakovana zaloga	590.157	796.631	1.386.788
Ugotovljena zaloga	595.247	884.162	1.479.411
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	1,00	1,11	1,07

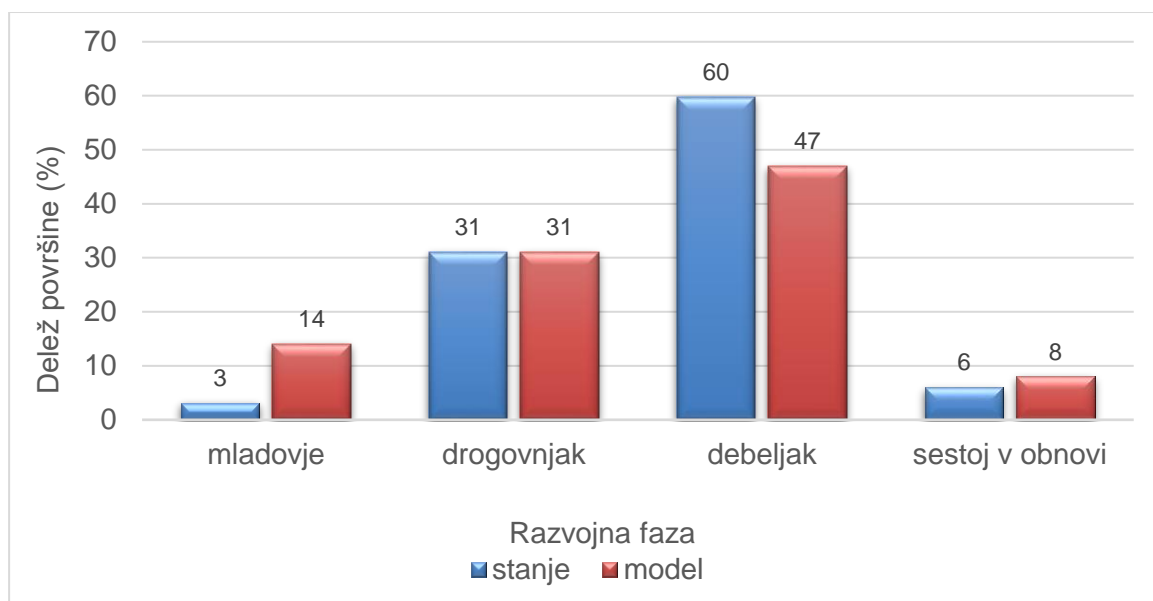
Površina državnih gozdov in gozdov lokalnih skupnosti je majhna, prav tako se nenehno spreminja, zato kontrolni izračun po ostalih lastniških kategorijah ni smiseln.

5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

Preglednica 40/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	147,13	3,0	3,7	18	14	681,8	- 10,3
Drogovnjak	1.492,96	30,4	31,1	38	31	1.509,8	0
Debeljak	2.876,51	58,6	60,0	59	47	2.289,1	+13
Sestoj v obnovi	280,43	5,7	5,8	10	8	389,6	-2,2
Dvoslojni sestoj	0,33						
Raznomerno (ps-šp)	103,32	2,1					
Raznomerno (sk-gnz)	4,66	0,1					
Pionirski gozd z grmišči	0,73						
Skupaj	4.906,07	100,0		125		4.870,35	

Grafikon 2: Primerjava dejanske (korigirane) in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Stanje RF smo izravnali tako, da smo upoštevali vsoto površin mladovja, drogovnjakov, debeljakov in sestojev v obnovi. V model nismo zajeli vsote površin raznomernih in pionirskih gozdov. Povprečna proizvodna doba v GGE je 125 let. Primerjava razmerja RF nakazuje na večja odstopanja od modela RF. Predvsem skrbi to, da je delež mladovij in sestojev v obnovi še vedno majhen. Ugotavljamo, da bi se delež mladovij v zadnjem desetletju moral povečati, ostaja pa primerljiv s prejšnjim ureditvenim obdobjem. Relativno se je za 13 % povečala površina sestojev v obnovi. Razmerje deleža drogovnjakov in debeljakov se je spremenilo, povečal se je delež debeljakov.

V državnih gozdovih je stanje boljše. Mladovij je 6,7 % in 9,6 % sestojev v obnovi. Delež sestojev v obnovi je primerljiv z modelom. Potrebno bo zaključiti obnovo na večjih površinah in nadaljevati z uvajanjem debeljakov v obnovo. Delež debeljakov je 54 %.

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

Dolgoročno zagotavljanje proizvodnih funkcij gozdov je tesno povezana s krepitvijo vseh ostalih funkcij gozdov. Ocenjujemo, da je trajnost z vidika zagotavljanja proizvodnih funkcij gozdov ogrožena. Menimo, da se kljub povečanju načrtovanega možnega poseka realizacija poseka ne bo povečala. Bolj kot na povečanje realizacije bo potrebno vplivati na povečanje pomladitvenih sečenj, kar je bistveno. Ne samo iz vidika trajnosti donosov, kakor tudi iz vidika povečanja prehranske kapacitete za divjad.

V GGE bi bilo potrebno omejiti nabiralništvo (gobarjenje), ki je v delu GGE močno prisotno. Kljub zakonskim omejitvam, ocenjujemo, da je nabiranje gob še vedno prepuščeno prevelikim apetitom nabiralcev, ki v te kraje pripotujejo tudi od daleč.

Vrstna pestrost, raznomernost, vitalnost, ohranjenost biotopov živalskih vrst, ohranjene struge vodotokov v gozdnem prostoru, malopovršinsko gospodarjenje, ugodno vplivajo na ekološke funkcije gozdov. Vse komponente so v GGE v razmeroma ugodnem stanju, izjema je le naravno pomlajevanje v gozdovih, kjer so ekološke funkcije najbolj poudarjene. Z GGN GGE predlagamo, da se določeni manjšinski GHT izločijo kot ekocelice in se prepustijo naravnemu razvoju, oziroma se v njih načrtujejo biomeliorativna dela.

Stanje habitatov je ugodno, saj v gozdovih že do sedaj ohranjamo delež ostarelih dreves in tudi odmrlih. Z gradnjami vlak se ni posegalo na ranljiva območja pomembnih habitatov, kakor tudi ne na območja kulturne dediščine.

Trajnost funkcij zagotavljamo z razgibanim, malopovršinsko raznomernim gozdom, ki je optimalno odprt z gozdnimi in ostalimi prometnicami. Ti pogoji so v GGE izpolnjeni, zato trajnost teh funkcij ni ogrožena.

Ocenjujemo, da s sedanjim načinom gospodarjenja socialne funkcije niso bistveno ogrožene. Gospodarjenje na območju naravnih vrednot bo potrebno prilagoditi, tako da bo zagotavljalo ohranitev le teh. Izbira primernih tehnik gojenja, drevesnih vrst in predvsem ustrezna stimulacija lastnikov gozdov so ključnega pomena za zagotovitev ohranjanja posebnih dreves, ki imajo status naravne vrednote.

Na območju GGE v prihodnosti ni za pričakovati, da bi nastala potreba po večjih zahtevah po krčenju gozdov. Tudi gradnje gozdnih prometnic in njihovo vzdrževanje na stanje habitatov ne vplivata negativno, saj so načrtovane v minimalnem obsegu in na način, ki ne vpliva na varovana območja.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6.1 Splošni cilji

Izhodišča pri oblikovanju gozdnogospodarskih ciljev so bila: večnamenska vloga gozda, stopnje poudarjenosti posameznih funkcij gozdov, osnovne značilnosti gozdov in posestna struktura.

Splošni gozdnogospodarski cilji GGE so:

- **proizvodni cilji:**
  - Izboljšati negovanost in zasnove drvesnih vrst;
  - Povečati delež lesa za nadaljno predelavo (lesa za trg);
  - Ohranjati delež gospodarsko pomembnih vrst, predvsem hrastov, v manjšem deležu še javorja in češnje;
  - Spodbuditev lastnikov gozdov k povečanju pomladitvenih sečenj;
  - Ohraniti delež kostanja, kot pomembne vrste za čebelarjenje in nabiranje plodov;
  - Trajnostno pridobivanje drugih gozdnih dobrin (med, glive in kostanj).
- **ekološki cilji:**
  - Ohranjati biotsko raznovrstnost;
  - Zmanjšati delež tujerodnih rastlinskih vrst;
  - Povečati delež gozdov, kjer se ne gospodari (ekocelice);
  - Ohraniti delež odmrlega drevja s povečanjem deleža debelejšega drevja nad 30 cm premera;
  - Ohraniti večje strnjene gozdne površine in povezanost med njimi.
  - Ohraniti strukturo negozdnih površin v gozdnem prostoru;
- **socialni cilji:**
  - Ohranjena kulturna dediščina in naravne vrednote v gozdnem prostoru;
  - Približevanje pomena gozda lastnikom in širši javnosti.

Desetletni cilj:

Skupinsko ranodobni mešani sestoji. Ciljna lesna zaloga ob koncu načrtovalnega obdobja je 315 m³/ha.

Ciljno razmerje razvojnih faz ob koncu načrtovalnega obdobja: mladovje 5 %, drogovnjak 30 %, debeljak 55 %, sestoji v obnovi 10 %. Gozdovi z drevesno sestavo, ki bo zagotavljala ugodno stanje vseh habitatov v gozdu.

Ciljno razmerje drvesnih vrst ob koncu načrtovalnega obdobja: smreka 14 %, bor 20 %, hrast 18 %, bukev 22 %, plemeniti listavci 3 % drugi trdi listavci 15 % in ostali.

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Splošne usmeritve, s katerimi usmerjamo razvoj gozdov v GGE, so oblikovane na podlagi predhodne analize stanja, zastavljenih splošnih ciljev in realnih zmožnosti pri izbiri ukrepov za usmerjanje razvoja gozdov GGE, ki imajo širši in zlasti dolgoročni značaj.

- Vodilo pri gospodarjenju z gozdovi naj bo uvajanje sestojev v obnovo. Gospodarsko izkoriščanje gozdov bo počasi izboljšalo stanje razvojnih faz. Gospodarjenje v sestojih naj bo skupinsko postopno znotraj raznovrstnih sestojnih in rastiščnih razmer, prilagoditi obnovo gozda, velikopovršinsko, malopovršinsko ali robne sečnje. Paziti na pretirane presvetlitve sestojev na večjih površinah na mestih z bujno pritalno vegetacijo (robida). Nega mladja naj bo nujna in intenzivna. V pomlajenih sestojih sečnje izvajati izključno v zimskem času.
- Težiti k naravnemu pomlajevanju. Pomlajevanje naj bo s postopno presvetlitvijo sestojev. Povečati kakovost gradna. Postopno zmanjševati delež smreke zaradi tveganj. V sestojih z bujno podrastjo (trave, robida) in v smrekovih sestojih, ki so presvetljeni zaradi sanitarne sečnje sestoje umetno obnovimo s sadnjo. Uporabljen naj bo kvaliteten sadilni material z ustrežno provenienco sadik. Sadnja naj bo pravočastna. Paziti pri manipulaciji sadik. V prvih petih letih po sadnji nujno izvajati intenzivne obzette.
- V gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo 1. in 2. stopnje je prepovedana vsaka dejavnost, ki lahko povzroči onesnaževanje. Vsak poseg v ta prostor, ki bi lahko ogrozil okolje se mora načrtovati in izvajati ob upoštevanju najstrožjih okoljskih meril in standardov, opredeljenih za tovrstna območja. Gozdarskih del ne izvajamo v času neprimernih vremenskih razmer (razmočenost tal).

Upoštevati predpise s področja upravljanja z vodami:

V vseh gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo je prepovedano izvajanje dejavnosti, ki lahko povzročijo večje onesnaženje vodnih virov. Potrebno je sodelovanje s službo pristojno za vode in upravnimi organi pri nadzoru virov pitne vode in drugih posegih v varovana, ogrožena in varstvena območja (vodna in priobalna zemljišča, potencialna erozijska, plazljiva, območja).

Usmeritve, ki so zapisane za hidrološko funkcijo veljajo tudi za celotno območje GGE, oziroma za vse posege na varovana, varstvena in ogrožena območja s področja upravljanja z vodami. Na vodovarstvenih območjih je potrebno upoštevati vse veljavne predpise s področja zavarovanja vodnih virov, za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno pridobiti, v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami, vodno soglasje.

Ukrepi za doseganje okoljskih ciljev preprečevanja poslabšanja stanja voda in doseganje dobrega stanja voda, ki se nanašajo na ukrepe za preprečevanje onesnaženja površinskih voda, preprečevanje ali omejevanje vnašanja onesnaževal v podzemno vodo in preprečevanje poslabšanja hidromorfoloških značilnosti voda, so zasnovani na podlagi obvez in priporočil:

Obveze:

- Obvezna je uporaba biološko razgradljivih olj za mazanje motornih žag ter v hidravličnih sistemih strojev in tehnična brezhibnost vozil pri vseh gozdarskih delih.
- Pranje, vzdrževanje oz. popravilo gozdne mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja.
- Parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih tekočin v tla.
- V primeru izlitja nafte in naftnih derivatov na pretakalni ploščadi ali v gozdu, je treba onesnaženje omejiti, razlito nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulati) pobrati v ustrezne posode.

- Gradnja prometnic naj poteka na pobočjih z manjšimi nakloni, upoštevajoč čim manjše razgaljanje tal, vkope in dolžino prometnice. Uporaba težke mehanizacije je na erodibilnih tleh omejena ali prepovedana.
- Izogibati se je treba poškodbam zgornjega ustroja gozdnih cest (npr. vlačenje lesa, vožnja z goseničarji).

Priporočila:

- V ožjih obrežnih pasovih selektivna sečnja z namenom odstranitve starih in nestabilnih dreves, v primeru, da le ta ogrožajo dolvodna območja.
- Mesta za skladiščenje goriva in olja naj bodo stran od vodotokov in drugih vodnih teles, pripravljen naj bo podroben načrt v primeru razlitja.
- V obdobju večjih in dolgotrajnejših padavin je v dogovoru z lastniki, občinami in ZGS potrebno določiti režim uporabe gozdne ceste.
- Na celotnem vodozbirnem območju naj se zagotavlja stalna pokrovnost vegetacije.
- Ob hudourniških strugah odstranjevati stara, nestabilna drevesa, v primeru, da le ta ogrožajo dolvodna območja.
- Ob nastanku erozijskega žarišča naj se opravijo nujna preventivna dela.
- V strugah vodotokov in v njihovi neposredni bližini naj se ne pušča podrtega drevja.
- Za zmanjšanje visokih pretokov je priporočljivo, da je delež negozdnih površin, vrzeli in mladja do starosti 10 let pod 25 % vodozbirnega območja.
- Gostota zgornje plasti krošenj naj bo nad 70 %.
- Najprimernejša zgradba gozda je malopovršinska raznodobna zgradba z visoko stopnjo zastiranja ter čimbolj enakomerno porazdelitvijo razvojnih faz.

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 (2002 in nasl.) pridobiti vodno soglasje/mnenje o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda, ki ga izda naslovni organ.

Vodno soglasje/mnenje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču,
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1 (2002 in nasl.),
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice,
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih,
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda,
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik,
- hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

V skladu z veljavnimi predpisi s področja upravljanja z vodami je na:

- erozijskih območjih prepovedano krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije;
- plazljivih območjih prepovedano krčenje in obnova gozdnih sestojev na večjih površinah, kar lahko povzroča pospeševanje plazenja zemljišč;
- poplavnem območju prepovedano izvajati vse dejavnosti in vse posege v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda. Ohraniti je potrebno obstoječe retenzijske površine, vse ureditve pa načrtovati tako, da se poplavna varnost ne bo poslabšala.
- Ohraniti naravno življenjsko okolje prostoživečih živali na način, da se zagotovi naravna zgradba gozda. Vzdržujejo naj se grmišča, omejki in gozdni rob, oblikujejo se zatočišča z nego oz. sečnjo. Sadijo naj se sadike plodonosnega gozdnega drevja se na območjih, kjer je treba izboljšati prehranske razmere za prostoživeče živali oziroma v gozdovih z zmanjšano pestrostjo vrst. Puščati habitatno drevje in odmrli les za oblikovanje zatočišč živalim.

- Ohraniti negozdne površine v gozdnem prostoru, s pravočasnimi ukrepi preprečiti zaraščanje (košnja, čiščenje mlak itd.). Primerno oblikovati gozdne robove (stopničasta zgradba z grmovnimi in plodonosnimi vrstami).
- Sistematično ohranjanje odmrlih stoječih dreves in ostalih habitatnih dreves in vzpostavitev mreže ekocelic, za obdobje do 20 let.
- Nadaljevati delo pri povezovanju lastnikov v smeri organiziranja priprav in skupnih prodaj kvalitetnih gozdno lesnih sortimentov. Ozaveščati lastnike gozdov o pomenu ustrezne usposobljenosti za delo v gozdu preko izvajanja tečajev ZGS za varno delo z motorno žago in spravilo lesa s traktorjem.
- Redno vzdrževanje obstoječih gozdnih cest s poudarkom na odvodnjavanju in profiliranju vozišča. Urediti režim prometa na gozdnih cestah v neugodnih vremenskih razmerah, tudi z začasno prepovedjo vožnje. Vsa dela na gozdnih cestah opraviti z minimalnim vplivom v gozdni prostor.
- Zagotavljanje ugodnega stanja gozdnih habitatnih tipov in kvalifikacijskih vrst ter biotske raznovrstnosti. Pri obnavljanju sestojev s sadnjo dajati prednost rastišču prilagojenim domačim vrstam in lokalnim proveniencam. S primernimi usmeritvami v okviru načrtov za gospodarjenje z gozdovi oziroma primernim gospodarjenjem ohranjati ugodno ohranitveno stanje redkih in ranljivih habitatnih tipov gozdov, vključno s habitatnimi tipi in vrstami na območjih Natura 2000, pri tem pa zlasti ohranjati:
  - raznolikost gozdne strukture v različnih starostnih fazah,
  - ustrezno količino nežive gozdne mase (odmrlo drevje),
  - značilno sestavo biocenoze, brez tujerodnih vrst in gensko spremenjenih organizmov,
  - površino evropsko pomembnih gozdnih habitatnih tipov.

Na izredno ogroženih erozijskih območjih, kjer lahko pride do izvajanja sanitarne sečnje je potrebno preredčene in ogoljene površine ustrezno protierozijsko zavarovati. Vsi ukrepe, ki jih bomo predvideli in izvedli morajo zagotavljati ustrezno stabilnost brežin, zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematično upravljanja in urejanja voda.

V GGE ni območij, na katerih posamična izbira dreves za posek ni obvezna, zato usmeritev ne podajamo.

Podrobne gozdnogojitvene usmeritve so podane v opisih po RGR.

6.2.1.1 Območja gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek

V GGE ni gozdov, ki bi hkrati izpolnjevali vse v nadaljevanju navedene kriterije za izbiro drevja za posek brez posamične izbire. Kriteriji za izločitev sestojev, kjer posamična izbira drevja za posek ni potrebna:

- panjevci;
- grmišča in pionirski gozd;
- letvenjaki in drogovnjaki, ki izpolnjujejo vse tri naslednje pogoje:
  - rastiščni koeficient (RK) ≤ 5
  - zasnova 4 in
  - lesna zaloga $< 250 \text{ m}^3/\text{ha}$.

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

V tem poglavju navajamo splošne usmeritve za krepitev funkcij. Konfliktnost med ekološkimi, socialnimi in proizvodnimi funkcijami je manj izražena, vendar obstaja. Konkretni ukrepi so navedeni v obliki gojitveno negovalnih del po posameznih odsekih. Izvajanje splošnih ukrepov pri gospodarjenju zagotavlja trajno indirektno krepitev vseh funkcij gozdov.

Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije:

V vseh gozdovih, kjer se pojavlja hidrološka funkcija 2. stopnje, je potrebno režim gospodarjenja prilagoditi omenjeni funkciji (naravi prijazna tehnologija, neoporečni stroji, uporaba biološko razgradljivih olj, prilagojena gradnja vlak). Na območju gozdov s poudarjeno hidrološko funkcijo druge stopnje je potrebno dosledno upoštevati veljavni predpis o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja ter prepovedi, omejitve in pogoje iz veljavnega predpisa, ki ureja posamezno vodovarstveno območje. Pri tem ohranjati naravno strukturo gozdov in skupin drevja ter se izogibati večjim nihanjem lesne zaloge na večjih površinah. Pri gozdnogojitvenih delih in pri sečnji izvajati dela z jakostmi, ki niso pretirano visoke. Ob potokih selektivno redčiti obvodno drevnino, sestoj obnavljati malopovršinsko, z rastiščem primernimi drevesnimi vrstami V bližini potokov in njihovih pritokov ne graditi gozdnih prometnic in začasnih skladišč. Ob zaključku sečnje odstraniti sečne ostanke iz vseh strug, jarkov in drugih vodnih virov.

Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu s 5. členom ZV-1 (2002 in nasl.) tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.

Površinske vode se po pomenu, ki ga imajo za upravljanje voda, razvrstijo v 1. in 2. red. Med vode 1. reda prištevamo reko Ledavo, preostali vodotoki pa spadajo med vode 2. reda.

Posebno pozornost je potrebno nameniti zemljiščem, ki mejijo neposredno na vodna zemljišča. Na vodnem in priobalnem zemljišču ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določa 37. člen ZV-1:

- ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda;
- gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem;
- gradnjo objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije;
- zagotovitev varnosti plovbe in zagotovitev varstva pred utopitvami v naravnih kopališčih;
- gradnjo objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode);
- ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave;
- gradnjo objektov grajenega javnega dobra po ZV-1 ali drugih zakonih;
- gradnja objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo, vendar le na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase;
- gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odmikom od meje vodnega zemljišča.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 84. člena ZV-1, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:

- ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč;
- zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda;
- ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja;
- onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 68. člena ZV-1, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:

- odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki;
- odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi;
- odlaganje odpadkov.

Za **poplavna območja** se določijo vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča. Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom ZV-1 prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.

Prikazana so poplavna območja, načrtovani posegi pa usklajeni z omejitvami iz predhodne točke ter pogoji in omejitvami iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (2008 in nasl.). Ohraniti je treba obstoječe retencijske površine, ureditve pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

V GGE je 28,4 ha površin (0,6 %) na območjih pogostih poplav in 43 ha površin (0,9 %) na območjih zelo redkih poplav.

Za **erozijsko območje** se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode. Na erozijskem območju je v skladu z 87. členom ZV-1 (2002 in nasl.) prepovedano:

- poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov,
- ogoljevanje površin,
- krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije,
- zasipavanje izvirov,
- nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih,
- omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer,
- odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov,
- zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom,
- odvzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge,
- vlačenje lesa.

V GGE je v gozdnem prostoru 4448 ha (89 %) potencialnih erozijskih območij z zahtevnimi ukrepi.

Za **plazljivo območje** se v skladu z 88. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev. Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:

- zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč,
- poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode,
- izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča,
- krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

V GGE je 2.154 ha površin (43,3 %) območij, kjer je verjetnost pojavljanja plazov velika.

Plazovitih območij v GGE ni.

Vodovarstvena območja so določena z namenom, da se zavaruje vodno telo, ki se uporablja za odvzem ali je namenjeno za javno oskrbo s pitno vodo, pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali njeno količino (74. člen ZV-1). Za vsa območja, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju zajetij pitne vode, je treba pri načrtovanju dosledno upoštevati mejo vodovarstvenega območja in njegovih notranjih območij (zajetje, VVO I, VVO II in VVO III) ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja posamezno vodovarstveno območje (predpisi sprejeti na podlagi 74. člena ZV-1 oz. občinski odlok, sprejet na podlagi 60. člena Zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 38/81 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 15/91 in 52/00).

V GGE se na robu enote v ozkem pasu na majhni površini (0,69 ha) in izven gozda, nahaja VVO III.

Pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (2016).

Referenčnih odsekov, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (2016), v GGE ni.

Usmeritve za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti:

- V vseh gozdovih je potrebno pospeševati oz. vzpostavljati biotsko raznovrstnost z vzpostavljanjem naravne drevesne sestave, vzpostavljanjem uravnoveženega razmerja razvojnih faz ter z izvajanjem ukrepov za preprečevanje škodljivih biotskih in abiotskih dejavnikov.
- Potrebno je načrtno puščanje mrtve biomase, ki naj bo po gozdovih prostorsko enakomerno razporejena. Povečati delež mrtve mase v debelinskem razredu nad 30 cm.
- Izvajajo naj se ukrepi za izboljšanje življenjskega okolja prstoživečih živali ter izvajanjem del v času, na način in s pripomočki, ki najmanj ogrožajo gozdni ekosistem.
- Na prvi stopnji je funkcija opredeljena na območju ekocelic brez ukrepanja. V ekocelicah brez dovoljenega ukrepanja sestoje za nekaj desetletji prepustimo naravnemu razvoju. V ekocelicah z dovoljenim ukrepanjem gospodarjenje z gozdovi prilagodimo funkciji ohranjanja biotske raznovrstnosti. Gozdne ostanke v kmetijski krajini poskušamo v sodelovanju z lastnik ohraniti (preprečiti krčitve).
- V gozdovih z 2. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti je potrebno posege in dejavnosti izvajati na način, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost ter kvaliteta habitatov rastlinskih in živalskih vrst kot je opredeljena v UC conah za Natura 2000 območja.

Ker je funkcija neposredno povezana s posebnimi varstvenimi območji (Natura 2000) in ekološko pomembnimi območji (EPO) navajamo splošne in podrobne usmeritve za ta območja, kot so navedena v Naravovarstvenih smernicah za gozdnogospodarski načrt GGE Goričko II in jih je pri gospodarjenju potrebno upoštevati.

Varstvene usmeritve za EPO

Splošne

Na ekološko pomembnih območjih, ki niso tudi posebna varstvena območja, so vsi posegi in dejavnosti možni, načrtuje pa se jih tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Konkretne

Na EPO veljajo enake usmeritve kot na POO in POV Goričko in naslednje konkretne usmeritve:

- Ohranja naj se samotna drevesa, mejice, gozdne otoke in grmovje v kulturni krajini.
- Ohranjajo naj se stara, votla dreves v gozdu, ki so habitat netopirjev.
- Dreves ter grmov ob vodotokih naj se ne izsekava.
- Na območju gozdov naj se ne uporablja biocidov.

Varstvene usmeritve za posebna varstvena območja Natura 2000

Splošne

Na Natura območjih se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotskih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitata rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitata, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovпада z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,
- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

Konkretne

Usmeritve so navedene za **celotni gozdni prostor (CGP)** in po posameznih **upravljaljskih conah (UC)**:

POV - POO Goričko 5009-CGP

Kvalifikacijske vrste in habitatni tipi (HT): Črtasti medvedek (*Callimorpha quadripunctaria*), veliki studenčar (*Cordulegaster heros*), rogač (*Lucanus cervus*), puščavnik (*Osmoderma eremita*), škrlatni kukuj (*Cucujus cinnaberinus*), močvirski krešič (*Carabus variolosus*), hribski urh (*Bombina variegata*), veliki pupek (*Triturus carnifex*), širokouhi netopir (*Barbastella barbastellus*), veliki navadni netopir (*Myotis bechsteinii*), krajnska sita (*Eleocharis carniolica*), črna štoklja (*Ciconia nigra*), sršenar (*Pernis apivorus*), pivka (*Picus canus*), črna žolna (*Dryocopus martius*), veliki skovik (*Otus scops*).

Konkretne usmeritve:

- Ohranja se mokrišča in vodne površine v gozdu (mlake, luže in kaluže), predvsem velikost obstoječih habitatov, naklon brežin in poraslost z vodnim rastlinjem. Mokrišč v gozdnem prostoru se ne izsušuje.
- Spravilo lesa se ne vrši preko vodne površine v gozdu (mlake, luže in kaluže) – usmeritev ne velja za obstoječe gozdne prometnice).
- Ob vodotokih in na razmeroma stalno razmočenih delih oz. mokriščih naj se ohranja sklenjen sklep krošenj lesne vegetacije. Posek na mokriščih in v 5 m pasu ob vodotokih se naj izvaja zgolj selektivno.
- Ohranja se naravna hidromorfologija potokov v gozdu, brez sprememb vodnega režima (ohranjanje razgibanih naravnih brežin, zalivov, mrtvih rokavov in tolmunov).
- Ohranja naj se površina gozdov in preprečuje zaraščanje negozdnih površin z vzdrževanjem gozdnih jas in robov.
- S primernimi gojitvenimi ukrepi vzpostavljati tako zunanje kot tudi notranje gozdne robove ter oblikovati stopničasto zgradbo s pestro vrstno sestavo.
- Izoblikovanje in ohranjanje pestrega gozdnega roba z dolgimi prehodi in izrazito konturo (ohranjanje rastišč konjske grive), vnašanje in ohranjanje grmovnic (npr. leska, robide, kosteničevje) ter drevja (vrbe, dob, graden).
- Obnova gozdov naj se ne izvaja s sadnjo tujerodnih ali rastišču neprimernih drevesnih in grmovnih vrst. V podrasti se ohranja in pospešuje sloj avtohtonih in rastišču primernih listavcev, iglavce v podrasti, tudi samonikle, pa se zmanjšuje.
- Ohranja se gozdne otoke v prevladujoči kmetijski krajini (PUN: veliki skovik, sršenar).
- Ohranja se mravljišča v gozdnem prostoru (PUN: pivka).
- Pri izbiri drevja za posek in izvajanju sečnje in spravila lesa naj se zagotavlja najmanj 30% delež sestojev z odraslim drevjem (razširjeni debelinski razred B in C) (PUN: širokouhi netopir, veliki navadni netopir, črna žolna).
- V gozdovih in gozdni krajini naj se določi in ustrezno označi habitatno drevje (habitatno drevje so odmrle in živa drevesa, naseljena z glivami ter živalskimi vrstami, drevesa z dupli oziroma gnezdi, solitarna votla drevesa ter drevesa večjih dimenzij in posebnih oblik). Habitatno drevje naj dosega vsaj 3% delež ustrezne odmrle lesne mase listavcev na celotni gozdni površini (PUN: rogač, močvirski krešič, škrlatni kukuj, črna žolna, širokouhi netopir).

Usmeritve za varstvo redkih gnezdičk kvalifikacijskih vrst znotraj območja POV Goričko:

Usmeritve za gradnjo gozdnih prometnic

- Gradnja gozdnih prometnic na območju znanih gnezdišč črne štorcklje, belorepca in sršenarja se naj izvaja skladno z usmeritvami za varstvo vseh treh vrst (prostorska in časovna omejitev).
- Gradnja gozdnih cest in vlak naj se izvaja v obdobju brez padavin, ko tla niso razmočena.
- Trasiranje in gradnja gozdnih prometnic naj ne poteka preko mokrišč, vodnih jarkov in potokov (PUN: črna štorcklja, veliki studenčar, kranjska sita).

Črna štorcklja:

- Zagotavljanje miru na gnezdiščih črne štorcklje: v polmeru 300 m okoli znanih gnezd se oblikuje mirne cone, v kateri se dela v gozdu (sečnja, spravila ter gradnja gozdnih prometnic) v času od 15. marca do 15. avgusta ne izvajajo (PUN).
- V premeru 300 metrov od znanih gnezd naj se obnova gozda izvaja v manjših jedrih.
- V polmeru 300 metrov od znanih gnezdišč naj se ne gradi novih gozdnih prometnic (PUN).
- Umesti se ekocelic brez ukrepanje v odseku 073B in 075D (sektorski ukrep: ohranjanje biotopov – naravni razvoj – povezava na NV 2015V ledavsko jezero).

Sršenar:

- Zagotavljanje miru na gnezdiščih sršenarja: v polmeru 400 m okoli znanih gnezd naj se oblikuje mirne cone, v katerih se vsaj v času od 1. junija do 31. avgusta ne izvajajo sečnje in spravila lesa ter gradnje cest (PUN).

Belorepec:

- Zagotavlja naj se mir na gnezdiščih belorepca: v polmeru 500 m okoli znanih gnezd naj se oblikuje mirne cone, v katerih se dela v gozdu (sečnja, spravila ter gradnja gozdnih prometnic) v času od 1. januarja do 15. julija ne izvajajo (PUN).
- Opustijo naj se sečnje v polmeru 40 m od znanih gnezd, zagotovi naj se strnjnost sestojne zgradbe (PUN).
- Ohranjajo naj se odmirajoča in suha drevesa večjih dimenzij (B in C razširjeni debelinski razred). Takšna drevesa belorepec rad uporabi za gnezdenje.
- V premeru 500 metrov od znanih gnezdišč naj se ne gradi novih cest.

Veliki skovik:

- Dela v gozdu se ne izvajajo kjer gnezdi veliki skovik, v času od marca do konca maja v razdalji najmanj 100 m od gnezda (Pravilnik o varstvu gozdov; Ur.l. RS, št. 114/09). Posamezna razdalja se lahko spremeni, če so naravne razmere take, da izničijo ali potencirajo negativne vplive izvajanja del. Razdalja se lahko zmanjša tudi v primeru, da je določena vrsta v ugodnem stanju ohranjenosti oziroma v ekspanziji.

Podane usmeritve naj se upoštevajo v primeru najdbe gnezdišč.

Upravljalvska cona <u>3221-5009-A</u>
Vrste/ht:
<ul style="list-style-type: none"> • (9110) Bukovi gozdovi (<i>Luzulo-Fagetum</i>)
Usmeritve:
<ul style="list-style-type: none"> • Ohrani se povezljivost območja nahajanja HT. • Preprečuje se krčitev ohranjenih gozdov. • Pri obnovi gozda se daje prednost naravnemu pomlajevanju rastišču primernih vrst, skrbi se za ohranitev bukovih semenjakov, pri redčenju se daje prednost kakovostnim bukovim osebkom. • Pomlajevanje naj se vrši v velikih pomladitvenih jedrih po izrazitih semenskih letih. • Ohrani se uravnoteženo razmerje razvojnih faz gozdnega habitatnega tipa in primerna drevesna sestava. • Postopno se zmanjšuje delež rastišču neprimernih drevesnih vrst. • Povečuje se delež odmrlega lesa (stoječega) v gozdu (v povprečju vsaj 3% odmrlega lesa glede na lesno zalogo v rastiščno gojitvenem razredu). • Trajno se ohranja vsaj 30% deleža starejših razvojnih faz gozda.

<p>Upravljalvska cona: 3221-5009-C</p> <p>Vrste/ht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • (91L0) Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (<i>Erythronio-Carpinion</i>) • močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>) • škrlatni kukuj (<i>Cucujus cinnaberinus</i>) • puščavnik (<i>Osmoderma eremita</i>) <p>Usmeritve:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Preprečujejo naj se krčitve gozdnih zemljišč. - Spremenjena drevesna sestava naj se postopno približuje naravni. Poveča naj se delež hrastov doba in gradna, belega gabra in črne jelše. V primeru umetne obnove naj se vnaša avtohtone drevesne vrste listavcev, ki so prisotni na območju Goričkega. - Z območja se naj odstranjuje invazivne rastlinske vrste. - Z izbiralnim redčenjem naj se izboljšuje zasnovo in negovanost ter pospešuje prehod v starejše razvojne faze (predvsem debeljakov in pomlajencev). - S primernimi gojitvenimi ukrepi naj se vzpostavlja tako zunanje kot tudi notranje gozdne robove ter oblikuje stopničasto zgradbo s pestro vrstno sestavo. - Teži naj se k čim večjemu deležu debelega drevja. - Zagotavlja naj se vsaj 3% delež ustreznih odmrle lesne mase listavcev (predvsem odraslega drevja nad 30 cm prsnega premera: ohranjene sušice (stoječa debla), solitarna stara votla drevesa) od celotne lesne zaloge v upravljalvski coni 3221-5009-C (PUN). - Ohranja naj se velikost habitatnega tipa (varstveni cilj je ohraniti HT91L0 na 4.130 ha površin na SAC Goričko) na račun zaraščajočih kmetijskih zemljišč (zaraščajoča zemljišča pod vplivom visoke talne vode, na katerih se primarno pojavlja dob kot nosilna vrsta s primesjo belega gabra in črne jelše). - Ohranja naj se velikost habitatnega tipa (varstveni cilj je ohraniti HT91L0 na 4.130 ha površin na SAC Goričko) s premenami gozdov, ki so spremenjeni ali močno spremenjeni in predstavljajo potencial za razvoj gozdnega habitatnega tipa ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi: območja pod vplivom visokega nivoja talne vode (na psevdoglejnih in oglejenih tleh).
--

Usmeritve za ekocelice

- V ekocelicah brez ukrepanja so sestoji popolnoma prepuščeni naravnemu razvoju. V njih se ne posega na noben način.
- V ekocelicah z ukrepanjem se v dogovoru z lastnikom poskuša doseči, da se v sestojih puščajo drevesa večjih dimenzij, podrti drevesa in sušice. Izbor dreves za posek je naj usmerjen v vzdrževanje takšnega razmerja razvojnih faz in vrstne sestave značilne za GHT, ki omogoča dolgoročno ohranitev GHT.

Usmeritve za krepitev rekreacijske in turistične funkcije:

- Spremljanje razvoja sestojev ob rekreacijskih objektih in redno opravljanje varstveno sanacijskih sečenj.
- Struktura gozdov mora hkrati zagotavljati tudi estetsko funkcijo, zato je potrebno ohranjati redka in zanimiva drevesa, oblikovati razgibane zgradbe sestojev, omogočiti primeren razgled na najzanimivejše točke in olajšati prehodnost gozdov – izvajanje popolnega gozdnega reda.
- Sečnjo v okolici turističnih in rekreacijskih objektov poskušamo opraviti v času najmanjšega obiska.

Usmeritve za krepitev funkcije varstva naravnih vrednot

V gozdovih s poudarjeno funkcijo varovanja naravnih vrednot se upoštevajo usmeritve ZRSVN.

Splošne usmeritve

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj (40. člen ZON).

Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču.
- na botanični in zoološki naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje.
- na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Za potrebe priprave načrtov rabe naravnih dobrin se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

- za hidrološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto območje porečja ali dela porečja, v katerem se naravna vrednota nahaja,
- za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem lahko vplivi posegov in dejavnosti človeka ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke in geološke naravne vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične, zoološke, ekosistemske in drevesne naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali,
- naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitev ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

Podrobnejše varstvene usmeritve

Površinske geomorfološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje.
- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Geološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto.
- Vibracije zaradi eksplozij ali drugih virov na naravni vrednoti smejo biti tolikšne, da ne ogrozijo stabilnosti naravne vrednote.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Hidrološke naravne vrednote

- Ne slabša se kvalitete vode. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja . Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- V obrežno vegetacijo se posega s sekanjem, obsekavanjem, redčenjem, zasajanjem, tako da se bistveno ne spremenijo fizikalne lastnosti obrežja.

Botanične naravne vrednote

- Združbo rastišča se spreminja z izkrčenjem gozda oziroma posameznih dreves, s pogozditvijo, oranjem in podobno, le toliko, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču.
- Rastlin se ne nabira, izkoreninja, lomi ali drugače poškoduje ali uničuje, razen za znanstveno-raziskovalno delo v obsegu, ki ne vpliva negativno na stanje populacije in na rastišče.
- Rastlin se ne požiga.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z vnašanjem rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin.

Zoološke naravne vrednote

- Posege, dejavnosti in aktivnosti na naravni vrednoti se izvaja tako, da se način in čas opravljanja posegov, dejavnosti in aktivnosti kar najbolj prilagodita življenjskim ciklom živalim; posege, dejavnosti in aktivnosti se izvaja v času, ki ne sovпада z obdobji, ko živali potrebujejo mir, npr. sekanje grmišč se opravlja po gnezditvenem času ptičev, gozdarska in druga opravila, ki lahko uničijo gnezda ali mladiče, se opravljajo po gnezdenju ali poleganju mladičev in na način, da se živali lahko umaknejo.
- Živali se ne vznemirja, preganja, nabira, zastruplja ali drugače uničuje.
- Sestave zoocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali tujerodnih vrst.
- Eksplozija ali drugih dejanj, ki povzročajo močan hrup ali vibracije, se ne izvaja.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Ekosistemske naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se populacije rastlinskih in živalskih vrst pretežno ohranijo. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja . Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali in rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.

Drevesne naravne vrednote

- Vej, debel, drevesne skorje in korenin se ne lomi, seka, obsekava ali drugače poškoduje, razen če gre za sanacijske ukrepe na drevesu.
- Življenjske razmere na rastišču se ohranja nespremenjene, zato se ne odstranjuje zemlje, razkriva korenin, zasipava debela ali rastišča oz površine nad koreninami, s hojo, vožnjo ali kako drugače ne tepta tal, ne poplavlja rastišča, spreminja višine podtalnice, kislosti oziroma alkalnosti tal, spušča škodljivih tekočin ali plinastih snovi na rastišče ter ne odlaga odpadkov.
- Podlago se na rastišču utrjuje le tako, da se omogoči zadostno zračnost in vodoprepustnost tal nad koreninskim sistemom.
- Na rastišče se praviloma ne postavlja objektov ali naprav.
- Na deblo, korenine in veje dreves se ne obeša, pritrjuje ali postavlja tujih teles, kot so plakati, obvestila, svetilke, nosilci žičnih vodov, table, omarice, antene in podobno.

Konkretne varstvene usmeritve za posamezne naravne vrednote v GGE Zahodno Goričko

Preglednica 40: Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	STATUS	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE	STOPNJA POUČAR.
7527	Fuks graba – gozd	Ohranjen gozd severovzhodno od Cankove	ekos	NVDP	-zagotavlja se naravno drevesno sestavo in uravnoteženo stanje razvojnih faz, -primerno število dreves (3/ha) naj se prepusti naravni razgradnji, -ohranja se značilno podobo gozda, s poudarkom na socialnih in ekosistemskih funkcijah	2
2015V	Ledavsko jezero	Zadrževalnik visokih voda Ledave s stalno ojezeritvijo južno od Pertoče	ekos, bot, zool	NVDP	- ohranja naj se sklenjenost gozdnih površin, - s panjevskim gospodarjenjem na obrežju jezera se vzdržuje grmovno vegetacijo. Pušča naj se izredno debela obvodna drevesa, - dopustna je sečnja posamičnega drevja ob bregovih jezera tako, da se ohranja zastrtost, - sečnja se naj izvaja v obdobju izven gnezdenja ptic (med 1. septembrom in 1. februarjem) - v 20 m pasu jezera naj se ne načrtuje gozdnih prometnic	2
7530	Bodonski potok s pritokoma	Levi pritok Ledave s pritokoma Radkovski in Bežjakov potok vzhodno od Ledavskega jezera	zool, hidr	NVDP	-ohranja se naravno morfologijo potoka (struga, okljuki, sipine, tolmeni, konstantna vodnatost), -ohranja se sklenjeno avtohtono obvodno grmovno in drevesno zarast in zasenčenost potoka,	2
7528	Grački potok	Levi pritok Ledave južno od gradu Grad na Goričkem do Bezenovcev	zool, hidr	NVDP	-mogoče je zgolj selektivno krčenje drevnine, ki sega v potok in ovira pretočnost,	2
2016	Lukaj potok	Levi pritok Ledave na območju med gornjimi in Dolnjimi Slaveči od severovzhodno od Ledavskega jezera	ekos, hidr, bot	NVDP	-pri sečnji se upošteva 10 metrski pas vodnega zemljišča (ohranja se sklenjena grmovna in drevesna zarast)	2
2014	Ledava	Potok Ledava med državno mejo in Nuskovo	zool, hidr	NVDP	-iz struge se lahko odstranijo tista drevesa, ki so padla in ovirajo pretočnost,	2
7516	Peskovski potok	Desni pritok Velike Krke od izvira do Šalovcev	ekos, zool, hidr	NVDP	-ob potoku se pušča stoječa in ležeča odmirajoča in mrtva drevesa, -z gozdno mehanizacijo se naj ne posega na območje potoka, -tras gozdnih prometnic (in njihovih iztekov, obračališč, deponij lesa) se naj ne načrtuje v bližini potokov. V kolikor gozdne prometnice izjemoma prečkajo potok, je na mestu prečkanja mogoč selektivni posek drevnine; po končanih delih je potrebno vzpostaviti prvotno stanje (ureditev pretočnosti struge, sanacija območja), -lesa naj se ne vlačijo po strugi potoka, -prepreči naj se onesnaženje potoka z motornimi olji, plastenkami in drugimi odpadnimi snovmi	2
7338	Grad nahajališče bazalta in piroklastitov	Nahajališče olivinovih nodul v bazaltu in piroklastitih v opuščnem	geol	NVDP	-ohranjajo naj se sklenjene gozdne površine, -gozdnih prometnic naj se na območju ne načrtuje in gradi	2

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	STATUS	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE	STOPNJA POUДАР.
		kamnolomu severno od Grada na Goričkem				
7535	Slatinska graba- izvir slatine	Izvir mineralne vode v Slatinski grabi, severozahodno od Murske Sobote	hidr, geol	NVDP	- izvaja naj se selektivno odstranjevanje lesne zarasti. Omeji naj se negativen vpliv zaraščanja območja – ohranjajo se mikrohabitati z občasnim izsekavanjem grmovja in dreves, - gozdnih prometnic naj se ne načrtuje na območju slatine, - sečnih ostankov naj se ne pušča na območju	2
7531	Sotinski breg	Krajinsko in geomorfološko pomemben hrib na skrajnem severnem delu Goriškega ob meji z Avstrijo	geomorf	NVDP	- območje naj se ohranja v obstoječem stanju in v obstoječem načinu gospodarjenja z gozdom	2
7523	Grad mlaka	Habitat ogroženih živalskih vrst v mlaki severozahodno od Grada na Goričkem	Bot, zool, ekos	NVDP	- območje naj se ohranja v obstoječem stanju, - obvodne drevesne in grmovne zarasti naj se ne krči, - gozdnih prometnic naj se na območju ne načrtuje in gradi	2

Usmeritve za zavarovano območje Krajinski park Goričko – Varstveni režim za KP Goričko

Ker imajo vsi gozdovi, ki ležijo v krajinskih parkih 2. stopnjo poudarjenosti funkcije naravnih vrednot podajamo tudi usmeritve za zavarovano območje Krajinski park Goričko. Na gospodarjenje z gozdovi se najbolj nanašajo naslednje omejitve oz. prepovedi:

- posegati v življenjske prostore ogroženih oziroma mednarodno varovanih rastlinskih in živalskih vrst na način, ki bi poslabšal njihovo ugodno stanje,
- posegati v habitadne tipe, ki se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju tako, da bi se krnila njihova ekosistemska vrednost in funkcija ali povzročila fragmentacija sklenjenih površin,
- izvajati ukrepe, ki bi spreminjali vodni režim, obliko struge ali stanje priobalnih zemljišč tako, da se poslabšajo ekološke razmere, razen za potrebe oskrbe s pitno vodo, za varstvo pred škodljivim delovanjem voda ter za potrebe kmetijstva na način, ki v največji možni meri ohranja ugodne ekološke razmere,
- ograjevati zemljišča izven naselij tako, da bi to preprečilo ali bistveno otežilo migracijo prosto živečih živali razen, kadar je ukrep namenjen preprečitvi škode, ki jo povzroča divjad,
- izkoriščati mineralne surovine na način, ki ogroža naravne vrednote oziroma življenjske prostore ogroženih oziroma mednarodno varovanih rastlinskih in živalskih vrst,
- zunaj območij naselij prirejati športne, kulturne in druge javne prireditve izven za to določenih območij,
- zunaj območij naselij taboriti, postavljati šotore ali bivalne prikolice oziroma druga začasna bivalna vozila izven za to določenih območij,
- vzletati z zrakoplovi na motorni pogon zunaj za to določenih mest ter leteti z zrakoplovi na motorni pogon pod 300 m, razen pri vzletanju in pristajanju,
- sproščati gensko spremenjene organizme v okolje.

Usmeritve za krepitev funkcija varovanja kulturne dediščine:

VARSTVENE USMERITVE

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z dediščino ter vsebinski in prostorski kontekst območij (značilne silhuete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakah se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote KD minimalni;

Varstvene usmeritve za vplivna območja:

- v vplivnih območjih spomenikov velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen,
- V vplivnih območjih registrirane dediščine velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranja se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

- posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:
- odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline,
- gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine,
- postavljati ali graditi trajne aličasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.
- izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštete nedopustne posege:
- če ni možno najti drugih rešitev ali
- če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oz. izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- sanitarna sečnja v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS,
- odstranjevanje štorov/drevesnih panjev s frezami,

- izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema,
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakah se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin;

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del;
- ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke.

V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oz. se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline;

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

območje naselbinske dediščine, varuje se:

- morfološka zasnova naselja,
- prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki),
- prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti),
- varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove,
- odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega);

območje kulturne krajine; območje zgodovinske krajine, varuje se:

- krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine),
- značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa),
- odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,
- preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi;

območje vrtnoarhitekturne dediščine, varuje se:

- zasnova (oblika, struktura, velikost, poteze),
- grajene in naravne sestavine (vrtna oprema, likovni elementi, rastline, vodni motivi, relief),
- rastišče z ustreznimi ekološkimi razmerami, ki so potrebne za razvoj in obstoj rastlin,
- vsebinska, funkcionalna, likovna in prostorska povezanost med sestavinami prostorske kompozicije in stavbami ter površinami, pomembnimi za delovanje celote;

območje memorialne dediščine, varuje se:

- avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta,
- vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami;

- *območje druge dediščine*, varuje se:
- avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave,
- osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja,
- vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

Posegi v kulturno dediščino

ZVKD-1 predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1),
  - kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitev arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1)
-
- Za poseg v objekt ali območje kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo dediščine ali ki dediščino uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS.
  - Kadar je načrtovan poseg v enoto dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

Usmeritve za krepitev estetske funkcije

- V okolici objektov kulturne in naravne dediščine se ohranja avtohtona drevesna kulisa, ki daje objektu njegovo značilno podobo ali ga ščiti pred vremenskimi vplivi.
- Ohranja se posamična drevesa, skupine dreves, gozdne otoke, izrazite gozdne robove, obvodno zarast, omejke in drugo vegetacijo, ki daje krajini prepoznavno podobo oz. prispeva k krajinski pestrosti.

Usmeritve za krepitev lesno proizvodne funkcije

- Gojenje kakovostnih lesnih sortimentov v skladu z naravno dinamiko posameznih vrst.
- Dosledno izvajati vse ukrepe, ki so predpisani v gozdnogospodarskem in gozdnogojitvenih načrtih in zagotoviti kontinuiteto vlaganj v gozdove.
- Zagotoviti moramo redno vzdrževanje gozdnih prometnic.
- Z novimi tehnologijami omogočiti racionalnejše izkoriščanje lesne mase.
- **Pri sečnji in spravilu na varovanih območjih narave upoštevati usmeritve za upravljalvske cone (UC) in naravne vrednote (NV).**

Usmeritve za funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin

- Na območjih gozdne čebelje paše v drevesni sestavi ohranjamo medonosne drevesne vrste.
- Ohranjamo vrstno pestre gozdne robove z čim večjim številom avtohtonih medonosnih vrst.

Usmeritve za krepitev estetske funkcije

- V okolici objektov kulturne in naravne dediščine se ohranja drevesna kulisa, ki daje objektu njegovo značilno podobo ali ga ščiti pred vremenskimi vplivi.
- Ohranja se posamična drevesa, skupine dreves, gozdne otoke, izrazite gozdne robove, obvodno zarast, omejkje in drugo vegetacijo, ki daje krajini prepoznavno podobo oz. prispeva k krajinski pestrosti.

Usmeritve za krepitev lesno proizvodne funkcije

- Gojenje kakovostnih lesnih sortimentov v skladu z naravno dinamiko posameznih vrst.
- Dosledno izvajati vse ukrepe, ki so predpisani v gozdnogospodarskem in gozdnogojitvenih načrtih in zagotoviti kontinuiteto vlaganj v gozdove.
- Zagotoviti moramo redno vzdrževanje gozdnih prometnic.
- Z novimi tehnologijami omogočiti racionalnejše izkoriščanje lesne mase.
- Pri sečnji in spravilu na varovanih območjih narave upoštevati usmeritve za upravljavske cone (UC) in naravne vrednote (NV).

Usmeritve za funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin

- Na območjih gozdne čebelje paše v drevesni sestavi ohranjamo avtohtone medonosne drevesne vrste.
- Ohranjamo vrstno pestre gozdne robove z čim večjim številom avtohtonih medonosnih vrst.

6.2.3 Usmeritve za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Gozd je še najbolj ohranjen del te krajine zato je osnovni cilj gospodarjenja z gozdovi in gozdnim prostorom v pogledu pestrosti živalskega sveta ohranitev ali izboljšanje obstoječega stanja. Usmeritve za ohranjanje in izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali temeljijo na sonaravnem gospodarjenju z gozdom in morajo voditi v ohranjanje, po možnosti pa tudi v izboljšanje življenjskih razmer vseh prisotnih živalskih vrst. Gozd je v zimskem času pomembno okolje kjer mnoge prostoživeče živali, ki so vsaj delno vezane na gozd, lahko najdejo hrano in kritje.

Gozdarstvo z odkazilom drevja za posek kot tudi lastniki gozdov s svojim gospodarskim interesom imajo vpliv na stanje in usmerjanje razvoja gozdov. Trenutno gospodarjenje z gozdom omogoča ohranitev in razvoj populacij vseh prisotnih živalskih vrst, skozi lovsko dejavnost pa tudi pridobivanje divjačine in lovske trofeje. Z lovsko upravljavskimi ukrepi se skuša dosežati cilj trajnostne rabe populacij divjadi. Ti ukrepi so predmet območnega lovske upravljavskega in iz njega izhajajočega načrtovanja ukrepov po posameznih loviščih. V GGE ni gozdov z močno poudarjenostjo lovskogospodarske funkcije. Remizne površine za malo divjad, katerih vzdrževanje zagotavljajo večinoma lovske organizacije praviloma niso zajete v gozdni površini (nj. površina manjša od 0,25 ha), so pa del gozdnega prostora.

Splošne usmeritve za ukrepe pri gospodarjenju z gozdom naj v čim večji meri upoštevajo tudi potrebe prisotnega živalskega sveta. V nadaljevanju so podani možni ukrepi, ki jih je potrebno v čim večji meri upoštevati tudi pri gospodarjenju z gozdom.

6.2.4 Usmeritve za delo v varovalnih gozdovih

V GGE ni varovalnih gozdov in GPN, kjer ukrepi niso dovoljeni (gozdni rezervati).

Vsi gozdovi v GGE se nahajajo znotraj območja, ki je zavarovan po predpisih s področja ohranjanja narave in sicer Uredbo o Krajinskem parku Goričko (Uradni list RS, št. in 46/14 – ZON-C), zato so izločeni kot GPN. Dodatnih usmeritev za delo z gozdom v GGN ni. Za te gozdove veljajo vse splošne usmeritve in zapisane usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Načrtovani cilji in ukrepi pri gospodarjenju s potencialno ogroženimi gozdovi pred požari, morajo biti načrtovani v skladu s stopnjo požarne ogroženosti gozda, pri tem je potrebno sodelovati tudi z lokalnimi skupnostmi in pripraviti celovit program varstva pred požari v naravnem okolju.

Program varstva vsebuje predvsem:

- vse gozdne prometnice, gozdne ceste, vlake, steze, ki bi jih pri morebitnem izbruhu požara možno koristiti za dovozne poti gasilskim službam, ali kot protipožarne preseke;
- lokacija vodnih virov, ki bi jih bilo možno uporabljati;
- postavljanje opozorilnih tabel, predvsem na območju 2. st. požarne ogroženosti (1.075 ha);
- zagotavljanje nadzora vseh pristojnih služb ob počivališčih in drugih lokacijah v gozdovih, kjer se zadržujejo ljudje, predvsem v času nabiranja gozdnih dobrin in hkrati sušnih obdobjih ter v času razglašene večje požarne ogroženosti. Na požarno najbolj ogroženih krajih (2. stopnja) postaviti opozorilne table.

Gozdne sestoje mlajših razvojnih faz negujemo z veliko jakostjo, ki je usmerjena v hitro preraščanje med RF, preprečevati kopičenje gorljivih sečnih ostankov, v sodelovanju z lokalnimi skupnostmi sanirati divja odlagališča odpadkov v požarno ogroženih gozdovih.

6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi objekti

V GGE ni semenskih objektov. Ti gozdovi ne ustrezajo zahtevam za semenske sestoje predvsem zaradi svoje heterogenosti in zasebnega lastništva. Zaradi potreb po gozdnem semenu pa se ob semenskih letih lahko izločijo, po predhodnem ogledu in odobritvi s strani ustrezne službe, začasne skupine semenskih dreves.

6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela in gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Ocenjujemo, da je odprtost dobra in ni potreb po gradnji novih gozdnih cest. Prioriteta so rekonstrukcije obstoječih in redno vzdrževanje. Načeloma imajo pri odpiranju gozdov z gozdnimi cestami prioriteto zaprta območja z daljšimi pravilnimi razdaljami. K odpiranju teh gozdov lahko bistveno pripomorejo »ureditve gozdnih poti«, ki so na terenu že odmerjene, v dejanski rabi evidentirane kot pot, so sicer v lasti občin, so javno dobro in so 100 % produktivne. Ureditve takšnih poti skozi gozdarska investicijska dela (GIV) in njihova umestitev v mrežo gospodarske javne infrastrukture, lahko bistveno pripomore k odprtosti posameznih območij in k skrajševanju pravilnih poti.

Pomembno pozornost je posvetiti tudi odpiranju navidezno odprtih območij, ki so od cest oddaljene manj, vendar nimajo odmerjenega in/ali utrjenega dostopa preko kmetijskih zemljišč do ceste. Probleme je potrebno reševati z gradnjo krajših odsekov GC do rampnih prostorov ob robu gozda, ter ureditvijo lastništva z odmero ali vpisom služnosti.

Glavnina lesa se poseka, spravi in odpelje v zimsko-spomladanskem obdobju, ko so ceste običajno najbolj razmočene in zato najmanj nosilne. Še zmeraj je delež GC, ki so neutrne in zato primerne za kamionski prevoz le v sušnem obdobju ali zmrzali znaten. Take odseke GC je zato v okviru rednega ali periodičnega vzdrževanja potrebno utrditi na način, da bo omogočen prevoz lesa tudi v tem delu leta.

Spravilo lesa se bo na zahtevnejših terenih izvajalo pretežno z vlačnjem z gozdarsko vitlo, na manj zahtevnih terenih pa glede na razpoložljivo tehnologijo ali z vitlo ali z gozdarsko prikolico, morda celo v kombinaciji obojega. Prevoz lesa se izvaja z gozdarskimi kamioni. Zaradi gospodarnosti prevozov je pričakovati tudi več prevozov lesa s kamioni s prikolico ali priklopnikom (kratki les) ali s kamioni z eno- ali dvo-osno polprikolico (dolgi les), ter manj t.i. »solo« voženj. Vse to zahteva primerna obračališča, primerno velike rampne prostore in prilagoditev ostrih ovinkov in ozkih priključkov GC na ceste višjega reda.

Pričakovana tehnologija spravila lesa bo tam, kjer bodo terenske razmere to dovoljevale, vse bolj temeljila na izvozu lesa in manj na vlačanju. Spremembe bodo postopne in bodo sledile nabavi gozdarskih prikolic med lastniki gozdov in gozdarskimi obrati. V drobni zasebni posesti pa bo ob množici razpoložljivih kmetijskih traktorjev, vozov in kmetijskih prikolic še zmeraj prisoten tudi izvoz lesa iz gozda direktno do doma z ročnim nalaganjem.

Pri odpiranju gozdov z gozdnimi vlakami je potrebno upoštevati naslednja dejstva:

- V gozdovih v ravnini, kjer je mogoča vožnja vsepovsod je potrebno usmerjati gibanje vlačilcev, ali vožnjo lesa z gozdarskimi prikolicami ali FW na za to v naprej označene trase – negrajene vlake;
- Pri gradnji vlak še naprej dajati prednost območjem, kjer so oddelki/odseki odprti manj kot 50% in je zato razdalja zbiranja trenutno že zmeraj nerazumno velika;
- Trase in elementi vlak (širina, podolžni in prečni naklon, priključki na drugo prometnico itd.) naj bodo postavljeni v skladu s Pravilnikom o gozdnih prometnicah (Ur. l. RS 104/2004, 4/2009) (PGP), njih gostota pa med 120 in 220 m/ha oz. povprečna razdalja zbiranja med 10 in 30 m;
- Priporočljiva širina vlak 3 m;
- Pri gradnji in rekonstrukciji vlak se kot priporočljivo gradbeno sredstvo uporablja bager oz rovokopač, izjemoma buldožer z desko ne širšo od 3 m. Pri delu s slednjim je paziti na odvodnjo vlak, zato je v tem primeru dodatno potreben še rovokopač ali bager, ki uredi jarke;
- Vlake naj bodo načrtovane tako, da bodo vzdolžni nakloni čim bolj enakomerni, da v kotanjah ne zastaja voda, ki razmoči teren in so zato poškodbe na vlakah še večje;
- V skladu s PGP se je pri padničnih vlakah držati omejitve maksimalnega vzdolžnega naklona, ki znaša na močno erodibilni podlagi največ 12 % ($\approx 7^\circ$). Pri prečnih vlakah so nakloni lahko tudi večji (do 30 %), vendar je v teh primerih zagotavljati spravilo v suhem vremenu;
- Novogradnje vlak je izvajati leto dni pred prvo uporabo. Načeta zemljina se tako »usede«, zaraste ali ga prekrije listje. Poškodbe vlak so zato manjše;
- Po končanih delih je obvezna sanacija vlake. Vsaka kolesnica je lahko vir novih erozijskih jarkov.

Pri načrtovanju vzdrževanja gozdnih cest je ne glede na obseg razpoložljivih sredstev upoštevati naslednje usmeritve:

- Pri tekočem vzdrževanju je zaradi erodibilnosti podlage dajati prioriteto odvodnji (izkop obcestnih jarkov, primernemu številu in dimenziji cevni propustov, ki naj bodo obvezno obbetonirani in z izdelanimi vtočnimi in iztočnimi čeli, ter primernemu prečnemu naklonu vozišča);
- Vrsti vgrajenih gramozov za nosilni in obrabni sloj:

A/za nosilni sloj:

- primerni navadni črpani gramoz;
- v slabih razmerah (lokalno) tudi gramoz večje granulacije brez veziva – kroglice ali kamen-lomljeni;
- za poti, kjer je nosilnost dobra, se pa ob dežju pojavi blato (bližina njiv) lomljena frakcija 16-32, ki se komprimirana v zemljo dobro vklini;

B/za obrabni sloj:

- frakcija 0-16 (drobno nasutje, krpanje jam) ali 0-32 (debelejše nasutje) ali finogranulirani navadni gramoz;
- lomljenec 0-50, če je obrabna plast debelejša od 5 cm;
- profiliranju obrabnega sloja oz. vozišča (primerni prečni naklon – 3-4 %, oblika bankine, ki omogoča odtok vode v jarek);
- komprimiranje nasipnega materiala – obvezno, ko gre za obnovo vozišča!

Vsaka gradnja oziroma vzdrževanje gozdnih cest predstavlja večji ali manjši poseg v naravnem okolju, zato je treba upoštevati tudi predpise iz varstva narave. Globalne usmeritve iz področja varstva narave so:

- čas gradnje naj bo praviloma izven gnezditvene sezone in stran od bližine mest, kjer polegajo mladiče ostale vrste;
- prometnice ne smejo prizadeti vodnih ekosistemov;
- če se izkaže, da promet ogroža ohranjanje populacij močno ogroženih živali ali rastlin, je treba na gozdnih cestah omejiti promet in ostale dejavnosti.

Asfaltiranje gozdnih cest je izvajati le, če je izvedba del takšna, da ne omejuje osnega pritiska pod 5T, saj je s tem okrnjena osnovna funkcija gozdne ceste.

Projektna dokumentacija za pridobitev vodnega soglasja za gradnjo gozdnih prometnic in izvedbo gozdarskih del

Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo, za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po ZV-1, je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (2009).

Pri izvedbi gozdarskih del je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).
- Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust ...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih muld.
- Gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino.
- Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah (2009) - gozdnih cest, grajenih in ne grajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij) se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 v 14. in 37 členu.
- Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1. in 2. Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (2008), pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.
- Na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.
- Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazljivo ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah.
- Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (2004 in nasl.).
- Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov.
- Pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1 na območju gozdnogospodarskega načrta.

Pri načrtovanju novih posegov je potrebno upoštevati obstoječe objekte merske mreže za monitoring podzemnih voda na način, da:

- ni predvidene kakršnekoli gradnje v minimalno 5 m radiju od objekta merske mreže,
- ne bodo povzročeni vplivi na gladino in kakovost podzemnih voda,
- se v bližini merskega objekta ne spremenijo infiltracijske lastnosti tal z asfaltiranjem, polaganjem betonskih plošč ali drugače,
- bo odvodnjavanje v bližini objekta merske mreže urejeno tako, da ni možno zatekanje,
- je zagotovljen neoviran dostop do objekta merske mreže.

Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Zakonu o graditvi objektov (2004 in nasl.).

6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

V krajini je gozd nenadomestljiv dejavnik, ki vpliva na ekološko stabilnost v prostoru in kvaliteto življenjskega okolja. ZGS sodeluje pri izdelavi in sprejemanju občinskih prostorskih aktov. Zato je nujno, da v sklopu temeljnih meril za posege v gozd in gozdni prostor podanih v GGN GGO, v GGN GGE konkretiziramo specifične krajine in konkretna merila pri usmerjanju rabe prostora.

Splošne usmeritve

- V večnamenskih gozdovih, ki imajo na ravni 1. stopnje poudarjeno katerokoli ekološko ali socialno funkcijo se posegi dovolijo le v izjemnih primerih, ko so nujni in zanje ni druge možnosti, v gozdovih s poudarjenimi socialnimi funkcijami pa v primerih, ko gre za objekt, ki dopolnjuje načrtovano, poudarjeni socialni funkciji skladno rabo gozda in gozdnega prostora.
- V gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo je prepovedana vsaka dejavnost, ki lahko povzroči onesnaževanje, oziroma posegi, ki bi vplivali na spremembo morfologije vodnega telesa (glej usmeritve za hidrološko funkcijo).
- Pri posegih ob gozdnem robu je potrebno upoštevati varnostni odmik objekta od gozdnega roba. Ta praviloma znaša eno sestojno višino odraslega gozdnega drevja na danem rastišču. V kolikor to ni mogoče, je potrebno vse stranke (investitor, lastnik gozda) pozvati k sklenitvi sporazuma. V sporazumu se opredeli ravnanje v primeru ogrožanja objekta, odškodnine v primeru škodnega pojava na objektu.

Načrtovanje novih posegov oziroma objektov na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1. in 2. Uredbe, pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih posegov ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedba pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.

Pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16). Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom ZV-1 prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.

Pri izdaji dovoljenj za krčitev gozda za kmetijske namene se poleg funkcij gozda upoštevajo tudi splošni krajinski elementi in pogoji za kmetovanje oziroma ali je katera vrsta kmetovanja na predmetnih posestih sploh možna. Za krčitev so primernejša območja, ki so se zarasla, oziroma predstavljajo manjše proizvodne kapacitete. Na biokoridorjih se krčitve ne dovolijo. Prav tako krčitve v obliki zajede v gozd (gozd obdaja kmetijsko površino iz treh strani) niso primerne.

Krčenje gozdov, ki bi morebiti povzročili plazenje zemljišč, ki varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije je prepovedano. Zaradi potencialnih erodibilnih območjih velja na celotnem območje GGE posebna previdnost, krčitve so le praviloma dopustne.

Širjenje poselitvenih območij se naj omeji predvsem tam, kjer je še veliko nepozidanih stavbnih zemljišč. Pri širitvah se naj upošteva odmik najmanj ene drevesne višine od gozdnega roba.

Infrastrukturne objekte se locira ob gozdne robove in ob že obstoječe infrastrukturne objekte (razni cevovodi in kablovodi). Potrebna je kontrola gradnje in kontrola po končani gradnji, da se zagotovi ustrezna vzpostavitev v prvotno stanje.

V vseh navedenih primerih so odstopanja od navedenih usmeritev dovoljena samo na podlagi posebnih projektih presoj, ki jih obravnava in potrdi Strokovni svet OE ZGS, za objekte lokalnega pomena, oziroma Strokovni svet ZGS za objekte državnega pomena.

Za vse posege se obvezno smiselno upoštevajo tudi usmeritve za območja pomembna za ohranjanje biotske pestrosti navedene v poglavju 6.2.2 - Usmeritve za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti.

Plazovita območja z veliko nevarnostjo pojavljanja plazov:

Na podlagi Karte verjetnosti plazenj (merilo 1:250.000) je v GGE izločenih 2.154 ha gozdov, kjer je določena velika verjetnost pojavljanja plazov.

- Na teh območjih je potrebno glede na lokacijo presoditi* ali gre v skladu z usmeritvami iz 88. člena Zakona o vodah za poseg, ki lahko pospešuje plazenje zemljišč na dejanskih plazljivih območjih (kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev) in od lastnika v skladu s pogoji DRSV (10. točka Usmeritev s področja upravljanja z vodami) in 150. členom Zakona o vodah smiselno zahtevati pridobitev ustreznih dovoljenj pristojnih inštitucij.

*Opomba: navkljub dejstvu, da so po 88. členu zakona o vodah krčitve na plazljivih območjih prepovedane, menimo, da je zaradi nenatančnosti merila (1:250.000) v katerem so izdelane karte verjetnosti plazenj in predvsem drugačnega dejanskega stanja na terenu, pri upoštevanju usmeritev iz Zakona o vodah, za ta območja v praksi potrebna dodatna presoja.

Potencialna erozijska območja - zahtevni ukrepi:

Na podlagi Opozorilne karte erozijskih območij (merilo 1:250.000) leži v GGE 4.448 ha gozdov na potencialnih erozijskih območjih, kjer so potrebni zahtevni ukrepi.

- Na teh območjih je potrebno glede na lokacijo presoditi* ali gre v skladu z usmeritvami iz 87. člena Zakona o vodah za poseg na dejanskih erozijskih območjih (zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode), in od lastnika v skladu s pogoji DRSV (9. točka - Usmeritev s področja upravljanja z vodami) in 150. členom Zakona o vodah, smiselno zahtevati pridobitev ustreznih dovoljenj pristojnih inštitucij.

*Opomba: navkljub dejstvu, da so po 87. členu zakona o vodah krčitve na erozijskih območjih prepovedane, menimo, da je zaradi nenatančnosti merila (1:250.000), v katerem je izdelana opozorilna karta erozije in predvsem drugačnega dejanskega stanja na terenu, pri upoštevanju usmeritev iz Zakona o vodah, za ta območja v praksi potrebna dodatna presoja.

6.2.9 Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih

Usmeritve za zemljišča pod daljnovodi:

- Pri vzdrževanju koridorjev daljnovodov v gozdu in gozdnem prostoru ni dopustna uporaba arboricidov in herbicidov;
- Čiščenje tras daljnovodov in vzdrževanje gozdnega roba je potrebno izvajati pogosto in z nizko intenziteto. Potrebno je vzdrževati stopničasto strukturo gozdnega roba. Časovni interval med posameznimi ukrepi čiščenja trase oziroma vzdrževanja gozdnega roba je 5 do 8 let;

- Čiščenje tras daljnovoda in vzdrževanje gozdnega roba se lahko izvaja le v obdobju med 1. avgustom in 1. marcem, to je izven obdobja intenzivne rasti vegetacije, poleganja mladičev in gnezdenja ptic;
- Pri vseh delih na trasah daljnovodov je potrebno ohranjati in zagotavljati prehodnost gozdnih prometnic in neoviran pretok vodotokov.

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Preglednica 42: Možni posek po vrstah poseka (v m³)

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	83.673	61.745	0	0	659	6.362	152.439	25,6	114,9
	%	54,9	40,5	0,0	0,0	0,4	4,2	100,0		
Listavci	m ³	86.568	56.086	0	0	191	3.247	146.092	16,5	61,5
	%	59,3	38,4	0,0	0,0	0,1	2,2	100,0		
Skupaj	m³	170.241	117.831	0	0	850	9.609	298.531	20,2	80,7
	%	57,0	39,5	0,0	0,0	0,3	3,2	100,0		

Celotni možni posek v GGE odpade na negovalne poseke (96,5 %), od tega polovico poseka predstavljajo redčenja. Intenziteta je višja pri iglavcih, saj je potreba po izbiralnih redčenjih tu večja, prav tako želimo pospeševati listavce. Sanitarni posek je predviden le v deležu 3 %, saj je načrtovanje nepredvidljivih dogodkov relativno.

Predvidena intenziteta sečnje je 81 % prirastka, v državnih gozdovih 96 %. Intenziteta je višja pri iglavcih. Pri določitvi višine možnega poseka smo zraven okoljskih dejavnikov upoštevali tudi kulturno družbene razmere. Pri tem je potrebno upoštevati, da na 10 % površine možni posek ni predviden.

Vzroki so različni, bodisi gre za ekocelice majhne države in občinske posesti znotraj zasebnih gozdov, zarasle površine s slabo zasnovano itd. Če odštejemo te površine je možni posek glede na prirastek bistveno višji.

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	66.847	34.509	0	0	83	3.572	105.011	23,7	106,6
	%	63,6	32,9	0,0	0,0	0,1	3,4	100,0		
Listavci	m ³	75.927	39.127	0	0	92	2.375	117.521	16,3	61,1
	%	64,6	33,3	0,0	0,0	0,1	2,0	100,0		
Skupaj	m³	142.774	73.636	0	0	175	5.947	222.532	19,1	76,5
	%	64,1	33,1	0,0	0,0	0,1	2,7	100,0		

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Državni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	16.794	27.197	0	0	576	2.790	47.357	31,4	139,5
	%	35,5	57,4	0,0	0,0	1,2	5,9	100,0		
Listavci	m ³	10.531	16.447	0	0	99	872	27.949	17,5	63,2
	%	37,7	58,8	0,0	0,0	0,4	3,1	100,0		
Skupaj	m³	27.325	43.644	0	0	675	3.662	75.306	24,3	96,3
	%	36,3	57,9	0,0	0,0	0,9	4,9	100,0		

Gozdovi lokalnih skupnosti

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	32	39	0	0	0	0	71	9,8	46,8
	%	45,1	54,9	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	110	512	0	0	0	0	622	21,7	82,8
	%	17,7	82,3	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	142	551	0	0	0	0	693	19,3	76,8
	%	20,5	79,5	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		

Kategorija občinskih gozdov je zelo dinamična (prodaje gozdov, nove pridobitve) zato bi bilo smiselno načrtovanje v tej kategoriji opustiti in priključiti zasebnim. V državnih gozdovih, je posest zelo razpršena. Veliko je majhnih parcel, katerih parcelne meje niso določene. Na teh parcelah nismo določevali možnega poseka, nekatere smo uvrstili med ekocelice. Posledično je posek glede na prirastek manjši.

Intenziteta poseka je večja pri iglavcih kot pri listavcih ne glede na lastništvo gozda, kar je v skladu s težnjo izboljšati vrstno strukturo gozda v korist listavcev, predvsem plemenitih listavcev in hrasta.

Del mlajših sestojev, predvsem tanjših drogovnjakov je potencialno ogroženih od ujm in ne dopuščajo visoke intenzitete sečenj, vse dokler se sestoji ne odebelijo.

Karta ukrepov v merilu 1 : 25. 000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 8)

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Preglednica 43: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava tal	ha	2,97	10,99		14,27
Priprava sestoja	ha	22,53	53,56	0,98	76,76
Sadnja	ha	7,69	17,29		24,98
Dopolnilna sadnja	ha	0,85	4,00		4,85
Obžetev	ha	38,03	111,49	0,65	150,17
Nega mladja	ha	52,39	14,21		66,92
Nega gošče	ha	26,53	30,35		56,81
Nega letvenjaka	ha	18,79	19,61		38,40
Nega ml. drogovnjaka	ha	49,42	26,21		75,63
Obžagovanje vej	ha	/	1.000		1.000
Odstranjevanje vzpenjavk	ha	/	1,44		1,44
Zaščita s premazom	ha	10,22	4,06		14,28
Vzdrževanje ograje	m	1.130	/		1.130
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	10.450	62.050		72.500
Obžetev tulcev	kos	500	/		500

Obseg gozdnogojitvenih in varstvenih del smo prilagodili stanju in načinu gospodarjenja z gozdovi. Z ukrepi nege skušamo izboljšati zasnove in negovanost mlajših razvojnih faz. Poudarek je na pravočasnih prvih in drugih redčenjih.

V zasmrečenih sestjih in v sestojih, ki so močno spremenjeni je načrtovana obnova s sadnjo. Pri umetni obnovi bo potrebno zaradi zapleveljenja tal (robida) temeljito izvajati tudi vsa poznejša negovalna dela.

Vsa ostala dela, ki so pomembna za ohranjanje biotopov so navedena v poglavju 6.3.4.

Preglednica 44: Vrsta in količina potrebnega sadilnega materiala

Drevesna vrsta	Količina (kos)	
	Zasebni gozd	Državni gozd
Macesen	300	700
Graden	13.500	30.500
Gorski javor	2.500	5.500
Češnja	1.500	3.750
Lipa	300	700
Jerebika	50	150
Lesnika	250	550
Skorš	50	150
SKUPAJ	18.450	42.000

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Za posamezne skupine divjih živali so navedeni in pridejo v poštev naslednji možni ukrepi:

- Za parkljasto divjad pomeni čim višja realizacija načrtovanega poseka drevja večji delež mladovij in s tem boljše pogoje za te vrste divjadi. Potrebe divjadi upoštevati pri pomlajevanju in negi gozdov. Tako naj ne bo nujno zasaditi in s sadikami zapolniti vsake površine, ki nastane v sestojni strehi, s ciljem, da svetloba prodira do tal in aktivira zeliščni sloj (kar je pomembno za naravno prehrano divjadi). Tako kot do zdaj naj ima uspešno naravno pomlajevanje gozda prednost pred sadnjo, za kar je potrebno spremljati in izkoristiti semenski obrod. Pri načrtni obnovi gozdov s sadnjo je potrebno sadike gozdnega drevja v čimvečji meri zaščititi pred poškodbami od divjadi.

- Potrebno je ohranjanje in vzdrževanje gozdnega roba (pospeševanje grmovnih vrst) in vseh vrst plodonosnega drevja, ki naj ima čim več sončne svetlobe (posamezni razrasli hrasti in divje sadno drevje). Pri morebitni umetni obnovi je za bogatitev drevesne sestave koristen vnos deleža plodonosnega drevja, ki naj bo zaščiten dokler ne preraste praga objedanja. Za zimsko prehrano divjadi so pomembne rastlinske vrste, ki ostanejo tudi čez zimo zelene (bršljan na nizkih drevesih, robida na posekah in gozdnem robu). Na površinah v pomlajevanju je puščati delež površine kot grmišče – skupine dreves mehkih listavcev in grmovja namenjenih za objedanje in s tem razbremenitev gospodarsko vrednejših vrst. Z zimskim prisekovanjem mehkih listavcev ohranjovati delež mehkih listavcev in grmovnih vrst kolikor to dopušča gozdnogojitveni cilj.
- Ob gozdnem robu in znotraj gozdnih sestojev ohraniti in povečati delež vzdrževanih, to je košenih, travnatih površin.
- Krmljenje divjadi: krmljenje srnjadi na območju GGE po usmeritvah lovsko upravljavskega načrta v normalnih vremenskih razmerah ni potrebno in ni dovoljeno. Pri gojitvi male divjadi je krmljenje potreben in dovoljen ukrep. Lovskim organizacijam svetujemo, da naj bodo krmišča za malo divjad urejena na način, ki je v čimvečji meri prilagojen vrsti, kateri je krmljenje namenjeno (ciljno krmljenje). Za parkljasto divjad je dovoljeno privabljalno in odvracalno krmljenje. Krmljenje divjadi ne sme biti vzrok povečanju škod od divjadi. Lokacije krmišč praviloma ne smejo biti neposredno na pomladitvenih površinah, zato je priporočljivo, da so vsi lovski objekti postavljeni v soglasju z lastnikom in revirnim gozdarjem ZGS.
- Za vzdrževanje ravnotežja med rastlinsko in rastlinojedo komponento gozda je potrebna tekoča spremljava stanja in poškodovanosti gozdnega mladja na vzorčnih ploskvah, ki pomeni eno izmed sprotnih kontrol razmer v gozdnem okolju.
- Višina odstrela kot ukrepa poseganja v populacije divjadi se ravna po usmeritvah lovsko upravljavskega načrta in na njegovi podlagi izdelanih letnih načrtih lovišč.
- Lov divjadi se naj izvaja na način, ki divjad čim manj vznemirja s ciljem zmanjševanja plašnosti divjadi in mirnejšega zadovoljevanja njenih prehranskih potreb. Odstrel naj načrtovano količino divjadi zajame čim prej in v čim v krajšem času (do konca jeseni oz. pred začetkom zime). S tem se razbremenijo tako osebk, ki v populaciji ostanejo, kot tudi okolje v katerem divjad živi, manjše so tudi možnosti izgub v prometu. V primeru prisotnosti močne objedenosti gozdnega mladja mora biti težišče odstrela na in v bližini površin v pomlajevanju.
- Mala divjad: je v gozdu manj prisotna, zato je težišče ukrepov na kmetijskih površinah in jih ob skupnem interesu lahko uresničujejo lovci skupaj z lastniki zemljišč. Za zajca in fazana je pomembno ohranjanje manjših gozdičev in omejkov v permanentno mladostnih fazah in primerno gosti in nizki zarasti (remize). V dogovoru z lastnikom pride v poštev površinsko panjevsko pomlajevanje (n.pr. 5 letno kolobarjenje). Poljska jerebica je divjad odprtega poljskega sveta, kjer bi bila potrebna ohranitev nizkih omejkov, snovanje novih oz. puščanje kmetijskih površin v prahi. V poštev pride tudi naravno zaraščanje pasov s pionirskimi vrstami.
- Poseben poudarek nameniti gospodarjenju s površinami poraslimi z gozdnim drevjem manjšimi od 0,25 ha (niso gozd) in so posejane med čistimi kmetijskimi površinami. Zaradi njihove biotopske vrednosti je zaželjena ohranitev vseh takšnih gozdnih otokov.
- Težišče izvedbe ukrepov v gozdu v negnezditvenem času oziroma, ko živali ne vzrejajo mladičev. Košnja brežin vodotokov izven obdobja gnezdenja ptic in poleganja mladičev (omejitev posegov je določena z Zakonom o divjadi in lovstvu).
- Redke in zavarovane vrste: ohranjanje brežin vodotokov in obrežne drevesno-grmovne zarasti. Ohranjanje dreves na katerih so večja gnezda ujed ali drugih večjih ptic. Za duplarje načrtno puščanje lesne biomase v gozdu. Puščanje in označevanje suhih dreves z že izdolbenimi dupli (1 na ha). V srednje starih sestojih po možnosti ustvarjanje nadomestnih gnezdilnih možnosti za duplarje (tudi netopirje) z nameščanjem ustreznih gnezdilnic. Sodelovanje pri monitoringu zavarovanih vrst (vidra in bober). Svetovanje lastnikom gozdov o širitvi in vplivu bobra v prostoru in obravnava škodnih primerov povezanih s to vrsto.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Sajenje plodonosnega drevja načrtujemo ob gozdnih robovih s ciljem povečevanja pestrosti ekosistema in izboljšanja prehranskih možnosti živali. Ukrepi ohranjanje naravnih biotopov, naravni razvoj biotopov in puščanje stoječe biomase so neposredno namenjeni vsebinam Nature 2000.

Preglednica 45/ D-FU: Načrtovani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v GGE

Funkcija	Ukrep		
	Vrsta dela	Enota	Obseg
Biotopska funkcija	Sajenje sadik plodonosnih drev. in grmičevja	kos	1.000
	Vzdrževanje grmišč in obrežij	ha	6
	Vzdrževanje vodnih virov in kalov v gozdu	kos	12
	Postavitev gnezdilnic	kos	10
	Naravni razvoj biotopov	ha	24,5
	Puščanje stoječe biomase	m ³	80
Lovnogospodarska funkcija	Vzdrževanje travnikov in pašnikov v gozdu	ha	8,8

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

Graditev gozdnih cest – prednost novogradnje v območjih, kjer so pravilne razdalje največje in pri navidezno odprtih območjih (premoščanje naravnih ali lastniških ovir).

Načrtovanje novim tehnologijam primernih obračališč, dovolj velikih rampnih prostorov in širitev ostrih krivin ali priključkov na ceste višjega reda.

Odpiranje gozdov z vlakami – prednost dajati neodprtim območjem, kjer je razdalja zbiranja večja od 50 m ali je zbiranje vezano na ročno predspravilo. Ciljna gostota vlak je do 220 m/ha.

V območjih, kjer je razdalja vlačanja večja od 800 m ima gradnja gozdne ceste absolutno prednost pred gradnjo vlak.

7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ

Območje gozdov v GGE delimo na dva krajinska tipa: gozdnata krajina in kmetijsko primestna krajina, katere delež je neznan. Prevladujejo omejki, pasovi gozdnega drevja in grmovja ob potokih. V GGE ni tipičnih omejkov, ki so značilni predvsem za nižinske predele GGO.

Usmeritve za gospodarjenje z gozdnim drevjem ob potokih:

- z gozdovi ob potokih moramo gospodariti posamično ali skupinsko prebiralno ter zagotavljati naravno pestrost, kjer je mogoče puščamo sušice za duplarje;
- ohranjati moramo gozdove ob potokih, ker vplivajo na zaščito bregov pred erozijo, na temperaturni režim, uravnavajo tok podtalnice in varujejo sosednja zemljišča pred poplavami;
- ohranjati moramo gozdove in pasove ob potokih, ker omogočajo povezave (biokoridorje) med različnimi biotopi;
- v ozkih ostankih gozda ob vodotokih moramo gospodariti posamično prebiralno in težiti k čim večjemu deležu starega drevja;
- pri poseku je potrebno počistiti struge in korita potokov;
- v času gnezdenja ptic, med 1. marcem in 1. avgustom, je prepovedano sekati drevesa in čistiti obvodno vegetacijo;
- v obvodnih pasovih ni dovoljeno graditi stavb ali stalnih objektov.

Usmeritve za gospodarjenje z omejki:

- z drevjem in grmovjem gospodarimo panjevsko in prebiralno;
- zagotoviti moramo ustrezne rastiščne pogoje in jih ne smemo spreminjati (ne smemo odstranjevati zemlje, odkrivati korenin, zasipavati debela ali korenin, spreminjati višine talne vode);
- sečnjo moramo izvajati v primernem letnem času, izven sezone gnezdenja ptic;
- skrbeti moramo za ohranjanje plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst ter ustreznega števila sušic in drevesnih dupel;
- ohranjati moramo omejke, ker omogočajo povezave (biokoridorje) med posameznimi ostanki gozda v agrarni krajini;

Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim drevjem:

- zagotoviti moramo ustrezne rastiščne pogoje in jih ne smemo spreminjati (ne smemo odstranjevati zemlje, odkrivati korenin, zasipavati debela ali korenine, spreminjati višino talne vode);
- v bližini rastišča ne smemo graditi stalnih objektov;
- dreves ne smemo obsekovati, lomiti vej ali poškodovati debela ali korenine.

Usmeritve za nego gozdnega roba:

- oblikovati moramo gozdne robove, ki so bili v preteklosti uničeni, z nego in sečnjo moramo skrbeti za vertikalno in horizontalno strukturo gozdnih robov.

8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI V GGE

Prihodki

Prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega možnega poseka, ki temelji na pretekli strukturi poseka lesa po drevesnih vrstah. Strukturo poseka smo predvidevali tudi na podlagi izdelanih tablic, ki kažejo modelno strukturo sortimentov v odvisnosti od debeline drevesa in kakovosti rastišča/tarife (Vir: SiDG in ZGS). Pri izračunu smo uporabili zadnje dosegljive povprečne cene gozdno-lesnih sortimentov na kamionski cesti (Vir: SiDG, Cenik za prodajo gozdno lesnih sortimentov na kamionski cesti, za leto 2020).

Stroški

Stroške gospodarjenja z gozdovi predstavljajo stroški sečnje, spravila in dodelave na kamionski cesti, stroški gojitvenih in varstvenih del. Stroške vzdrževanja gozdnih cest smo določili na osnovi Uredbe o pristojbinah za vzdrževanje gozdnih cest (Ur. l. RS 38/1994 in dop.) in preverili podatke o plačanih pristojbinah za vzdrževanje gozdnih cest pri nekaterih lastnikih. Dejansko je to strošek lastnika, ki se letno obračunava pri plačilu davščin in se zbira na posebnem računu RS. Po razdelilniku Uredbe je določen delež, ki pripada posamezni občini. Občina potem razpolaga s temi namenskimi sredstvi in poravnava letne stroške vzdrževanja gozdnih cest po programu, ki ga izdela ZGS. Trenutne tržne razmere so se v zadnjem obdobju spremenile, saj dosegajo stroški sečnje in spravila vrednosti med 18 in 22 EUR/m³. Za izračun stroškov gojenja in varstva gozdov smo upoštevali vhode, ki so bili uporabljeni v že omenjenem območnem načrtu. Podrobna metodologija je opisana v območnem načrtu.

V zasebnih gozdovih in gozdovih drugih pravnih oseb smo upoštevali normative iz Pravilnika o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove (ZGS, navodila št. 27/2009). Za izračune je bila uporabljena dnina 134 €, pri izračunu gojitvenih in varstvenih del. Pri stroških za material smo uporabili aktualni cenik ZGS. Prav tako smo upoštevali vrednost ograj in povprečno velikost ograje 0,5 ha. Predvideli smo ustrezno število sadik in kolov na hektar.

Preglednica 46/EPI: Prikaz prihodka od lesa (neto)

	Zasebni in ostali gozdovi		Državni gozdovi	
	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³
Vrednost lesa na KC	10.593.725	55,1	3.766.208	57,6
Strošek poseka in spravila	3.557.587	18,5	1.374.051	21,0
Razlika	7.036.138	36,6	2.392.157	36,6

Neto m³ je izračunan iz bruto m³ in sicer, za iglavce x 0,85 in listavce x 0,88. Za gozdove lokalnih skupnosti zaradi majhnosti ni izdelana ekonomska analiza, lesna masa pa je prišteta zasebnim gozdovom.

Preglednica 47/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE (vsa lastništva)

	Skupaj EUR	EUR na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	14.359.933	55,7	100
Stroški sečnje in spravila	4.931.638	19,1	34,34
Stroški gojenja in varstva gozdov	640.600	2,5	4,46
gojenje in varstvo gozdov	617.100	2,4	4,30
krepitev funkcij gozdov	23.500	0,1	0,16
Stroški vzdrževanje gozdnih prometnic	172.820	0,7	1,20
vzdrževanje gozdnih cest	114.320	0,4	0,80
vzdrževanje vlak	58.500	0,2	0,41
Stroški skupaj	5.745.058	22,3	40,01
Dohodek	8.614.875	33,4	59,99
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	48.740	0,2	0,34
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	25.064	0,1	0,17
Skupaj predvidene spodbude	117.500	0,5	0,82
Stroški - spodbude	5.627.558	21,8	39,19
Dohodek - (stroški+spodbude)	8.732.375	33,9	60,81

Čisti dohodek od gospodarjenja je glede na razmere drevesnih vrst in kvalitete negovanosti sestojev pričakovan. Za ekonomičnost gospodarjenja z gozdovi so pomembne še naslednje značilnosti GGE:

- Traktorsko spravilo je možno na celotni površini (po kolesih in po tleh);
- Smreka in ostali trdi listavci predstavljajo 40 % poseka. Kakovost hrasta in bukve je slaba, saj rastiščne razmere ne omogočajo proizvodnje bolj kakovostne hlodovine;
- Med trdimi in mehkim listavci praktično ni vrednejših sortimentov;
- Količina vrednejših sortimentov za prodajo na trgu v GGE je slaba. Latniki niso povezani, zato se posledično dosega slabše cene sortimentov.

Preglednica 47-a/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE (državni gozd)

	Skupaj EUR	EUR na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	3.766.208	57,6	100,0
Stroški sečnje in spravila	1.374.051	21,0	36,5
Stroški gojenja in varstva gozdov	503.750	7,7	13,4
gojenja in varstvo gozdov	495.250	7,6	13,1
krepitev funkcij gozdov	8.500	0,1	0,2
Stroški vzdržev. gozdnih prometnic	47.500	0,7	1,3
vzdrževanje gozdnih cest	24.500	0,0	0,7
vzdrževanje vlak	23.000	0,4	0,6
Stroški skupaj	1.925.301	29,4	51,1
Dohodek	1.840.907	28,1	48,9

Preglednica 47-b/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gospodarski enoti (zasebni gozd in ostali)

EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

	Skupaj EUR	EUR na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	10.593.725	55,1	100,0
Stroški sečnje in spravila	3.557.587	18,5	33,6
Stroški gojenja in varstva gozdov	136.850	0,7	1,3
gojenja in varstvo gozdov	121.850	0,6	1,2
krepitev funkcij gozdov	15.000	0,1	0,1
Stroški vzdržev. gozdnih prometnic	125.320	0,7	1,2
vzdrževanje gozdnih cest	89.820	0,5	0,8
vzdrževanje vlak	35.500	0,2	0,3
Stroški skupaj	3.819.757	19,9	36,1
Dohodek	6.773.968	35,2	63,9
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	48.740	0,3	0,5
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	25.064	0,1	0,2
Skupaj predvidene spodbude	117.500	0,6	1,1
Stroški - spodbude	3.891.468	20,2	36,7
Dohodek (prihodek-stroški+spodbude)	6.891.468	35,8	65,1

Stroški sečnje in spravila so se s spremembo zakonodaje glede izvajanja del v državnih gozdovih po letu 2016 bistveno zmanjšali. Gozdovi v gričevnatem delu GGE so marsikje težje dostopni, razdalje zbiranja so ponekod zaradi manjkajočih vlak velike, stanje gozdnih cest se sicer izboljšuje. Opremljenost prebivalstva s sodobnimi stroji za delo v gozdovih je slaba.

Vsi izračuni so narejeni kot projekcija, v kateri se lesna masa poseka 100 %. V državnih gozdovih je to pričakovanje upravičeno. V preostalih zasebnih gozdovih je po dosedanjih izkušnjah to malo verjetno. Poraba lesne biomase za kurjavo se bo, kot kaže dolgoročno zmanjšala, saj stanovanjske novogradnje v glavnem izbirajo drugačne vire ogrevanja.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov (GR)

Rastiščnogojitveni razredi v GGE smo oblikovali po skupinah rastišč in gozdnogospodarskih kategorijah, pri čemer je bila upoštevana vrstna sestava gozdnih sestojev in cilji gospodarjenja. Ob upoštevanju homogenih rastiščnih razmer smo v GGE izločili dva gospodarska razreda.

Pri izločitvi smo zaradi novejših fitocenoloških podlag razdelitev na RGR bistveno spremenili, zato je vprašljiv smisel primerjave gozdnih fondov med leti. V GGN GGE za obdobje 2011 – 2021 so bili izločeni 4 RGR. S tem GGN se ukinja RGR Predpanonsko podgorsko bukovje z rdečim borom - 00160. Ker gre le za sukcesijski stadij bukovih gozdov, tega RGR pri revizijah vseh GGN GGE v GGO več ne izločamo. Prv tako ni več RGR kisliljubnih rdečeborovij, ker jih v GGN GGE praktično ni in se GRT pojavlja le izjemoma na ekstremnih rastiščih.

V GGE so oblikovani naslednji gospodarski razredi:

- Kisloljubna gradnova belogabrovja – 00140
- Kisloljubna gradnova bukovja – 00150

Členitve gozdov na rastiščnogojitvene razrede je prikazana v kartnem delu načrta.

9.1.1 Rastiščnoogojitveni razred 00140 KISLOLJUBNO GRADNOVO BELOGABROVJE

STANJE GOZDOV

Gozdovi RGR naseljujejo vznožja pobočij in so v GGE dokaj aconalna. GRT so bili v preteklosti pod stalnim vplivom človeka. Vpričo človeka so bili GRT osiromašeni, predvsem se je v njih čezmerno steljarilo. Osnovna GRT ločimo glede na kislno varianto in floristično bogatejšo manj kislno. V naravi težje opazimo prehod v kisloljubna bukovja, saj so kisloljubna gradnopva belogabrovja floristično zelo podobna. Določene površine so se izkrčile. Spremenil se je areal, ki je postal pretrgan in ne zajema več velikih strnjjenih kompleksov. Kot za večino kmečkih gozdov je tudi za ta RGR značilno kmečko prebiralno gospodarjenje.

Preglednica 48/LP: Površine gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	348,39	45,94	2,63	396,96
Delež (%)	87,76	11,57	0,66	100,00

a) Rastišče

Preglednica 49/D-GZI: Gozdno rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Površina (ha)	%	Proizvod. sposob. (m ³ /ha/leto)
711	Kisloljubno gradnovno belogabrovje	269,07	67,78	11
752	Predpanonsko podgorsko bukovje	85,72	21,59	7
511	Vrbovje s topolom	25,08	6,32	11
521	Nižinsko črnojelševje	10,08	2,54	11
531	Dobovje in dobovo belogabrovje	7,01	1,77	11
Skupaj		396,96	100,00	10,10

Vegetacijska podoba teh gozdnih združb je močno spremenjena. Avtohtonao drevesno sestavo tvorijo graden, bukev in drugi trdi listavci. V teh gozdovih so pogosto pospeševali smreko, deloma tudi pravi kostanj. V bolj ohranjenih sestojih se pojavlja gaber, graden, gorski javor in rdeči bor. V grmovni plasti najdemo lesko, enovratni glog, trdolesko, bršljan, kalino in njivski šipek. V zeliščni plasti prevladujejo gozdna škržolica, rebrenjača, orlova praprot, borovnica in navadni črnilec.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozdnih sestojev v RGR – ju je skupinsko raznodobna.

Lesna zaloga in prirastek*Preglednica 50/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek*

	Lesna zaloga						Letni prirastek		
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	8	29	35	17	10	99	33,10	2,60	33
Listavci	12	25	24	19	20	200	66,99	5,28	67
Skupaj	11	26	28	18	17	299	100	7,88	100

LZ in PR v RGR sta se v zadnjem desetletju povečala. LZ iglavce je še vedno nekoliko pod povprečjem LZ GGE, prirastek pa dosega povprečje PR GGE. LZ listavcev je nadpovprečjem in se je relativno povečala za 5 %. Tudi prirastek se je relativno povečal za 14 %.

Razmerje drevesnih vrst*Preglednica 51/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst*

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	48,6	0,4	40,4	6,3	/	30,2	72,2	11,8	52,9	33,2
	%	16,2	0,1	13,5	2,1	/	10,1	24,1	4,0	17,7	11,1
Naravno stanje	m ³ /ha	/	/	51,1	/	/	25,6	89,4	12,8	63,9	12,8
	%	/	/	20	/	/	10	35	5	25	5

Sestava LZ drevesnih vrst se močno razlikuje od naravnega stanja. Odstopanja so predvsem v prevelikem deležu smreke, bora in bukke. V sestojih primanjkuje predvsem hrasta, plemenitih in ostalih trdih listavcev. Delež gradna med hrasti prevladuje. V skupini trdih listavcev najdemo največ belega gabra (58 %), robinije (37 %) in kostanja (5 %). Delež robinije v RGR je 7 %. Delež bora je največji v GRT kisloljubnih gradnovih belogabrovjih (18 %).

Ohranjenost gozdov*Preglednica 52/D-OHR/P: Ohranjenost gozdov po kategorijah gozdov*

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
GPN, ukrepi so dovoljeni	178,10	44,87	210,32	52,98	8,54	2,15	/	/	396,96	100,00
Skupaj vsi gozdovi	178,10	44,87	210,32	52,98	8,54	2,15	/	/	396,96	100,00

Vpliv človeka v preteklosti se odraža tudi na ohranjenosti gozdov v RGR-ju. Spremenjenih je nekaj več kot polovica gozdov. Ugotovili smo tudi, da je nekaj gozdov močno spremenjeni.

Preglednica 53/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	6,53	22	28	35	16	10	17	69	4	16	49	25	10
Drogovnjak	122,81	/	36	52	11	17	44	31	8	11	56	25	8
Debeljak	238,9					33	61	6	/	1	51	42	7
Sestoj v obnovi	14,97					31	29	32	8				
Dvoslojni sestoj	0,33					/	/	100	/				
Raznomerno (ps-šp)	13,42					/	33	67	/				
Skupaj	396,69												

V RGR prevladujejo debeljaki in drogovnjaki, ki so pomanjkljivo negovani. Skrbi, nizek delež mladovja in sestojev v obnovi. Ugotavljamo, da v RGR prevladujejo debeljaki, mladovja praktično ni. Nekaj več kot polovica gozdov ima pomanjkljivo zasnovo, predvsem zaradi povečanega deleža iglavcev.

Preglednica 54/D-POM: Sestava pomladka po drevesnih vrstah

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.
ha	3,68	0,03	1,95	0,01	0,00	4,3	0,53	0,68	9,53	0,15
%	17,64	0,14	9,35	0,05	0,00	20,61	2,54	3,26	45,69	0,72

Poleg mladovja (6,15 ha) se v RGR-ju pojavlja podmladek (20,93 ha) v ostalih RF. Delež pomladka gospodarsko pomembnega hrasta je zelo majhen, še manjši je delež vrasti. V vrasti prevladujeta beli gaber in robinija.

Kakovost drevja*Preglednica 55/K: Kakovost drevja*

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	22	/	9	45	36	9
Bor	53	/	26	43	30	/
Bukev	14	/	/	21	36	43
Hrast	60	2	28	42	22	7
Pl. lst.	32		3	22	38	38
Dr. tr. lst.	31		/	3	35	61
Meh. lst.	2		/	/	/	100
Skupaj iglavci	75		21	44	32	3
Skupaj listavci	139	1	13	26	29	31
Skupaj	214	/	16	32	30	21

Kakovost dreves smo ocenili na stalnih vzorčnih ploskvah drevesom, ki dosegajo pristni premer 30 cm in več. Na podlagi ocene kakovosti 214 dreves (nizko število za določitev kakovosti), ugotavljamo, da je kakovost dreves v RGR slaba. Kakovost trdih listavcev je v 96 % ocenjena kot slaba oz. zadovoljiva. Med GRT v RGR ni bistvene razlike v kakovosti.

Poškodovanost sestojev*Preglednica 56/PŠD: Poškodovanost drevja*

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo koreničnik	1,6
Veje	0,4
Osutost	2,1
Skupaj	4,2

Drevesa v sestojih RGR – ja niso močno poškodovana. Več kot polovica poškodovanih dreves ima presvetljeno krošnjo (osutost). Vzroke lahko iščemo v povečanju širjenja škodljivcev, boleznih pri iglavcih in onesnaženosti zraka, ki v gozdovih povzroča daljnosežne in kompleksne posledice.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 57/D-PGR: Realizacija poseka in neizkoriščeno drevje v RGR

	Načrtovan posek m ³	Realiziran posek m ³	Realizacija sečnje %
Iglavci	6.993	4.861	69,5
Listavci	16.267	11.754	72,3
Skupaj	23.260	16.615	71,4

Realizacija poseka je zadovoljiva predvsem pri listavcih (večja poraba za drva).

Preglednica 58/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava tal	ha	1,60	0,00	0,0
Sadnja	ha	0,67	3,35	5,0
Obžetev	ha	1,79	7,40	4,1
Nega mladja	ha	3,49	5,60	1,6
Nega gošče	ha	3,02	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	3,49	0,54	0,2
Nega ml. drogovnjaka	ha	20,26	3,30	0,2
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	2.200	3.025,00	1,4
Pušcanje stoječe biomase v gozdu	dni	0,00	0,00	-
Ostala biomeliorativna dela	dni	121,72	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	9,90	-
Zaščita s premazom	ha	0,20	2,08	10,4
Zaščita z ograjo	m	0,00	900,00	-
Sadnja plodonosnega drevja	Kos	0,00	718	-

Gojitvena dela so slabo realizirana. Predvsem nega ni bila realizirana v celoti, razen nege drogovnjaka. Več del je bilo opravljenih na področju varstva pred podlubniki. Postavljenih in obdelanih je bilo 20 lovnih pasti, 51 kosov čiščenja in vzdrževanja pasti. Biomeliorativna dela se niso izvedla.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 59/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2000 do 2021

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2000	438,43	67,3	162,6	229,9	1,76	3,49	5,25	0,97	1,54	2,39
2010	503,16	65,5	190,1	255,6	1,39	4,73	6,12	1,4	3,23	4,63
2021	396,69	99,0	200,0	299,0	2,60	5,28	7,88	1,70	2,90	4,60

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Površina RGR –ja se je v zadnjem desetletju zmanjšala za 106,47 ha (21 %), zaradi novih posodobitev tipologije rastišč. Močno se je povečuje LZ iglavcev. LZ listavce se je povečala za 10 m³/ha. Prirastek se je povečal za skoraj za 29 %.

Drevesna sestava

Preglednica 60/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2000 do 2021

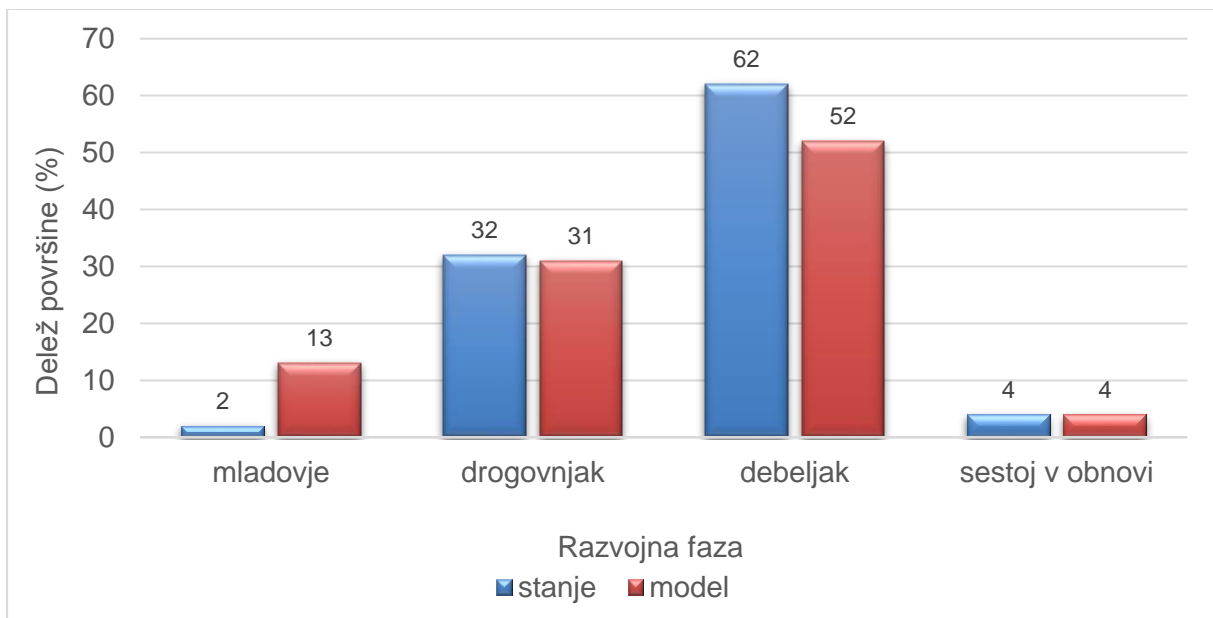
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2000	16,1	/	13,2	/	/	7,9	26,2	2,4	25,6	8,6
2010	11,9	/	13,3	0,3	/	9,2	22,8	5,6	25,2	11,7
2021	16,3	0,1	14,5	2,1	/	10,1	24,1	4,0	17,7	11,1

Ugotavljamo, da se med iglavci ponovno opazno povečal delež smreke. Obenem se je povečal tudi delež bora in macesna. Med listavci je narasel delež bukke in hrasta, medtem, ko se je zmanjšal delež plemenitih listavcev in drugih trdih listavcev.

Razvojne faze in zgradbe sestojev*Preglednica 61/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem*

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	6,53	1,6	1,7	16	13	65,96	-12,4
Drogovnjak	122,81	30,9	32,05	55	31	202,59	-12,1
Debeljak	238,90	60,2	62,34	120	52	146,05	+29,2
Sestoj v obnovi	14,97	3,8	3,91	125	4	56,53	-8,2
Dvoslojni sestoj	0,33	0,1					
Raznomerno (ps-šp)	13,42	3,4					
Skupaj	396,69	100,0				471,13	

Delež mladovij je neznamenit. Prav tako je delež mladovij majhen v državnih gozdovih. Med lastništvimi je večja razlika v deležu drogovnjakov in debeljakov (v državnih je drogovnjakov 47 % in 47 % debeljakov).

Grafikon 3: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Iz grafikona 3 lahko ugotovimo, da dejansko stanje gozdnih sestojev ne ustreza modelnemu. Primanjkuje predvsem gozdnih sestojev mlajših razvojnih faz. Mladovja predstavljajo le 1,6 % RGR – ja. Neugodna je tudi struktura sestojev v obnovi. Vpliv, ki je odraz neugodnega dejanskega stanja razvojnih faz, je večina gozdov v zasebni lasti, kjer lastniki niso zainteresirani za obnovo gozdov.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Skupinsko raznodobni sestoji hrasta (25 %) in bukve (15 %), s skupinsko primesjo rdečega bora (14 %), smreke (15 %), ostalih iglavcev (macesen, jelka 3 %), plemenitih listavcev (4 %) in ostalih trdih listavcev (29 %).

Ciljna lesna zaloga: 290 m³/ha.

Ciljno razmerje razvojnih faz oz. zgradb sestojev

Razvojna faza	Mladovje	Drogovnjak	Debeljak	Sestoji v obnovi	Raznomerni gozd
Delež (%)	3	29	62	5	1

Kvaliteta (ciljni sortiment):

bor	A2,B
hrast	A2
bukev	A2

Prevladujoči gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje. Sestoje bomo obnavljali naravno in deloma umetno. Sadnja je predvidena v zasmrečenih gozdovih. Ciljno stanje bi dosegli čez 10 let.

Proizvodna doba je 125 let.

Pomladitvena doba je do 5 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Mladovja: Poudarek pri negi mladja in gošče naj bo na uravnavanju zmesi v korist hrasta in plemenitih listavcev, s primesjo iglavcev, zato je potrebno pravočasno odstraniti predrastke. V prvih letih priporočeno mladje izbjajata vsaj enkrat letno. Težimo k skupinski mešanosti glavnih drevesnih vrst. Pravočasno moramo začeti s pozitivno izbiro v letvenjakih. Če so prva redčenja zamujena in je negovanost slaba, ukrepamo z manjšo intenziteto, da ne ogrozimo stojnosti sestojev.

Drogovnjaki: Drogovnjake z dobrimi zasnovami intenzivno redčimo, kjer so zasnove slabše in je nega pomanjkljiva, pa naj bo intenziteta redčenj šibkejša z namenom izboljšanja mehanske stabilnosti, predvsem borovih drogovnjakov. Odstranjevanje robinije v fazi drogovnjaka. V primeru strojnih sečenj intenziteta naj ne preseže 25 % LZ.

Debeljaki: Intenzivna redčenja v tesnejših sklepkih, vendar tako, da zagotovimo mehansko stabilnost sestojev. V debeljakih vzdržujemo sklep, redčenja naj bodo manjših intenzitet. V debeljakih z večjim deležem hrasta se osredotočimo predvsem na sanitarne sečnje.

Sestoji v obnovi: Sestoje obnavljamo skupinsko, kjer je delež hrasta večji je pomladitvena doba krajša in površina večja, kjer je bukev pa daljša, površina pa manjša. Z nego mladja pričeti že v tej RF. V erozijskih območjih posekamo zgornji sloj ko je zastrtost mladovja vsaj 70 %.

V gozdovih se določi in ustrezno označi habitatno drevje (habitatno drevje so odmrta in živa drevesa, naseljena z glivami ter živalskimi vrstami, drevesa z dupli oziroma gnezdi ter drevesa večjih dimenzij in posebnih oblik).

Usmeritve glede drevesne sestave

Gozdovi RGR so tudi gozdovi GHT Ilirsko hrastovih gozdov. Postopna premena spremenjenih gozdov v gozdove primerne drevesni sestavi GHT. Povečuje naj se delež hrasta, ki naj tvori sestojne zmesi. Ostale vrste naj bodo primešane skupinsko ali posamič.

Delež debeljakov za obnovo in delež za redčenja (po površini):

Obnova (naravna): 20 %

Redčenja: 80 %

Delež sestojev v obnovi za nadaljevanje obnove in delež za zaključek obnove (po površini):

Nadaljevanje obnove: 40 %

Zaključek obnove: 60 %

Jakost ukrepanja po razvojnih fazah:

Razvojna faza	Jakost ukrepanja (m ³)	Jakost ukrepanja (% od LZ)
Drogovnjak	4.550	16
Debeljak – redčenja	7.450	13
Debeljak – obnova	3.900	23
Sestoj v obnovi	2.170	75
Raznomoerno (ps-šp)	259	10
Skupaj	18.329	15

Ukrepi

Preglednica 62/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	33,0	67,0	100,0
- ciljno %	32,5	67,5	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	99,0	200,0	299,0
- ciljna (m ³ /ha)	107,9	223,7	331,5
Prirastek (m ³ /ha)	2,60	5,28	7,88
Možni posek (m ³ /ha)	19,16	32,75	51,91
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,91	3,27	5,19
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	17,1	15,1	15,8
Intenziteta m. p. prirastek (%)	65,9	55,2	58,7
Izravnalna doba (let)	10		

Preglednica 63/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj m ³	% od LZ	% od P	
		Negovalni posek			Posek za umet. obnovo	Posek oslab. drevja	Sanit. posek				Ostalo
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne							
Iglavci	m ³	4.628	1.551		24	2	499	62	6.766	17	66
	%	68	23				7	1			
Listavci	m ³	8.801	2.082		80	9	584	7	11.563	15	55
	%	76	18		1		5				
Skupaj	m³	13.429	3.633		104	11	1.083	69	18.329	15	59
	%	73	20		1		6				

Skoraj ves načrtovani posek predstavljajo redčenja (73,0 %).

Preglednica 64/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	0,35	0,35
Priprava tal	ha	0,31	0,31
Sadnja	ha	1,01	1,01
Obžetev	ha	0,88	3,92
Nega mladja	ha	3,58	5,36
Nega gošče	ha	2,84	2,84
Nega letvenjaka	ha	1,39	1,39
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,87	0,87
Zaščita s premazom	ha	0,69	3,60
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	200	200
Obžetev tulcev	kos	500	500
Naravni razvoj biotopov	m ³	22	22

Vrsta sadnega materiala	Količina (kom)
hrast graden	4.000
divja češnja	250

9.1.2 Rastiščnogojitveni razred 00150 KISLOLJUBNA GRADNOVA BUKOVJA

STANJE GOZDOV

V RGR so združeni nekdanji RGR kisloljubnih hrastovo bukovih gozdov (RGR 150), mešanih gozdov hrasta, belega gabra in rdečega bora (160) in borovih gozdov (180). Vzrok za združitev so novejša dognanja na področju tipologije gozdnih rastišč, ki so potrdila, da so si GRT v tem predelu Prekmurja zelo homogeni. Razlike so le v različnem deležu drevesnih vrst.

RGR označujemo kot zmerno kisloljubni bukov gozd na nekarbonatnih matičnih podlagah. V GGE se združbe tega razreda pojavljajo na toplejših območjih gričevnatega sveta, ki so prekinjena z manjšimi in večjimi dolinicami in jarki. V državnih gozdovih se je v preteklosti močno vnašala smreka. RGR združuje tudi GRT predpanonskih podgorskih bukovij, ki so eno izmed najproduktivnejših GRT v Sloveniji. GRT se pojavlja lokalno na manjših površinah.

Preglednica 65/LP: Površine gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	3.486,85	1.010,22	12,04	4.509,11
Delež (%)	77,33	22,40	0,27	100,00

a) Rastišče

Preglednica 66/D-GZI: GRT v RGR

Šifra	Gozdna združba	Površina	%	Proizvod. sposob. (m ³ /ha/leto)
Gpn, ukrepi so dovoljeni				
731	Kisloljubno gradnovno bukovje	3.930,39	87,2	8,5
752	Predpanonsko podgorsko bukovje	239,63	5,3	9,5
711	Kisloljubno gradnovno belogabrovje	126,53	2,8	8,0
741	Kisloljubno rdečborovje	110,52	2,4	6,0
543	Predpanonsko gradnovno belogabrovje	82,25	1,8	8,5
521	Nižinsko črnjelševje	19,79	0,4	10,0
Skupaj		4.509,11	100,0	8,5

Vegetacijska podoba teh gozdnih združb je spremenjena. Sukcesijsko predstavlja ta RGR v preteklosti degradirana rastišča. V drevesni plasti poleg bukve najdemo še graden, pravi kostanj, rdeči bor. Večji delež rdečega bora najdemo tu na mestih, ki so bila v preteklosti prekomerno izkoriščana. Grmovna plast je slabo razvita ali pa je sploh ni. Na mestih kjer so sestoji dobro presvetljeni se lahko v grmovni plasti bujno razraste srhostebelna robida in malinjak. V zeliščni plasti najpogosteje najdemo belkasto bekico, borovnica, škržolice, jesenska vresa, orlova prapot.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Zgradba gozda je skupinsko raznodobna. V mlajših razvojnih fazah predvsem v borovih mlajših drogovnjakih pa prevladujejo enodobne zgradbe gozdnih sestojev.

Lesna zaloga in prirastek*Preglednica 67/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek*

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	8	28	35	18	11	123	40,86	2,71	36
Listavci	13	24	24	19	20	178	59,14	4,80	64
Skupaj	11	26	29	19	16	302	100,00	7,51	100

LZ in PR v RGR sta se v zadnjem desetletju povečala. Več kot polovica LZ (55 %) je porazdeljena v II. in III. debelinskem razredu. Tanjše drevje prevladuje v iglavcih, kjer je v prvih treh razredih (71 %). Med GRT so manjše razlike, najvišjo LZ imajo predpanonska podgorska bukovja (316 m³/ha), najnižjo kisloljubna borovja (285 m³/ha). Podobno je najvišji prirastek v predpanonskih podgorskih bukovjih (8,1 m³/ha. leto). Debelinska struktura je ugodna.

Preglednica 68/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	45	1	73	4	0,0	71	54	3	39	23,2
	%	15,00	0,21	24,24	1,20	0,0	23,53	17,90	1,10	12,91	3,70
Naravno stanje	m ³ /ha	0,0	0,0	27,0	0,0	0,0	161,9	40,5	13,5	21,6	5,4
	%	0,0	0,0	10,0	0,0	0,0	60,0	15,0	5,0	8,0	2,0

Bukev, hrast, smreka in rdeči bor v RGR prevladujejo (80 % skupne LZ). Sestava LZ drevesnih vrst se razlikuje od naravnega stanja. Odstopanja so predvsem v prevelikem deležu iglavcev (bora in smreke). V RGR je prisotna tudi jelka (Korovska gora). Pričakujemo, da se bo delež bukke v prihodnosti povečal. Potrebno bo tudi ohraniti delež gospodarsko pomembnega hrasta. V skupini trdih listavcev je največ belega gabra (7,2 %), kostanja (4,7 %) in robinije (2,1 %).

Ohranjenost gozdov*Preglednica 69/D-OHR/P: Ohranjenost gozdov po kategorijah gozdov*

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Gpn, ukrepi so dovoljeni	2.809,77	61	1.885,79	38	23,87	2	/	/	4.509,11	100,00
Skupaj vsi gozdovi	2.809,77	61	1.885,79	38	23,87	2	/	/	4.509,11	100,00

Več kot polovica gozdov v RGR-ju je ohranjenih. Delež spremenjenih gozdov vključuje predvsem smrekove monokulture in presvetljene sestoje s povečanim deležem robinije.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev*Preglednica 70/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah*

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	140,60	16	29	40	14	16	19	55	10	30	39	17	14
Drogovnjak	1.370,15	1	43	48	9	14	43	40	3	16	54	23	7
Debeljak	2.637,61					34	52	15	0	1	60	34	5
Sestoj v obnovi	265,46					48	41	11	1				
Raznomerno (ps-šp)	89,90					0	22	61	17				
Raznomerno (sk-gnz)	4,66					0	54	42	4				
Pionirski gozd z grmišči	0,73												
Skupaj	4.509,11												

V RGR – ju prevladujejo debeljaki in drogovnjaki s pomanjkljivimi zasnovami. Več kot polovica debeljakov je pomanjkljivo negovana. Ugotavljamo, da je negovanost slaba tudi v mlajših RF. Vzrok so veliki vložki dela z nego gozda, ki pa za lastnike gozdov niso rentabilni.

Preglednica 71/D-POM: Sestava pomladka po drevesnih vrstah

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.
ha	33,14	0,92	2,86	0,05	0,00	174,73	15,98	7,98	79,98	4,49
%	10,35	0,29	0,89	0,02	0,00	54,58	4,99	2,49	24,98	1,40

Poleg mladovja (140,60 ha) se v RGR-ju pojavlja podmladek (24,15 ha) v ostalih RF. Naravno se pomlajujeta predvsem bukev in gaber. Bor se pomlajuje zelo slabo (nezadostna količina svetlobe). V podmladku je prisotna tudi tujerodna robinija. V mladovjih je stanje po DV drugačno. Največ je bukve (22 %), sledijo beli gaber (18 %), robinija in kostanj (8 %) smreka in rdeči bor (7 %). Delež hrasta je samo 4 %.

Kakovost drevja

Preglednica 72/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	355	1	19	43	30	7
Jelka	3	3	0	0	33	67
Bor	733	1	21	48	23	7
Macesen	11	36	36	18	9	0
Ostali iglavci	1	0	0	100	0	0
Bukev	563	1	4	25	33	38
Hrast	477	1	12	33	35	19
Pl. lst.	75	0	4	14	30	52
Dr. tr. lst.	255	0	4	12	29	54
Meh. lst.	68	1	3	12	34	30
Skupaj iglavci	1.103	1	20	46	25	7
Skupaj listavci	1.440	1	6	25	33	35
Skupaj	2.543	1	12	34	30	23

Kakovost drevja se agregira v razredih dobra do zadovoljiva (čez 60 %). V splošnem bi kakovost, glede na rastiščne danosti lahko bila boljša. Predvsem primanjkuje najbolj kakovostnih dreves. Med lastništvimi so razlike. V razredu prav dobra-dobra je čez 50 % dreves, v zasebnih samo 40 %. V kakovosti prevladuje macesen, vendar je ocena podana le na podlagi 11 dreves. Kakovost bukve kot najbolj zastopane DV ni dobra (v prvih dveh razredih samo 5 %).

Poškodovanost sestojev

Preglednica 73/PŠD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,4
Veje	0,5
Osutost	0,4
Skupaj	3,2

Med poškodovanostjo dreves prevladujejo predvsem poškodbe debla in koreničnika, ki nastanejo največkrat zaradi poletnega časa sečnje in spravila.

Preglednica 74/D-PGR: Realizacija poseka in neizkoriščeno drevje v RGR

	Načrtovan posek m ³	Realiziran posek m ³	Realizacija sečnje %
Iglavci	102.276	61.122	59,79
Listavci	110.707	87.660	79,18
Skupaj	212.983	148.783	69,86

Realizacija najvišjega možnega poseka je zadovoljiva, predvsem pri listavcih. V zadnjem desetletju se je posek povečal za 35.000 m³.

Preglednica 75/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

	Enota	Načrtovana dela	Opravljena dela	Indeks
Priprava sestoja	ha	14,55	0,20	0,0
Priprava tal	ha	18,06	3,83	0,2
Sadnja	ha	18,22	28,54	1,6
Obžetev	ha	18,83	49,36	2,6
Nega mladja	ha	61,84	73,52	1,2
Nega gošče	ha	64,42	25,26	0,4
Nega letvenjaka	ha	52,12	21,98	0,4
Nega drogovnjaka	ha	119,67	31,67	0,3
Izdelava kolov	kos	0	11.850	-
Zaščita s tulci	kos	0	23.355	-
Zaščita s količenjem	kos	19.100	3.850	0,2
Zaščita z ograjo	m	100	2.230	22,3
Premazi vršičkov	ha	0,00	30,54	-
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0	450	-
Obeleževanje sadik	kos	0	800	-
Postavitev lovnih pasti	kos	0	140	-
Lupljenje lovnih debel	kos	0	151	-
Požig ostankov lubadark	kos	0	2.883	-
Podiranje, izdelava lubadark	kos	0	54	-
Drobitev sečnih ostankov	kos	0	271	-
Puščanje stoječe biomase	m ³	0	44,25	-
Sadnja plodonosnega drevja	kos	0	190	-
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	10,54	-
Izdelava vodnih virov	kos	0	2	-

Nabor opravljenih gojitvenih del je pester. Najboljša je realizacija na področju sadnje in zaščite, manjša na področju nege. Na področju varovanja pred podlubniki (preventivna dela in kurativna) je bilo izvedenih veliko del, ki niso bila načrtovana.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 76/GFRI: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1999 do 2019

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni realiziran posek* (m ³ /ha/leto)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2000	1.091,84	82,7	151,4	234,1	1,99	3,27	5,26	1,43	2,42	3,85
2010	1.438,23	89,8	180,0	269,8	1,87	4,67	6,54	2,02	3,1	5,12
2021	4.509,11	123	178	301	2,71	4,80	7,51	3,04	2,81	5,85

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Zaradi bistvene spremembe v členitvi na RGR primerjava med leti ni smiselna.

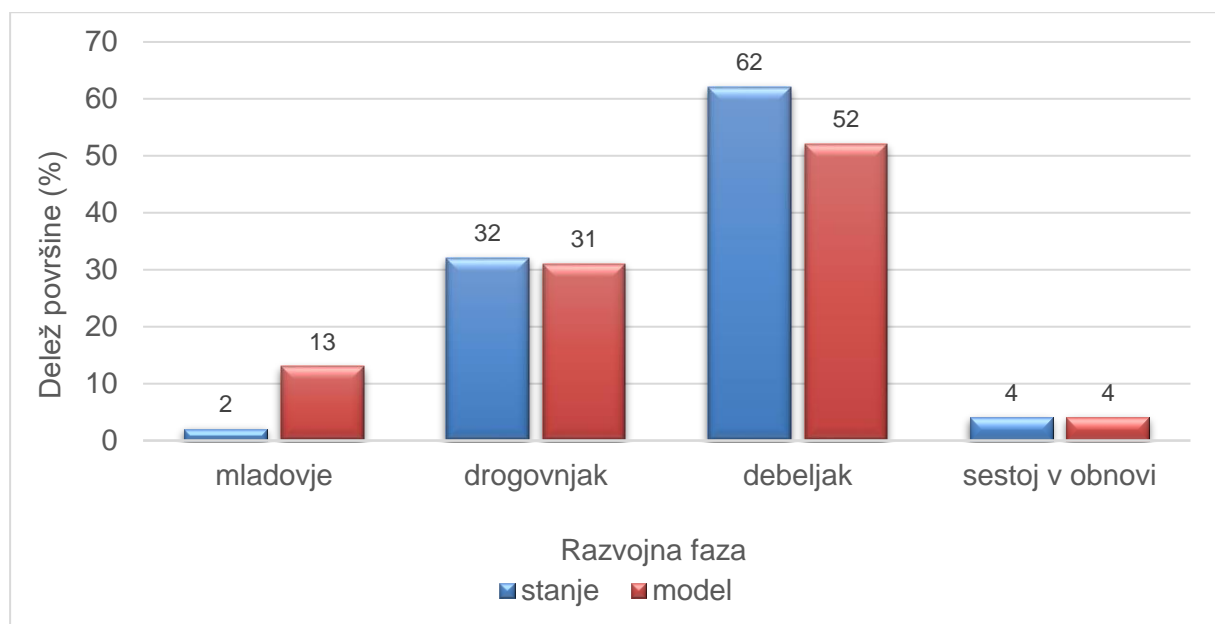
Drevesna sestava*Preglednica 77/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1999 do 2019*

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list	Meh.list.
2000	14,0	/	20,8	0,3	0,2	22,8	14,9	1,8	19,4	5,8
2010	14,0	/	18,2	0,6	0,4	23,3	18,7	1,9	18,2	4,7
2021	15,0	0,2	24,4	1,2	0,1	23,5	17,9	1,1	12,9	3,7

Delež smreke in bukke se že dve desetletji praktično ne spreminja. Pada delež hrasta. Nekoliko se je povečal delež drugih trdih listavcev (beli gaber).

Razvojne faze in zgradbe sestojev*Preglednica 78/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem*

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	140,60	3,1	3,2	13	14	617,93	-10,9
Drogovnjak	1.370,15	30,4	31,0	31	31	1368,28	0
Debeljak	2.637,61	58,5	59,8	59	47	2604,15	+12,8
Sestoj v obnovi	265,46	5,9	6,0	10	10	441,38	-2,9
Raznomerno (ps-šp)	89,90	2,0					
Raznomerno (sk-gnz)	4,66	0,1					
Pionirski gozd z grmišči	0,73						
Skupaj	4.509,11	100,0	4.413,82	125		4.413,82	

Grafikon 4: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Ugotavljamo, da je tudi v tem RGR-ju porušena struktura razmerja RF. Delež površine gozdnih sestojev v RF drogovnjak, je enak modelnemu stanju, sestoji v obnovi so blizu modelnemu stanju. Primanjkuje predvsem gozdnih sestojev mlajših razvojnih faz. Mladovja predstavljajo le 3,1 % RGR – ja. Beležimo majhno izboljšanje v desetletju (mladovja, sestoji v obnovi). Delež mladovij se je v desetletju povečal za 0,5 %, delež sestojev v obnovi za 2,5 %. Med lastništvi so bistvene razlike. V državnih gozdovij je stanje v pogledu razvojnih faz bolj primerljivo modelnemu stanju. Deleži so sledeči: mladovja (6,5 %), drogovnjaki (27 %), debeljaki (52 %) in sestoji v obnovi (9,6 %).

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Raznodobni sestoj bora (15 %), smreke (10 %), bukve (25 %), hrasta (18 %) in ostalih listavcev.

Ciljna lesna zaloga: 320 m³/ha.

Ciljno razmerje razvojnih faz oz. zgradb sestojev:

	MLADOVJE	DROGOVNJAK	DEBELJAK	SESTOJ V OBNOVI	RAZNOMERNI G.
Delež (%)	4	28	42	9	1

Kvaliteta (ciljni sortiment):

Bor: A2
 Smreka: A1/A2
 Bukev: A1/A2
 Hrast: A1/A2

Prevladujoči gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje s poudarkom na naravni obnovi.

Proizvodna doba je 120 let.

Pomladitvena doba 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Mladovje: Pri negi posvečati pozornost uravnavanju zmesi v korist hrasta in bukve. Ohranjati manjšinske in plodonosne vrste. V primeru prisotnosti hrasta se z nego vračamo bolj pogosto. Pravočasna prva redčenja v borovih letvenjakih. V smrekovih manjša inteziteta. V delih sestojev, kjer so prva redčenja zamujena izvedemo šibkejša redčenja, da ne ogrozimo stojnosti sestojev.

Drogovnjaki: Drogovnjake z dobrimi zasnovami intenzivno redčimo, kjer so zasnove slabše in je nega pomanjkljiva, pa naj bo intenziteta redčenj šibkejša. Pri tem pazimo na stojnost sestojev, predvsem v delih z večinskim deležem rdečega bora. Ohranjamo listavce, predvsem hrast, bukev, kostanj in plodonosne drevesne vrste (pomembne vrste za čebelarstvo in prostoživeče živali). V primeru strojnih sečenj jakost naj ne bo previsoka (okoli 25 %).

Debeljaki: Debeljake s slabo sestojno zasnovo in kvalitetnim podmladkom začnemo uvajati v obnovo. V debeljakih s tesnejšim sklepom izvajamo intenzivnejše redčenje. V kolikor je zasnova slabša izvajamo le nujne sanitarne sečnje. V obeh primerih ohranjati sestojni sklep. V primeru večjih sanitarnih sečenj se odločimo za obnovo sestoja, čeprav sestoji še niso sečno zreli.

Sestoji v obnovi: Površine obnove prilagajati glede na ciljno drevesno sestavo pomladka na določenem GRT. Naslanjamo se predvsem na naravno obnovo, kjer je naravno pomlajevanje pomanjkljivo, predvsem v zasmrečenih debeljakih izvedemo spopolnitev s sadnjo (malopovršinsko in z rastišču primernimi drevesnimi vrstami). Pri končnih posekih se naj ohrani majhen delež odraslega drevja, kot habitatna drevesa.

Raznomerni gozdovi: V raznomernih sestojih morajo biti gozdnogojitveni ukrepi usmerjeni predvsem v intenzivno nego mlajših razvojnih faz, za izboljšanje naravne drevesne sestave. Skupine dreves v odraslih razvojnih fazah izbiralno redčimo, poudarek je na povečevanju lesne zaloge.

Usmeritve glede drevesne sestave:

Mešanost glavnih drevesnih vrst naj bo skupinska do sestojna, smreka, ter plemeniti listavci pa naj bodo posamično primešani.

Usmeritve glede zagotavljanja funkcij gozdov:

Pri gospodarjenju upoštevamo splošne usmeritve za krepitev funkcij gozdov.

Delež debeljakov za obnovo in delež za redčenja (po površini):

Obnova (naravna): 40 %

Redčenja: 60 %

Jakost ukrepanja po razvojnih fazah

Razvojna faza	Jakost ukrepanja (m ³)	Jakost ukrepanja (% od LZ)
Drogovnjak	64.350	20
Debeljak - redčenje	97.950	15
Debeljak – obnova	66.850	40
Sestoji v obnovi	49.500	75
Raznomerno (ps-šp)	2.204	12
Skupaj	280.854	

Ukrepi

Preglednica 79/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	40,6	69,5	100,0
- ciljno %	35,9	64,1	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	123,3	178,4	301,7
- ciljna (m ³ /ha)	115,2	205,5	320,7
Prirastek (m ³ /ha)	2,7	4,8	7,5
Možni posek (m ³ /ha)	32,3	29,9	62,2
Možni posek (m ³ /ha/leto)	3,23	2,99	6,22
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	26	17	21
Intenziteta m. p. prirastek (%)	119	62	83
Izravnalna doba (let)		15	

Preglednica 80/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Ostalo	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.				
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne							
Iglavci	m ³	79.045	60.194	0	0	635	5.632	161	145.896	26	119
	%	54	41	0,0	0,0	0,1	4		100,0		
Listavci	m ³	77.767	54.004	0	0	111	2.271	422	134.958	17	62
	%	58	40	0,0	0,0	0,1	2		100,0		
Skupaj	m³	156.812	114.198	0	0	746	7.903	583	280.854	21	83
	%	56	41	0,0	0,0	0,1	3		100,0		

Načrtovani možni posek je najvišji v GRT kisloljubna rdečeborovja (29 % IGL in 18 % LST) in v GRT kisloljubna gradnova belogabrovja (22 %). Največ pomladitvenih sečenjse načrtuje v floristično bogatem GRT predpanonska podgorska bukovja.

Preglednica 81/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	76,41	76,41
Priprava tal	ha	10,73	10,73
Sadnja	ha	23,42	23,42
Obžetev	ha	31,06	146,25
Nega mladja	ha	44,39	61,24
Nega gošče	ha	43,85	53,97
Nega letvenjaka	ha	37,01	37,01
Nega ml. drogovnjaka	ha	74,76	74,76
Obžagovanje vej	kos	1.000	1.000
Zaščita s premazom	ha	2,07	10,68
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	72.300	72.300
Vzdrževanje grmišč	ha	3,00	6,00
Vzdrževanje travinj	ha	2,20	8,80
Vzdrževanje vodnih površin	kos	6	12
Sadnja plodonosnega drevja	kos	1.000	1.000
Postavitev valilnic in ostalo	kos	10	10
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m ³	80	80
Naravni razvoj biotopov	ha	2,50	2,50

Potreben sadilni material:

Vrsta sadnega materiala	Količina (kom)
Macesen	1.000
Graden	40.000
Gorski javor	8.000
Češnja	5.000
Lipa	1.000
Jerebika	200
Lesnika	800
Skorš	200

10 LITERATURA

- ◆ Ministrstvo za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano, Raba tal, Ljubljana 2020.
- ◆ ARSO (2021). http://www.arso.gov.si/podro~cja/vreme_in_podnebje/
- ◆ Bončina, A., Rozman, A., Dakskobler, I., Klopčič., Babij, V., Poljanec, A., 2021. Gozdni rastiščni tipi Slovenije: vegetacijske, sestojne in upravljavske značilnosti. Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani in Zavod za gozdove Slovenije. Ljubljana, 576 str.
- ◆ Čarni A., Košir P., Marinček L., Marinšek A., Šilc U., Zelik I., Komentar k vegetacijski karti gozdnih združb Slovenije, SAZU, M. Sobota 2008.
- ◆ Dakskobler I., Kutnar L., Šilc U., Poplavni, močvirni in obrežni gozdovi v Sloveniji, Zveza gozdarskih društev Slovenije, Ljubljana 2013.
- ◆ Dobre A.: Gozdne prometnice, BF, Ljubljana 1995, str. 11,12.
- ◆ Gašperšič F., Gozdnogospodarsko načrtovanje v sonaravnem ravnanju z gozdovi, Biotehniška fakulteta, Ljubljana 1995.
- ◆ Geodetska uprava RS, Digitalni katastrski načrt in DOF5 (leto snemanja: 2016).
- ◆ Gozdnogospodarski načrt GGE Zahodno Goričko (2009 – 2018).
- ◆ Gozdnogospodarski načrt GGE Zahodno Goričko (1989 – 1998).
- ◆ Gozdnogospodarski načrt GGE Zahodno Goričko (1999 – 2008).
- ◆ Martin Čokl, Gozdarski in lesnoindustrijski Priročnik, BF VTOZD za gozdarstvo, Ljubljana 1980.
- ◆ Marjan Kotar, Gozdarski priročnik, Biotehniška fakulteta Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, Ljubljana 2003.
- ◆ Območni gozdnogospodarski načrt za 13. GGO Murska Sobota 2011 – 2020.
- ◆ Statistični urad (<http://www.stat.si/statweb>)
- ◆ Zavod za varstvo narave RS, OE Maribor., Naravovarstvene smernice k GGN GGE Zahodno Goričko. (2019-2028), ZRSVN OE Maribor (4-III-1170/2-O-18/SJ), december 2018.
- ◆ Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Strokovna zasnova za varstvo kulturne dediščine v gozdnogospodarskih in lovsko upravljavskih načrtih območij z veljavnostjo 2011 – 2020, 15.3. 2011

11 NAČRT SO IZDELALI

Terenska dela, snemanja na vzorčnih ploskvah: Štefan KOVAČ ml., Danilo BELAK, Janja KELENC in študenjije.

Opisi sestojev: dela so opravili Danilo BELAK, Štefan KOVAČ ml. in Janja KELENC.

Pri opisnem delu so sodelovali:

Danilo BELAK (poglavje 6, 8 in 9);

Štefan KOVAČ ml. (poglavje 2, prostorski in kartni del načrta);

Štefan KOVAČ (poglavja iz tehnologije in gozdnih prometnic);

Branko VAJDORFER (poglavja o živalskem svetu);

Janja KELENC (poglavja, 1, 3, 4, 5 in priloge).

Digitalizacijo gozdnega roba so opravili: Danilo BELAK, Štefan KOVAČ ml. in Janja KELENC.

Za obdelavo podatkov je skrbel: Danilo BELAK.

Gozdarsko kroniko vodi in zapisuje: Jože CIGAN.

Koordinator in nosilec izdelave GGN GGE je bil Štefan KOVAČ ml..

Datum izdelave osnutka GGN GGE: 18. 5. 2021

Načrt izdelal:

Štefan KOVAČ ml., univ. dipl. inž. gozd
Koordinator in nosilec izdelave GGN GGE

Štefan KOVAČ, univ. dipl. ekon.
Vodja OE Murska Sobota

Danilo BELAK, univ. dipl. inž. gozd.
Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov

mag. Janez LOGAR
V. d. direktorja

12 PRILOGE

Priloga 1: Seznam oddelkov in odsekov

Priloga 2: Seznam tarif po odsekih

Priloga 3: Seznam prirastnih nizov po gospodarskih razredih

Priloga 4: Obrazci E1, E2, E3

Priloga 5: Tabela F1

Priloga 6: Obrazec E4 – Opisi odsekov

KARTNO GRADIVO:

Karta 1: **Lega gozdnogospodarske GGE v GGO** M 1: 25 000

Karta 2: **Tipi drevesne sestave gozdov** M 1 : 25 000

Karta 3: **Rastišča** M 1 : 25 000

Karta 4: **Kategorije gozdov** M 1 : 25 000

Karta 5: **Rastiščnogojitveni razredi** M 1 : 25 000

Karta 6: **Karta habitatov, biotopov in ogroženih vrst** M 1 : 25 000

Karta 7: **Funkcije gozda** M 1 : 25 000

Karta 8: **Gozdnogojitveni ukrepi** M 1 : 25 000

Karta 9: **Načrtovana gojitvena in varstvena dela** M 1 : 25 000

Karta 11: **Cestno omrežje** M 1 : 25 000

Karta 12: **Požarna ogroženost** M 1 : 25 000

13 PROSTORSKI DEL NAČRTA

13.1 Stanje in razvoj gozdnih površin

Preglednica 82: Stanje in razvoj gozdnih površin

	Površina (ha)	Indeks (%)
Pretekli gozdnogospodarski načrt	4.787,06	100,0
Novo določene površine gozdov	195,73	4,1
Novo izločene gozdne površine	77,29	1,6
Izkrčene površine v preteklem obdobju	0,89	0,01
Skupna površina gozda novega načrta	4.905,97	102,5
Površine v zaraščanju (niso gozd)	103,95	
Druga gozdna zemljišča	59,88	

Gozdna površina je večja kot v prejšnjem načrtu. Na novo določene gozdne površine izhajajo predvsem iz zaraščenih kmetijskih površin, ki so dosegla stadij gozda. Med izkrčenimi površinami prevladujejo krčitve v kmetijske namene (širitve obdelovalnih površin) in v manjši meri krčitve zaradi gradnje objektov.

Karta je v prilogi.

13.2 Večfunkcionalna območja

13.2a Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.

Takšnih območij je 227,65 ha. To so površine v okolici naravnih vrednot (Ledavsko jezero, Sotinski breg, Fuks graba) in objektov kulturne dediščine (Grad, gomilna grobišča), kjer se varovalna, hidrološka, klimatska funkcija prekrivajo in funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti prekrivajo z funkcijo varovanja naravnih vrednot, kulturne dediščine in estetsko funkcijo.

Karta je v prilogah.

13.2b Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda

Preglednica 83: Območja gozdov, kjer so možni konflikti med funkcijami gozdov

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
1. območje	24,39	0,49
2. območje	4,22	0,08
3. območje	25,46	0,51
4. območje	605,46	12,16
Skupaj	659,53	13,25

Površinsko zavzemajo območja, kjer se pričakujejo oz. so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda 659,53 ha.

1. območje

Območja 1. in 2. varstvene cone o zaščiti voda, kjer sta na prvi stopnji poudarjeni hidrološka in obrambna funkcija.

2. območje

Območje ob Ledavskem jezeru (vzhodni breg), kjer sta prisotni hidrološka funkcija na 1. stopnji in turistična funkcija na 2. stopnji.

3. območje

Območja gozdnih učnih poti Fuks graba in Tromejnik, kjer sta prisotni turistična in rekreacijska funkcija na 1. stopnji ter bitopska funkcija na 2. stopnji.

4. območje

Območja intenzivnega nabiranja drugih gozdni dobrin (kostanj, gobe), kjer se prekrivata funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti na 2. stopnji in rekreacijska funkcija prav tako na 2. stopnji. Območje v okolici grajskega poslopja, kripte in kamnoloma pri Gradu, kjer se prekrivata funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti na 2. stopnji in turistična funkcija na 2. stopnji.

13.3 Intenzivnost gospodarjenja

Intenzivnost gospodarjenja je določena po odsekih v skladu z 36. členom Pravilnika. Površine in deleži posameznih kategorij intenzivnosti so prikazane v spodnji tabeli.

Preglednica 84: Kategorije intenzivnosti gospodarjenja

Kategorije intenzivnosti	Površina ha	Delež %
1. Zelo velika intenzivnost	593,17	12,1
2. Velika intenzivnost	663,1	13,5
3. Srednja intenzivnost	2.242,51	45,7
4. Majhna intenzivnost	1.402,94	28,6
5. Gozdovi brez načrtovanih ukrepov	4,25	0,1
Skupaj	4.905,97	100,0

Karta je v prilogah.

V več kot dveh tretjinah gozdov v GGE se gospodari s srednjo do zelo visoko intenzivnostjo, kar je v primerjavi z drugimi deli Goriškega razumljivo, saj je delež državnih gozdov v tej enoti bistveno večji. Zelo velika in velika intenzivnost sta omejeni izključno na državne gozdove oz. na večje gozdne komplekse v zasebni lasti (Korovska gora). Gozdovi brez ukrepov zajemajo izločene ekocelice (brez ukrepov) in manjše dele gozdov, kjer gospodarjenje iz ekonomskih razlogov ni smiselno.

13.4 Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Preglednica 85: Kategorije gozdov

Kategorija	Površina ha	Delež %
Gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi	4.905,97	100,00
Skupaj	4.905,97	100,00

Vsi gozdovi v GGE leži znotraj EPO in Natura2000 območja zato spadajo v kategorijo gozdov s posebnimi nameni z dovoljenimi ukrepi.

Karte ne prikazujemo.

13.5 Gozdovi za sanacijo

Stanja gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja zaradi neizdelanih meril ne prikazujemo.

13.6a Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali

V GGE ni posebej izločenih grmišč, mirnih con ali zimovališč. Kot območja pomembna za ohranitev prostoživečih živali lahko smatramo celotni gozdni prostor v GGE. Intenzivno zaraščajoče kmetijske površine v osrednjem in severnem delu GGE predstavljajo dodatna zatočišča in povečanje prehranskih možnosti za prostoživeče živali. Na drugi strani obsežni kompleksi strnjenih gozdov v GGE predstavljajo glavni življenjski prostor številnim prostoživečim živalim.

Karte ne prikazujemo ker v GGE ni izločenih zimovališč, mirnih con ali grmišč.

13.6b Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Preglednica 86: Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Območje	Površina ha	Delež od vseh gozdov %
EPO	4.905,97	100,00
Natura 2000	4.905,97	100,00

Vsi gozdovi v GGE ležijo na območju, ki ima status ekološko pomembnega območja (EPO) oz. posebnega varstvenega območja Natura 2000.

Podrobni opisi EPO in Natura 2000 območij so v poglavju 2.

Karte ne prikazujemo.

13.7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Zaradi zagotavljanja varstva pre škodljivim delovanjem voda so bila določena ogrožena območja zaradi:

- poplav (poplavna območja)
- zemeljskih ali hribinskih plazov (plazljivo območje)
- erozije celinskih voda (erozijsko območje)

Na območju GGE ni območij kjer bi veljala poplavna nevarnost. Na območju Ledavske doline (nad Ledavskim jezerom) in potoka Lukaj so možne redke poplave, medtem ko so na območju Ledavskega jezera mogoče pogostejše poplave. Poplav na omenjenih območjih v zadnjih desetih letih sicer ni bilo.

Čeprav na skoraj polovici (43%) gozdnega prostora velja velika verjetnost pojavljanja plazov, so le ti na območju GGE praktično neobstoječi. Pojavljajo se manjši usadi, ki so večinoma posledica nestrokovnih posegov v hribino.

Večina (89%) gozdnega prostora leži na potencialnem erozijskem območju, kjer so potrebni zahtevni ukrepi. Opozoriti moramo, da je karta erozijskih območij zaradi merila (1:250 000) zelo nenatančna in ne odraža dejanskega stanja v GGE, zato bi bilo smiselno vse ukrepe na podlagi te karte presoјati individualno oz. sploh ugotoviti ali gre za erozijska območja, kot so definirana v 87. členu Zakona o vodah.

Površine posameznih območij v gozdnem prostoru so navedena v spodnji preglednici. Navedena so samo območja, ki se nahajajo znotraj GGE.

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Vodovarstvena območja - občinski	24,06	0,5
Območja pogostih poplav	28,4	0,6
Območja zelo redkih poplav	43,06	0,9
Velika verjetnost pojavljanja plazov	2.154	43,3
Potencialna erozijska območja - zahtevni ukrepi	4.448	89,0
Površina gozdnega prostora	4.977,28	100,0

Karta (P7) je v prilogi.

13.8 Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda

V večini gozdov v GGE krčenje načeloma ni dopustno. Krčenje je dovoljeno v skladu z prostorsko zakonodajo (državni in občinski akti). Določene omejitve pri krčitvah so znotraj gozdnih kompleksov, v okolici naravnih vrednot, območjih kulturne dediščine in vodovarstvenih območjih.

Krčenje ni dopustno na območjih s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij (ekocelice brez ukrepanja) in v okolici nekaterih objektov kulturne dediščine (Grad).

Krčenje praviloma ni dopustno na območjih s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij (ekocelice, ožja okolica vodovarstvenih območij), ob gozdnih učnih poteh, na manjših gozdnih predelih v kmetijski krajini in na potencialnih erozijskih območjih.

Erozijska območja

Kot je razvidno iz karte (P7) večina GGE leži na erozijskem območju, kjer so potrebni zahtevni ukrepi, kar pomeni da krčenje ni dopustno. Opozoriti moramo, da je karta erozijskih območij zaradi merila (1:250 000) zelo nenatančna in ne odraža dejanskega stanja v GGE, zato bi bilo smiselno vse ukrepe na podlagi te karte presojati individualno oz. sploh ugotoviti ali gre za erozijska območja, kot so definirana v 87. členu Zakona o vodah.

Območja	Površina (ha)	Delež %
Krčenje gozda ni dovoljeno	34,37	0,7
Krčenje gozda praviloma ni dopustno	4.945,66	99,3
Skupaj gozdni prostor	4.977,028	100,0

Karta (P8) je v prilogi.

13.9. Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

13.9a Odprtost gozdov s prometnicami

Skupna dolžina gozdnih cest v GGE znaša 53,05 km. Povprečna odprtost gozdov z gozdnimi cestami je 10,8 m/ha, upoštevaje produktivne dele javnih prometnic 67,9 m/ha .

13.9b Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami

Kot glavni kriterij za izločitev je bila upoštevana razdalja gozda od produktivne ceste več kot 300 m in reliefne ter lastniške posebnosti.

Območij, ki bi zadostile tem kriterijem v GGE ni, vendar je taka odprtost ponekod le navidezna, saj je zaradi drugih omenjitev (relief, kmetijska, pozidana zemljišča, jarki) pravilna razdalja dejansko večja.

Karte iz omenjenih razlogov ne prikazujemo.

13.9c Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami

V GGE ni izločenih prednostnih območij za gradnjo gozdnih vlak. Potencialna in priporočljiva gradnja bi bila v odsekih ali njihovih delih, kjer je odprtost manjša od 75 %. Obseg gradnje vlak je zelo odvisen od trenutnih potreb in pripravljenosti lastnikov gozdov, zato je ni mogoče prostorsko usmerjati.

Pri umeščanju novih vlak je potrebno upoštevati usmeritve, ki izhajajo iz naravovarstvenih smernic in usmeritev s področja upravljanja z vodami.

Karte iz omenjenih razlogov ne prikazujemo.

PRILOGE

Seznam odsekov

O
DS

Odsek	Površin. (ha)	Lastništvo (%)			K at g	Tip	RGR	GZD	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Možni posek (m ³)			i (%)
		ZG	DG	O B					igl.	list.	skup aj	igl.	list.	skupaj	
001A	6,38	100			2	4	150	LF	73	212	284	186	314	500	28
001B	24,56	76	23	1	2	12	150	LF	89	155	243	662	661	1.323	22
001C	13,95	100			2	4	150	LF	105	128	233	359	142	501	15
002	52,63	80	18	1	2	4	150	LF	147	126	273	2.188	879	3.067	21
003A	8,51		100		2	12	150	LF	133	230	363	241	331	572	19
003B	6,42		100		2	12	150	LF	105	90	196	76	23	99	8
003C	10,25	18	82		2	1	150	LF	150	71	221	229	204	433	19
003D	4,99		99		2	4	150	LF	165	7	172	398	4	402	47
003E	3,77	98		2	2	12	150	LF	88	133	221	72	82	154	18
004A	12,83		100		2	4	150	LF	48	157	205	271	495	766	29
004B	14,02		100		2	11	150	LF	293	64	357	537	7	544	11
004C	4,77		100		2	11	150	LF	316	37	353	169	14	183	11
005A	31,03	95	3	3	2	12	150	LF	201	144	345	1.327	647	1.974	18
005B	14,7	98	1	1	2	9	150	LF	99	210	308	255	446	701	15
005C	11,51	94	4	2	2	4	150	LF		156	156		293	293	16
006A	12,53	99	1		2	4	150	LF	77	140	217	432	373	805	30
006B	6,22	94	4	2	2	4	150	LF		232	232		169	169	12
007A	19,58	97	3		2	4	150	LF	60	157	216	162	478	640	15
007B	59,39	97	3		2	4	150	LF	132	180	312	1.509	1.616	3.125	17
008A	37,51	100			2	12	150	LF	141	197	337	516	643	1.159	9
008B	64,18	99			2	2	150	LF	83	196	279	969	1.569	2.538	14
009	43,44	100			2	9	150	LF	148	169	318	773	690	1.463	11
010A	32,72	100			2	9	150	LF	138	210	348	284	760	1.044	9
010B	18,19	96	4		2	3	150	LF	89	185	274	80	321	401	8
010C	6	100			2	3	150	LF	33	285	318	12	186	198	10
010D	8,1	99		1	2	4	150	LF	73	216	289	173	188	361	15
011A	4,89	100			2	4	150	LF	78	190	269	128	181	309	24
011B	16,72	90		10	2	12	150	LF	70	179	248	134	391	525	13
012A	11,91	100			2	9	150	LF	144	207	351	318	349	667	16
012B	33,03	99		1	2	12	150	LF	95	207	302	606	1.056	1.662	17
012C	17,66	92	3	5	2	12	150	LF	89	217	306	201	453	654	12
013	18,08	97		2	2	12	150	LF	126	153	279	623	156	779	15
014A	15,16	99		1	2	12	150	LF	151	173	324	1.614	1.014	2.628	54
014B	29,59	99	1	1	2	4	150	LF	120	166	286	1.158	963	2.121	25
014C	13,68	100			2	9	150	LF	132	167	299	913	729	1.642	40
014D	12,7	97	2	1	2	12	150	LF	102	184	287	568	794	1.362	37
014E	10,69	95	3	3	2	12	150	LF	124	169	293	368	274	642	21
015A	9,35	100			2	12	150	LF	78	188	266	257	387	644	26
015B	9,78	93	7		2	12	150	LF	44	190	234	261	396	657	29

015C	8,36	100			2	4	150	LF	71	283	354	440	908	1.348	46
015D	4,38	94		5	2	12	150	LF	210	201	411	709	297	1.006	56
016A	9,45	99		1	2	12	150	LF	132	199	331	370	361	731	23
016B	16,23	99	1		2	12	150	LF	126	148	274	424	321	745	17
017A	6,67	84	1	15	2	12	150	LF	142	173	315	134	131	265	13
017B	18,6	96	4		2	12	150	LF	165	172	337	621	315	936	15
017C	42,58	93	5	2	2	4	150	LF	125	210	335	1.129	1.197	2.326	16
018A	10,52	100			2	4	150	LF	42	240	282	86	276	362	12
018B	14,35	96	3	1	2	4	150	LF	50	288	337	72	464	536	11
018C	11,36	96		4	2	12	150	LF	93	197	290	786	588	1.374	42
018D	36,88	99	1		2	4	150	LF	145	193	338	1.083	1.309	2.392	19
018E	6,23	100			2	4	150	LF	34	146	180	34	121	155	14
019A	39,11	100			2	12	150	LF	121	172	293	749	270	1.019	9
019B	14,9	95	4	1	2	4	150	LF	157	169	326	975	395	1.370	28
019C	12,57	99		1	2	12	150	LF	106	169	276	455	596	1.051	30
020A	33,85	98		1	2	9	150	LF	157	134	291	1.385	424	1.809	18
020B	15,78	99		1	2	9	150	LF	128	151	279	441	408	849	19
020C	10,58	98		1	2	12	150	LF	150	180	330	419	315	734	21
020D	12,88	99	1		2	12	150	LF	190	164	354	1.300	521	1.821	40
020E	9,51		99	1	2	4	150	LF	253	105	358	1.654	632	2.286	67
020F	9,54	97	3		2	12	150	LF	103	218	321	451	322	773	25
020G	21,93		100		2	12	150	LF	102	134	235	1.313	1.453	2.766	54
021A	28,83	1	99		2	3	150	LF	122	161	283	1.097	968	2.065	25
021B	11,98	100			2	11	150	LF	124	90	214	310	129	439	17
022A	13,56	90	5	6	2	12	150	LF	182	147	330	601	340	941	21
022B	24,43	5	95	1	2	8	150	LF	113	76	189	1.266	1.093	2.359	51
022C	17,87		100		2	12	150	LF	184	171	355	1.645	530	2.175	34
023A	28,15		100		2	8	150	LF	162	100	262	1.634	160	1.794	24
023B	22,59	2	98		2	8	150	LF	162	110	271	1.943	604	2.547	42
023C	2,46	100			2	4	150	LF	168	147	315	135	44	179	23
024A	4,56	96	2	3	2	11	150	LF	96	231	328	177	270	447	30
024B	5,81	100			2	12	150	LF	143	138	280	60	48	108	7
024C	7,57		99		2	12	150	LF	170	146	316	291	103	394	16
024D	14,87		99	1	2	12	150	LF	129	148	277	529	238	767	19
025A	11,69	1	99		2	3	150	LF	190	63	253	405	95	500	17
025B	9,05	1	99		2	12	150	LF	132	89	221	213	135	348	17
025C	12,01	100			2	4	150	LF	102	185	287	161	264	425	12
025D	12,09	100			2	12	150	LF	43	197	240	76	369	445	15
026A	23,49	97	2	1	2	12	150	LF	190	160	350	1.745	579	2.324	28
026B	10,67		100		2	12	150	LF	169	75	244	212	63	275	11
027A	15		100		2	12	150	LF	110	137	247	206	179	385	10
027B	9,18		100		2	12	150	LF	108	176	284	194	109	303	12
027C	2,88	100			2	12	150	LF	77	103	180	63	67	130	25
028A	22,2	33	67		2	8	150	LF	160	60	220	2.113	561	2.674	55
028B	2,75	100			2	11	150	LF	293	154	447	197	53	250	20

028C	10,8	83		17	2	8	150	LF	123	196	319	109	51	160	5
029A	6,52	89	11		2	9	150	LF	117	230	347	65	127	192	8
029B	4,47	100			2	9	150	LF	89	97	186	28	12	40	5
030A	5,52	100			2	4	150	LF	147	243	389	416	166	582	27
030B	6,85	99		1	2	12	150	LF	97	169	265	231	220	451	25
030C	8,27	66	32	2	2	12	150	LF	120	186	307	199	74	273	11
031A	6,62	100			2	4	150	LF	98	172	270	421	575	996	56
031B	6,45		99	1	2	11	150	LF	92	189	281	297	154	451	25
032	27,11	99		1	2	4	150	LF	230	85	315	1.841	359	2.200	26
033A	13,29	100			2	11	150	LF	182	113	295	758	613	1.371	35
033B	5,2	2	98		2	12	150	LF	121	142	263	83	34	117	9
033C	8,03	92	7	1	2	11	150	LF	103	126	229	185	112	297	16
034A	3,73	98		2	2	12	150	LF	144	112	256	245	122	367	38
034B	7,58	100			2	12	150	LF	34	289	324	32	191	223	9
034C	7,8	91	9		2	12	150	LF	64	235	299	57	274	331	14
035A	25,98	98		2	2	3	150	LF	78	177	255	1.051	1.307	2.358	36
035B	9,59	99		1	2	11	150	LF	107	207	314	250	201	451	15
035C	9,91	100			2	4	150	LF	16	136	152	36	98	134	9
036	17,96	1	97	2	2	4	150	LF	85	176	261	93	323	416	9
037	27,39	4	95	1	2	9	150	LF	185	51	236	3.739	317	4.056	63
038	23,52		100		2	3	150	LF	113	176	289	421	1.034	1.455	21
039A	5,73		100		2	4	150	LF	183	195	378	989	862	1.851	85
039B	20,67	2	97	1	2	8	150	LF	190	76	266	2.630	165	2.795	51
040A	14,5		100		2	4	150	LF	154	201	354	845	509	1.354	26
040B	9,51		100		2	4	150	LF	154	156	309	960	373	1.333	45
041A	12,75	100			2	4	150	LF	140	155	295	336	345	681	18
041B	3,51	100			2	12	150	LF	171	109	280	413	101	514	52
041C	10,56		100		2	11	150	LF	156	69	225	820	47	867	37
042A	36,43		100		2	12	150	LF	183	193	376	2.382	860	3.242	24
042B	3,46		100		2	11	150	LF	263	138	400	51	4	55	4
042C	13,5	92	6	2	2	12	150	LF	198	137	335	1.114	118	1.232	27
043A	10,18	91	9		2	4	150	LF	98	236	335	259	273	532	16
043B	5,02		100		2	1	150	LF	124	182	306	69	54	123	8
043C	2,74	95		5	2	12	150	LF	54	323	377	26	51	77	7
043D	11,88	3	95	3	2	8	150	LF	99	201	300	155	253	408	11
044A	3,99	100			2	4	150	LF	146	153	299	70	59	129	11
044B	8,18		100		2	4	150	LF	89	299	387	114	260	374	12
045A	6,74	8	90	2	2	4	150	LF	104	198	303	403	166	569	28
045B	12,56	4	93	3	2	4	150	LF	77	263	339	113	318	431	10
045C	3,23	95		5	2	12	150	LF	121	265	386	66	90	156	13
046A	13,49	96	2	2	2	8	150	LF	80	171	251	232	436	668	20
046B	12,41	100			2	12	150	LF	119	236	355	648	566	1.214	28
046C	17,26	48	51	1	2	12	150	LF	103	246	349	1.419	962	2.381	39
047A	9,99	99		1	2	12	150	LF	59	129	188	108	211	319	17
047B	11,71	98	1	1	2	4	150	LF	77	175	252	192	336	528	18

048A	16,11	96	4		2	12	150	LF	120	236	356	1.528	1.492	3.020	53
048B	3,93	94		6	2	12	150	LF	98	194	292	53	89	142	12
048C	4,47	100			2	3	150	LF	67	251	318	96	150	246	17
048D	1,48	87	13		2	12	150	LF	207	119	326	69	20	89	18
048E	5,68	100			2	12	150	LF	85	276	361	292	621	913	44
049A	2,1	100			2	12	150	LF	22	195	217	6	82	88	19
049B	16,12	100			2	4	150	LF	127	206	333	1.243	1.483	2.726	51
049C	29,92	99		1	2	4	150	LF	69	208	278	443	1.259	1.702	20
050A	5,5	96		4	2	4	150	LF	44	290	334	97	349	446	24
050B	6,6	99		1	2	4	150	LF	19	175	194	23	231	254	20
050C	3	100			2	11	150	LF	120	112	232	126	128	254	36
050D	1,59	100			2	12	150	LF	179	104	284	64	25	89	20
050E	2,84	100			2	4	140	QCI	47	279	325	46	131	177	19
051A	17,94	99	1		2	12	150	LF	174	118	292	632	156	788	15
051B	9,59	100			2	4	150	LF	149	99	248	192	79	271	11
052A	10,24	96		4	2	4	150	LF	138	184	322	193	170	363	11
052B	12,03	96		4	2	4	150	LF	210	136	346	730	251	981	24
052C	21,33	94		6	2	9	150	LF	210	146	356	735	306	1.041	14
052D	8,94	99		1	2	2	150	LF	54	287	340	95	387	482	16
052E	2,91	100			2	4	140	QCI	21	319	340	10	138	148	15
052F	2,58	97		3	2	4	140	QCI	95	229	324	41	71	112	13
053A	15,03	100			2	4	150	LF	157	159	316	640	331	971	20
053B	8,66	100			2	4	150	LF	90	277	368	461	399	860	27
053C	4,94	92	6	3	2	12	150	LF	10	334	344		607	607	36
054A	12,99	99		1	2	11	150	LF	108	225	333	385	445	830	19
054B	12,36	98	2	1	2	11	150	LF	137	171	308	468	155	623	16
054C	20,35	96	3	1	2	12	150	LF	143	203	346	861	568	1.429	20
054D	15,78	100			2	11	150	LF	113	243	356	346	417	763	14
054E	33,94	99		1	2	12	150	LF	151	199	349	1.726	1.210	2.936	25
055A	23,6	100			2	12	150	LF	141	200	341	1.370	664	2.034	25
055B	23,16	97	3	1	2	4	150	LF	92	217	309	448	825	1.273	18
055C	43,01	100			2	12	150	LF	59	224	283	486	1.247	1.733	14
056A	15,13	100			2	12	150	LF	107	224	331	355	592	947	19
056B	33,46	100			2	12	150	LF	102	191	294	476	1.049	1.525	16
056C	29,75	94	6		2	12	150	LF	103	180	283	706	993	1.699	20
057A	5,28	32	68		2	12	150	LF	98	232	330	232	468	700	40
057B	8,66	14	84	2	2	4	150	LF	77	202	279	243	640	883	37
057C	3,74	13	87		2	4	150	LF	126	233	359	402	435	837	62
057D	8,08		100		2	4	150	LF	82	301	383	211	47	258	8
057E	5,3	9	67	24	2	2	150	LF	6	424	430	28	462	490	22
057F	9,88	18	81	1	2	2	150	LF	138	221	359	585	623	1.208	34
058A	7,04		98	1	2	2	150	LF	64	324	388	397	1.467	1.864	68
058B	3,12		100		2	8	150	LF	440	41	481	1.153	23	1.176	78
058C	4,98		99	1	2	11	150	LF	262	70	332	136	59	195	12
058D	15,38	6	94		2	4	150	LF	91	206	296	296	1.039	1.335	29

058F	11,26	95	3	2	2	4	150	LF	85	203	288	143	344	487	15
058G	14,18	94	5	1	2	4	150	LF	36	232	268	109	607	716	19
058H	6,21	100			2	4	150	LF	107	151	257	120	169	289	18
059A	18,06	95	5		2	12	150	LF	98	184	282	297	528	825	16
059B	1,58	97	2	1	2	12	150	LF	275	144	418				
059C	10,73	7	91	2	2	12	150	LF	166	171	336	75	236	311	9
059D	13,86	7	93		2	4	150	LF	208	140	348	504	208	712	15
059E	7,8	4	96		2	12	150	LF	135	162	297	448	746	1.194	52
060A	5,82	99	1		2	4	150	LF	47	257	304	41	112	153	9
060B	30,83	100			2	4	150	LF	138	193	331	920	967	1.887	18
060C	5,24	96	4		2	9	150	LF	70	166	236	143	234	377	31
061A	12,33	99		1	2	12	140	QCl	58	294	352	174	664	838	19
061B	18,68	99		1	2	12	140	QCl	140	201	341	569	681	1.250	20
061C	14,92	91	7	1	2	4	150	LF	59	254	313	219	650	869	19
062A	24,46	50	50		2	4	150	LF	178	162	340	1.544	1.132	2.676	32
062B	20,07	76	22	2	2	4	150	LF	61	288	348	259	1.186	1.445	21
063A	19,78	97	1	2	2	12	150	LF	139	123	263	637	300	937	18
063B	15,35	95	4	1	2	4	150	LF	126	220	346	329	257	586	11
063C	3,42		100		2	12	150	LF	82	94	177	50	73	123	20
063D	2,17		100		2	12	150	LF	180	194	375	173	179	352	43
063E	16,45	98		2	2	4	150	LF	85	159	244	298	999	1.297	32
063F	9	99		1	2	4	150	LF	26	197	223	48	240	288	14
064A	5,11	99		1	2	4	150	LF	76	235	311	84	236	320	20
064B	15,27	98		2	2	4	150	LF	146	189	336	269	273	542	11
064C	12,84	98		2	2	3	150	LF	159	189	348	266	173	439	10
064D	2,02	97		3	2	12	150	LF	157	137	294	77	31	108	18
064E	39,53	98		2	2	12	150	LF	150	158	308	1.679	1.101	2.780	23
064F	23,82	98		2	2	4	150	LF	151	185	336	819	698	1.517	19
064G	7,99	100			2	12	150	LF	175	128	303	130	54	184	8
065A	7,66	29	53	18	2	4	140	QCl	139	154	293	196	211	407	18
065B	3,88	100			2	4	140	QCl	49	291	340	30	164	194	15
065C	21,91	98		2	2	4	150	LF	115	256	371	596	1.034	1.630	20
065D	11,23	90	10	1	2	8	150	LF	99	236	335	377	630	1.007	27
065E	4,74	100			2	4	150	LF	56	135	191	49	86	135	15
066A	14,4	99	1		2	4	150	LF	185	86	272	712	328	1.040	27
066B	16,03	99			2	9	150	LF	132	199	331	351	354	705	13
066C	5,57	78	21	1	2	12	150	LF	122	190	312	115	114	229	13
066D	12,78	100			2	4	150	LF	59	280	339	171	1.070	1.241	29
066E	10,96	99	1		2	4	150	LF	70	182	252	135	316	451	16
066F	4,93	100			2	4	150	LF	242	256	499	373	170	543	22
067A	17		50	50	2	4	150	LF	236	81	318	725	75	800	15
067B	6,86		50	50	2	8	150	LF	179	53	233	185	58	243	15
067C	5,54		50	50	2	11	150	LF	96	88	183	124	27	151	15
067D	3,98		50	50	2	12	150	LF	133	262	395	111	34	145	9
067E	13,56		50	50	2	4	150	LF	188	165	354	1.109	787	1.896	40

067F	4,7		50	50	2	9	150	LF	183	123	306	111	9	120	8
067G	13,65	100			2	4	150	LF	160	113	273	309	346	655	18
068A	5,11	100			2	12	150	LF	105	145	249	181	165	346	27
068B	5,72	98		2	2	12	150	LF	57	257	314	122	292	414	23
068C	8,61	100			2	3	150	LF	77	208	286	413	476	889	36
068D	24,3	94	3	3	2	11	150	LF	94	181	275	799	987	1.786	27
069A	7,05	98		2	2	12	150	LF	80	226	306	169	197	366	17
069B	10,99	100			2	12	150	LF	101	176	278	354	291	645	21
069C	7,26	100			2	12	150	LF	71	267	338	224	328	552	22
069D	1,65		50	50	2	11	150	LF	328	37	365	231	3	234	39
069E	5,04		50	50	2	4	150	LF	61	187	248	127	242	369	30
069F	12,14		50	50	2	11	150	LF	116	68	184	342	110	452	20
069G	9,43		50	50	2	12	150	LF	33	52	85	97	126	223	28
070A	9,18	97		3	2	12	150	LF	122	314	436	289	976	1.265	32
070B	9,2	88	12		2	12	150	LF	111	156	267	211	147	358	15
070C	30,53	90	10		2	9	150	LF	109	203	312	687	985	1.672	18
071A	13,82	98	1	2	2	4	150	LF	80	233	314	243	529	772	18
071B	4,94	96		4	2	12	150	LF	34	242	276	30	269	299	22
071C	16,64	97		3	2	12	150	LF	93	187	280	241	426	667	14
071D	3,38	100			2	4	150	LF	21	241	261	10	70	80	9
072A	6,26	98		2	2	4	150	LF	40	225	265	44	197	241	15
072B	9,24	94	2	4	2	4	140	QCl	45	254	299	40	288	328	12
072C	3	100			2	4	140	QCh	24	254	279	16	153	169	20
072D	4,49	100			2	4	140	QCl	158	180	338	108	131	239	16
072E	8,52	99		1	2	4	140	LF	60	215	275	192	240	432	18
072F	5,9	99		1	2	4	140	QCh		260	260		304	304	20
072G	5,04	87	7	6	2	4	140	QCl	8	226	234		172	172	15
073A	16,67	96		4	2	12	140	LF	45	307	352	237	1.971	2.208	38
073B	8,73		100		2	4	140	SaP		271	271		3	3	
074A	10,44	98	1	1	2	2	150	LF	88	323	411	197	606	803	19
074B	17,13	90	9	1	2	9	150	LF	70	280	350	248	967	1.215	20
074C	21,02	92	7	1	2	4	150	LF	90	279	369	378	1.095	1.473	19
074D	5,86	93	6	1	2	12	150	LF	80	188	267	101	212	313	20
075A	15,06	98	1		2	1	150	LF	82	270	353	563	1.351	1.914	36
075B	10,2	100			2	12	150	LF	130	187	316	225	220	445	14
075C	10,57	99		1	2	6	150	LF	155	145	300	428	292	720	23
075D	23,36	18	77	5	2	4	140	SaP	2	208	209	2	177	179	4
075E	6,46	100			2	11	150	LF	182	108	290	235	61	296	16
076A	8,83	99		1	2	2	140	QCl	63	255	318	92	293	385	14
076B	16,51	97	2	1	2	4	150	LF	26	314	340	54	995	1.049	19
077A	7,1	90		10	2	4	150	LF	23	189	212	12	188	200	13
077B	22,97	98		2	2	12	150	LF	144	173	317	944	661	1.605	22
078A	9,99	99		1	2	6	150	LF	95	291	387	301	556	857	22
078B	12,76	99		1	2	12	150	LF	167	181	348	495	409	904	20
078C	15,32	99		1	2	4	150	LF	120	217	338	473	555	1.028	20

078D	8,85	99		1	2	12	150	LF	161	187	348	291	383	674	22
078E	13,19	100			2	12	150	LF	68	222	290	164	466	630	16
078F	11,49	93	2	5	2	4	140	QCl	3	242	245	9	459	468	17
079A	16,05	88	3	9	2	12	150	LF	111	196	307	361	535	896	18
079B	15,99	98		2	2	4	150	LF	90	203	293	258	459	717	15
079C	1,78	94		6	2	4	140	QCh		292	292		113	113	22
080A	3,14	90		10	2	4	140	QCl		217	217		119	119	17
080B	14,68	96	1	3	2	4	140	QCl	2	288	290	3	620	623	15
080C	17,69	99		1	2	4	150	LF	91	219	310	189	644	833	15
080D	15,7	100			2	4	150	LF	39	306	346	117	469	586	11
080E	17,61	97		3	2	4	140	LF	11	270	281	25	586	611	12
081A	19,96	98	1	1	2	4	150	LF	125	164	289	504	549	1.053	18
081B	13,89	100			2	4	150	LF	163	169	332	453	400	853	18
081C	15,85	96		4	2	4	150	LF	134	207	341	408	535	943	17
081D	6,01	100			2	4	150	LF	140	155	295	190	155	345	19
081E	19,71	99		1	2	12	150	LF	142	176	318	602	531	1.133	18
081F	5,59	77		23	2	4	140	QCl	28	259	287	26	273	299	19
082A	4,82	99		1	2	4	140	QCl	24	256	281	17	174	191	14
082B	5,43	100			2	12	150	LF	183	186	369	67	126	193	10
082C	16,27	97	2	1	2	4	150	LF	10	238	248	18	622	640	16
083A	17,55	91	9		2	4	150	LF	125	194	319	346	480	826	15
083B	13,49	100			2	12	150	LF	170	182	352	563	421	984	21
083C	14,75	100			2	12	150	LF	163	154	317	533	320	853	18
083D	3,99	100			2	12	150	LF	73	258	331	69	232	301	23
084A	15,41	93	5	2	2	4	150	LF	22	225	247	49	499	548	14
084B	21,22	99	1		2	4	150	LF	40	250	290	63	487	550	9
085A	18,6	99		1	2	12	150	LF	118	223	342	471	682	1.153	18
085B	10,64	99		1	2	12	150	LF	58	273	331	110	193	303	9
085C	4,25	75	24	1	2	12	140	QCl		173	173				
085D	3,44	97	1	2	2	4	150	LF	16	257	273	9	129	138	15
086A	5,5	100			2	4	150	LF	18	273	291	27	409	436	27
086B	16,56	99		1	2	12	150	LF	169	156	325	696	499	1.195	22
086C	10,49	100			2	2	150	LF	101	218	319	245	571	816	24
086D	3,66	100			2	2	150	LF	30	266	295	26	163	189	17
087A	16,02	96	4		2	4	150	LF	58	160	218	154	381	535	15
087B	17,73	96	4		2	12	150	LF	91	184	276	316	541	857	18
087C	13,64	100			2	4	150	LF	116	161	277	235	313	548	14
087D	24,1	86	11	3	2	4	150	LF	36	235	271	171	907	1.078	17
087E	5,47	70	30		2	4	150	LF	85	230	315	84	227	311	18
088A	13,67	95		5	2	4	150	LF	100	178	278	333	516	849	22
088B	14,38	99		1	2	12	150	LF	107	223	330	206	505	711	15
088C	14,28	100			2	4	150	LF	198	128	326	652	234	886	19
088D	12,91	97	3		2	12	150	LF	142	147	290	411	254	665	18
088E	6,97	85	15		2	9	150	LF	134	131	265	225	112	337	18
089A	14,25	99	1		2	4	150	LF	141	137	278	441	261	702	18

089B	19,79	92	8		2	4	150	LF	99	186	286	472	443	915	16
089C	17,42	98	2		2	4	150	LF	49	193	242	100	409	509	12
090A	11,4	97	2	1	2	12	150	LF	28	186	214	70	341	411	17
090B	13,13	90	7	3	2	4	150	LF	108	160	268	233	239	472	13
090C	13,25	96	4		2	12	150	LF	74	194	268	191	340	531	15
090D	11,32	95	5		2	4	150	LF	138	196	334	192	250	442	12
090E	7,2	92	7	1	2	4	150	LF	64	199	263	32	106	138	7
091A	18,63	30	70	1	2	4	150	LF	125	173	298	258	242	500	9
091B	11,46	16	84		2	12	150	LF	133	141	274	254	125	379	12
091C	8,68	6	93		2	4	150	LF	150	106	256	228	72	300	13
091D	9,93	14	81	5	2	4	150	LF	166	136	302	239	118	357	12
092A	17,93	49	48	3	2	12	150	LF	167	173	340	386	325	711	12
092B	11,94	21	78	1	2	4	150	LF	116	214	330	268	492	760	19
092C	20,49	5	90	5	2	12	150	LF	150	101	251	560	255	815	16
092D	11,71	12	83	5	2	4	150	LF	121	191	312	262	350	612	17
092E	9,74	37	58	5	2	4	150	LF	100	135	234	171	88	259	11
092F	8,66	39	60	1	2	4	150	LF	119	208	326	260	166	426	15
093A	10,94	19	81	1	2	12	150	LF	142	234	376	31	111	142	3
093B	8,76	6	93	1	2	12	150	LF	236	144	380	404	146	550	17
093C	7,69	2	97	1	2	4	150	LF	114	244	359	265	340	605	22
093D	5,35	36	60	4	2	4	150	LF	59	292	350	68	253	321	17
093E	7,2	18	81	1	2	12	150	LF	54	230	283	179	515	694	34
093F	4,88	10	84	6	2	12	150	LF	100	242	342	111	205	316	19
094A	8,15	94	4	1	2	4	150	LF	14	369	383	20	652	672	22
094B	16,47	66	33	1	2	4	150	LF	15	317	333	25	782	807	15
095A	9,93	22	75	3	2	4	150	LF	98	148	246	83	123	206	8
095B	19,2	34	60	6	2	4	150	LF	134	179	313	499	494	993	17
095C	20,88	37	62	1	2	12	150	LF	224	138	362	925	246	1.171	15
095D	17,81	55	43	1	2	6	150	LF	110	207	318	564	1.179	1.743	31
096A	6,21	98		2	2	11	150	LF	107	174	281	118	197	315	18
096B	14,3	78	21	2	2	12	150	LF	86	311	397	250	643	893	16
096C	16,29	95	3	2	2	4	150	LF	81	255	336	328	740	1.068	19
096D	14,2	99		1	2	12	150	LF	75	239	314	155	351	506	11
096E	8,52	99		1	2	12	150	LF	25	457	483	38	840	878	21
097A	8,97	82	14	4	2	12	150	LF	172	155	327	211	185	396	14
097B	6,08	40	58	2	2	12	150	LF	153	151	304	121	69	190	10
097C	25,27	91	8	1	2	12	150	LF	137	153	290	373	286	659	9
097D	14,99	96	1	3	2	4	140	QCl	249	139	388	759	278	1.037	18
097E	7,66	92		8	2	12	140	QCl	189	188	377	301	221	522	18
097F	6,69	98		2	2	4	140	QCl	120	155	275	193	234	427	23
097G	6,1	87		13	2	12	140	QCl	137	184	320	160	140	300	15
097H	7,01	93		7	2	12	140	QCl	120	213	333	46	156	202	9
097I	13,8	98		2	2	12	150	LF	142	166	308	637	409	1.046	25
098A	5,99	87	13	1	2	4	140	QCl	33	247	281	35	203	238	14
098B	17,16	99			2	4	140	QCl	127	224	352	260	328	588	10

098C	7,07	98		2	2	12	140	LF	144	92	236	197	124	321	19
098D	5,4	100			2	12	140	QCI	84	238	321	79	207	286	16
098E	7,83	100			2	12	140	QCI	134	213	347	208	212	420	15
099A	1,45	87	13	1	2	12	140	QCI	174	223	398	47	51	98	17
099B	5,36	97	1	2	2	12	140	QCI	155	135	291	94	36	130	8
099C	35,54	100			2	12	140	QCI	187	119	306	1.000	380	1.380	13
099D	13,25	89	10	1	2	12	140	QCI	145	148	293	351	188	539	14
100A	8,16	100			2	9	140	QCI	156	31	187	396	14	410	27
100B	4,25	100			2	11	140	QCI	238	11	248	89		89	8
100C	5,18	100			2	11	140	QCI	249	61	310	150	24	174	11
100D	2,42	100			2	11	140	QCI	189	69	258	47	12	59	9
100E	2,33	100			2	9	140	QCI	209	52	261	39		39	6
101A	2,98	100			2	12	140	QCI	164	130	294	55	19	74	8
101B	4,49	100			2	4	150	LF	260	46	306	71	9	80	6
101C	4,35	100			2	9	150	LF	216	20	236	846	6	852	83
101D	3,58	100			2	11	150	LF	180	22	202	229	3	232	32
101E	3,64	100			2	11	150	LF	216	12	228	260	1	261	31
101F	0,71	100			2	11	150	QCI	261	110	370	76	9	85	32
101G	2,88	100			2	4	150	QCI	230	143	372	121	58	179	17
101H	3,41	99	1		2	11	140	QCI	203	73	276	97	24	121	13
101I	1,09	100			2	8	140	QCI	190	189	379	35	45	80	19
101J	1,83	97		3	2	12	140	QCI	231	189	420	47	35	82	11
102A	0,74	100			2	12	140	QCI	162	149	311	22	14	36	16
102B	0,62	100			2	12	140	QCI	289	31	319	23	2	25	13
102C	16,5	100			2	12	150	LF	188	119	306	99	52	151	3
102D	8,19	100			2	9	150	LF	348	67	415	1.052	119	1.171	34
103A	1,75	100			2	9	140	QCI	215	67	283	43		43	9
103B	2,21	100			2	12	140	QCI	4	105	109				
103C	9,46	100			2	12	150	LF	95	222	317	80	169	249	8
104A	2,8		100		2	12	150	LF	171	106	278	35	13	48	6
104B	11,4	50	50		2	12	150	LF	208	110	318	291	127	418	12
104C	8,54	50	50		2	8	140	QCI	163	171	333	148	397	545	19
105A	7,66	90	10		2	4	150	LF	182	131	314	193	158	351	15
105B	9,21	100			2	12	150	LF	174	142	316	335	206	541	19
105C	3,62	100			2	12	150	LF	202	164	367	98	67	165	12
106A	14,57	100			2	12	150	LF	216	71	286	411	50	461	11
106B	6,23	100			2	12	150	LF	252	24	276	200	5	205	12
106C	2,68	100			2	11	150	LF	297	14	311	112	2	114	14
107A	15,64	100			2	11	150	LF	282	55	338	746	69	815	15
107B	10,5	100			2	12	150	LF	238	50	288	930	79	1.009	33
108A	32,15	100			2	11	150	LF	216	8	224	788	12	800	11
108B	13,99	100			2	11	150	LF	221	22	243	1.122	82	1.204	35
108C	5,57	100			2	4	150	LF	177	64	242	130	41	171	13
108D	1,93	100			2	4	140	QCI	37	373	410	12	83	95	12

Seznam tarif po odsekih

Odsek	Tarife								Odsek	Tarife							
	Sm.	Je.	O.i.	Bu	Hr	P.l.	O.t.l.	O.m.l.		Sm.	Je.	O.i.	Bu	Hr	P.l.	O.t.l.	O.m.l.
001A	53	50	51	51	51	49	49	48	001B	50	50	50	51	51	50	30	29
001C	49	48	49	49	49	28	28	28	002	50	48	49	50	50	29	29	29
003A	49	48	50	50	50	49	49	49	003B	52	52	51	51	51	50	50	49
003C	53	52	52	51	51	50	50	49	003D	53	53	52	51	51	50	49	49
003E	49	48	49	49	49	48	48	48	004A	52	48	51	52	52	50	49	49
004B	52	47	51	52	52	49	49	49	004C	53	50	51	52	52	50	49	48
005A	52	51	51	51	51	50	49	49	005B	51	49	50	52	52	49	49	48
005C	51	48	50	51	51	50	49	49	006A	50	50	50	29	29	48	48	48
006B	50	50	50	51	51	49	49	48	007A	50	50	50	50	50	49	49	28
007B	52	48	50	51	51	30	29	29	008A	51	48	50	51	51	50	59	28
008B	51	50	50	50	50	49	49	28	009	50	50	50	50	50	49	49	48
010A	50	49	50	51	51	50	49	48	010B	52	50	50	51	51	50	49	49
010C	51	49	50	52	52	50	49	49	010D	51	48	50	50	50	50	49	48
011A	50	48	50	50	50	48	48	48	011B	50	49	50	50	50	49	48	48
012A	51	50	50	51	51	50	48	48	012B	51	48	50	51	51	50	48	48
012C	51	48	50	51	51	50	29	28	013	48	48	48	48	48	27	28	28
014A	50	48	50	50	50	48	48	48	014B	49	48	49	50	50	49	28	28
014C	49	48	49	49	49	48	48	48	014D	50	48	49	49	49	48	48	48
014E	49	48	49	50	50	49	48	48	015A	50	48	50	50	50	49	48	48
015B	49	48	49	50	50	49	48	48	015C	51	48	50	50	50	49	49	48
015D	51	48	50	50	50	50	49	49	016A	50	48	50	50	50	49	49	28
016B	50	48	50	50	50	49	48	48	017A	50	50	50	50	50	49	49	48
017B	51	50	50	50	50	49	49	48	017C	51	48	50	50	50	50	49	48
018A	51	50	50	51	51	49	49	28	018B	51	48	50	51	51	49	49	28
018C	50	50	50	50	50	49	48	28	018D	52	50	51	51	51	50	49	48
018E	48	48	48	48	48	48	48	47	019A	50	50	50	50	50	49	49	48
019B	52	48	50	50	50	49	48	48	019C	51	48	49	50	50	49	48	48
020A	50	48	49	50	50	49	48	48	020B	50	48	50	50	50	49	49	48
020C	50	49	50	50	50	49	49	48	020D	52	48	51	51	51	50	49	48
020E	52	50	51	52	52	50	50	48	020F	51	48	50	50	50	49	48	48
020G	53	50	51	52	52	50	49	49	021A	55	50	51	51	51	49	49	48
021B	49	48	49	49	49	48	48	48	022A	51	48	50	51	51	49	49	48
022B	54	50	51	52	52	50	49	48	022C	55	50	51	52	52	50	50	48
023A	56	50	51	52	52	50	49	48	023B	54	50	51	52	52	50	49	48
023C	52	50	51	51	51	50	49	49	024A	49	48	49	50	50	49	49	48
024B	52	48	50	50	50	50	29	28	024C	54	50	52	52	52	50	49	48
024D	55	52	51	52	52	50	48	48	025A	54	50	51	52	52	50	49	48
025B	52	48	50	51	51	50	49	48	025C	50	48	50	50	50	49	28	28
025D	51	50	50	51	51	50	49	48	026A	54	49	50	51	51	49	49	28
026B	54	49	51	51	51	49	49	48	027A	54	50	51	51	51	49	49	48
027B	53	50	51	52	52	50	50	48	027C	49	48	49	49	49	28	28	28
028A	54	52	51	52	52	49	49	48	028B	54	52	52	52	52	50	49	48

028C	53	49	51	52	52	50	49	48	029A	54	52	51	52	52	50	49	48
029B	53	48	51	52	52	50	49	48	030A	54	50	52	52	52	50	49	48
030B	53	50	51	52	52	50	49	48	030C	53	52	51	52	52	50	49	48
031A	55	50	51	52	52	50	49	48	031B	54	50	51	51	51	50	49	48
032	54	50	51	52	52	50	49	48	033A	54	50	51	52	52	49	48	48
033B	52	48	51	52	52	50	49	48	033C	53	52	51	52	52	50	49	48
034A	53	50	50	51	51	50	49	48	034B	52	48	50	52	52	50	49	48
034C	53	50	51	52	52	50	49	48	035A	53	50	51	51	51	50	49	48
035B	53	50	51	51	51	49	49	48	035C	50	49	49	50	50	48	48	48
Odsek	Tarife								Odsek	Tarife							
	Sm.	Je.	O.i.	Bu	Hr	P.l.	O.t.l.	O.m.l.		Sm.	Je.	O.i.	Bu	Hr	P.l.	O.t.l.	O.m.l.
036	53	50	51	52	52	50	49	48	037	52	52	50	51	51	50	49	49
038	54	51	51	52	52	50	49	48	039A	53	51	51	52	52	50	49	49
039B	54	48	51	52	52	50	49	49	040A	55	48	52	53	52	50	49	49
040B	54	50	50	51	51	5	49	49	041A	52	50	50	51	51	49	49	48
041B	52	50	51	51	51	50	49	48	041C	53	50	51	52	52	50	49	49
042A	55	51	51	52	52	50	49	49	042B	54	50	51	52	52	49	49	49
042C	54	48	51	52	52	49	48	48	043A	52	50	50	50	50	49	48	48
043B	54	50	51	52	52	50	49	49	043C	54	50	51	53	53	50	49	48
043D	53	49	51	52	52	50	49	48	044A	52	49	51	51	51	50	49	48
044B	52	48	51	51	51	50	49	48	045A	55	49	51	52	52	50	49	48
045B	54	48	51	53	52	50	49	48	045C	55	50	51	53	52	50	49	48
046A	52	50	51	54	54	51	50	48	046B	60	50	52	54	54	51	50	48
046C	58	50	52	54	54	51	50	49	047A	50	50	49	50	50	49	48	47
047B	54	48	51	52	52	50	49	48	048A	53	50	51	52	52	50	49	49
048B	50	50	49	49	49	48	48	28	048C	50	50	49	50	50	29	49	28
048D	50	50	50	50	50	49	48	48	048E	52	48	50	51	51	50	49	28
049A	50	50	50	51	51	50	48	48	049B	53	50	51	52	52	50	49	48
049C	53	50	51	52	52	50	49	48	050A	54	48	51	53	53	50	48	48
050B	51	48	49	51	51	50	49	48	050C	50	49	50	51	51	49	49	48
050D	49	48	49	49	49	48	48	48	050E	52	47	51	52	52	50	49	48
051A	52	50	50	51	51	49	48	48	051B	50	48	49	49	49	48	48	47
052A	50	48	49	49	49	48	48	47	052B	51	48	49	50	49	48	48	48
052C	52	48	50	51	51	50	49	48	052D	52	50	51	52	52	50	50	48
052E	51	48	49	51	51	50	49	28	052F	50	50	50	51	51	50	49	48
053A	51	48	49	50	50	49	48	48	053B	51	48	50	51	51	50	48	48
053C	52	30	50	52	51	50	49	28	054A	51	48	49	50	50	48	48	48
054B	50	48	50	51	51	50	49	48	054C	50	48	49	50	50	49	49	28
054D	53	50	50	51	51	50	49	48	054E	51	50	50	51	51	50	49	28
055A	53	50	50	52	52	50	49	29	055B	52	50	51	51	50	50	49	28
055C	49	48	48	49	49	47	47	47	056A	51	48	50	52	51	48	48	48
056B	53	50	50	51	51	49	48	48	056C	51	50	49	51	50	49	48	48
057A	52	50	50	52	52	50	49	49	057B	51	50	50	50	50	50	49	48
057C	55	51	51	53	53	50	49	48	057D	55	50	51	53	53	51	50	48

057E	54	50	51	54	73	71	50	49	057F	55	50	52	54	54	51	50	48
058A	53	50	52	54	54	51	50	48	058B	55	50	52	54	54	51	50	49
058C	54	50	51	52	52	49	49	48	058D	53	50	51	51	51	49	48	48
058F	52	48	49	50	50	49	48	48	058G	52	50	50	52	52	50	49	48
058H	51	50	50	50	50	50	50	28	059A	52	48	51	51	51	50	49	48
059B	51	50	50	51	51	50	49	48	059C	51	50	50	51	51	49	48	48
059D	54	50	51	52	52	50	49	48	059E	52	50	49	49	49	48	48	48
060A	50	48	49	51	51	49	28	28	060B	52	48	50	51	51	49	28	28
060C	51	49	49	51	51	28	28	28	061A	52	50	50	52	52	50	29	28
061B	54	50	51	52	52	50	50	48	061C	53	48	50	52	52	50	30	28
062A	54	50	51	51	51	49	49	28	062B	53	50	50	52	52	50	49	28
063A	50	48	49	50	50	48	28	28	063B	50	49	49	50	50	48	28	28
063C	50	49	49	50	50	49	28	28	063D	53	50	51	52	52	50	29	28
063E	52	49	50	51	51	29	29	28	063F	52	50	50	54	53	50	30	29
064A	52	48	49	51	51	28	28	28	064B	52	48	49	51	51	29	28	28
064C	48	48	48	28	28	28	28	28	064D	48	48	48	48	48	48	48	48
064E	48	48	48	28	28	28	28	28	064F	48	48	48	28	28	28	28	28
064G	48	48	48	28	28	28	28	28	065A	52	50	50	31	31	30	30	29
Odsek Tarife																	
Odsek	Tarife								Odsek	Tarife							
	Sm.	Je.	O.i.	Bu	Hr	P.l.	O.t.l.	O.m.l.		Sm.	Je.	O.i.	Bu	Hr	P.l.	O.t.l.	O.m.l.
065B	51	50	50	50	50	29	29	28	065C	52	50	51	52	52	30	29	29
065D	53	50	51	52	52	31	30	29	065E	49	48	48	49	49	29	28	28
066A	52	48	50	51	51	29	29	28	066B	52	50	50	51	51	49	49	48
066C	52	28	51	51	51	50	49	48	066D	54	50	51	52	52	50	49	28
066E	53	50	53	51	51	50	28	28	066F	52	48	50	51	51	49	49	48
067A	51	50	50	50	50	49	49	48	067B	51	50	50	50	50	49	48	48
067C	50	50	50	50	50	49	49	48	067D	51	50	51	51	51	50	49	48
067E	51	50	50	50	50	49	49	48	067F	52	50	52	51	51	49	49	48
067G	50	49	50	50	50	49	48	48	068A	49	48	49	49	49	49	48	48
068B	49	48	49	49	49	49	48	48	068C	50	50	49	49	49	48	48	48
068D	49	49	49	49	49	28	28	28	069A	52	50	51	52	52	50	29	29
069B	50	49	49	49	49	48	48	48	069C	49	48	49	49	49	48	48	48
069D	52	52	52	50	50	49	48	48	069E	54	52	52	51	51	50	49	48
069F	52	50	50	50	50	49	49	48	069G	50	50	50	50	50	48	48	48
070A	54	51	52	54	54	51	51	29	070B	52	50	51	52	52	50	29	28
070C	52	50	51	51	51	50	49	28	071A	51	48	50	50	50	49	28	28
071B	51	48	50	50	50	29	29	29	071C	52	48	50	50	50	49	29	28
071D	52	50	51	52	52	50	29	28	072A	52	50	50	52	52	50	29	28
072B	52	48	50	51	51	50	29	28	072C	52	48	50	51	52	50	29	29
072D	52	48	51	51	52	50	29	29	072E	51	50	50	51	50	50	29	28
072F	48	48	48	48	50	50	49	28	072G	50	48	50	50	52	51	29	29
073A	51	48	50	52	52	50	29	28	073B	48	48	48	48	48	28	28	28
074A	54	48	51	53	53	51	30	29	074B	52	48	50	51	51	50	29	28
074C	51	48	50	51	51	29	28	28	074D	53	48	51	53	53	50	30	28

075A	51	48	50	50	50	29	29	28	075B	50	48	49	50	50	29	29	28
075C	48	48	49	50	50	29	29	28	075D	48	48	48	50	51	30	30	30
075E	48	48	49	50	50	28	28	28	076A	53	30	50	52	52	30	29	28
076B	54	30	51	53	53	31	30	28	077A	50	48	50	51	51	30	29	29
077B	52	49	49	51	51	30	29	29	078A	52	50	50	52	52	29	29	28
078B	52	30	50	52	52	49	29	28	078C	52	52	51	52	52	29	29	28
078D	53	30	51	53	53	50	29	28	078E	53	30	51	53	53	52	30	28
078F	51	48	49	51	51	50	29	28	079A	50	48	49	51	51	30	29	29
079B	52	30	50	52	52	30	29	28	079C	48	48	50	50	50	49	49	49
080A	50	50	50	50	52	50	30	29	080B	54	30	51	54	54	51	30	29
080C	52	30	50	52	52	30	29	28	080D	55	30	52	55	55	51	30	29
080E	54	30	51	53	53	32	30	29	081A	52	48	50	51	51	50	29	28
081B	53	49	50	52	51	50	29	28	081C	52	50	50	51	51	50	29	28
081D	51	48	50	51	51	29	29	28	081E	53	48	50	51	51	30	30	29
081F	52	50	50	52	52	51	51	28	082A	52	48	50	52	52	51	30	28
082B	51	48	50	52	52	30	29	28	082C	53	50	50	52	52	51	30	28
083A	53	49	51	52	52	51	30	29	083B	53	49	51	52	52	51	30	29
083C	53	49	51	52	52	30	30	29	083D	52	48	50	52	52	30	30	29
084A	53	50	51	53	52	31	30	29	084B	53	50	51	52	52	31	30	29
085A	52	50	50	51	51	30	29	28	085B	52	48	50	51	51	30	29	28
085C	52	50	50	51	52	51	30	28	085D	50	50	50	52	52	30	29	28
086A	52	48	50	51	51	30	29	28	086B	20	50	50	52	52	30	30	29
086C	52	50	50	52	52	30	30	29	086D	52	48	50	52	52	30	30	28
087A	50	48	48	50	50	28	28	28	087B	52	48	50	51	51	29	29	28
087C	52	48	50	51	51	30	29	28	087D	53	48	50	53	52	51	30	29
087E	52	48	50	52	52	30	29	29	088A	52	50	50	51	51	30	29	28
088B	52	48	50	51	51	29	29	28	088C	50	48	50	51	51	28	28	28

Odsek	Tarife								Odsek	Tarife							
	Sm.	Je.	O.i.	Bu	Hr	P.l.	O.t.l.	O.m.l.		Sm.	Je.	O.i.	Bu	Hr	P.l.	O.t.l.	O.m.l.
088D	51	48	49	51	51	29	28	28	088E	52	48	49	50	50	28	28	28
089A	51	28	29	50	50	28	28	28	089B	52	28	49	50	50	29	28	28
089C	52	48	50	52	52	30	30	28	090A	50	28	51	50	50	28	28	28
090B	50	48	49	50	50	28	28	28	090C	52	48	50	52	52	30	28	28
090D	52	50	50	51	51	30	28	28	090E	50	28	49	49	49	28	28	28
091A	52	50	50	52	52	29	29	28	091B	52	48	50	51	51	29	29	28
091C	52	48	50	50	50	29	28	28	091D	53	49	50	51	51	29	29	28
092A	52	50	50	51	51	30	29	28	092B	53	49	50	51	51	29	28	28
092C	50	48	50	50	50	48	46	46	092D	52	48	50	52	52	50	29	28
092E	50	48	48	49	49	28	28	28	092F	53	48	50	51	51	29	29	28
093A	53	49	51	52	52	51	29	29	093B	53	49	51	52	52	50	29	28
093C	54	50	51	53	53	51	29	28	093D	56	50	51	54	54	51	31	28
093E	53	50	51	52	52	50	30	29	093F	52	48	50	51	51	30	30	29
094A	54	50	51	56	54	32	31	29	094B	54	30	51	55	54	52	30	28
095A	53	48	50	52	52	50	30	28	095B	52	48	50	52	51	30	29	29

095C	53	49	50	52	52	30	29	29	095D	54	50	51	54	53	51	30	28
096A	51	48	49	51	51	30	29	28	096B	53	50	51	55	54	30	29	28
096C	54	30	51	54	53	30	30	28	096D	54	30	51	55	54	51	30	28
096E	54	30	51	55	54	51	30	28	097A	51	48	50	51	51	30	29	2B
097B	51	30	50	51	51	30	29	28	097C	51	30	50	51	51	30	29	29
097D	53	30	52	52	52	30	30	28	097E	51	30	50	51	51	30	30	28
097F	51	29	50	51	51	30	30	28	097G	51	29	50	50	50	29	29	28
097H	51	29	50	50	50	29	29	28	097I	51	50	50	51	51	30	29	29
098A	51	48	50	51	51	30	30	29	098B	52	30	50	52	52	31	30	29
098C	51	48	49	50	50	29	29	28	098D	52	48	50	52	52	30	30	28
098E	51	48	50	51	52	30	30	29	099A	52	50	30	51	52	30	29	28
099B	52	48	50	52	52	30	30	29	099C	52	30	51	52	52	30	30	28
099D	52	30	51	52	52	30	30	28	100A	52	50	50	50	50	50	29	28
100B	50	50	50	50	50	29	29	28	100C	52	30	51	51	51	50	29	28
100D	52	30	51	52	52	30	29	28	100E	52	29	50	51	51	30	29	28
101A	52	30	51	52	52	51	30	29	101B	52	30	51	52	52	30	29	29
101C	53	30	52	52	52	30	29	29	101D	54	56	52	53	53	31	30	29
101E	56	58	52	52	52	30	29	29	101F	54	30	52	53	53	51	30	29
101G	54	30	52	52	52	30	30	29	101H	31	30	30	51	50	50	30	29
101I	51	30	50	51	51	30	30	29	101J	52	30	51	52	52	30	30	29
102A	51	30	51	52	52	30	30	29	102B	51	30	51	52	52	30	30	29
102C	52	30	51	52	52	30	30	29	102D	52	30	51	52	52	30	30	29
103A	52	30	51	52	52	30	30	29	103B	53	30	51	52	52	30	30	29
103C	52	30	51	52	52	30	30	29	104A	51	30	50	50	50	29	29	28
104B	53	30	51	52	52	30	30	29	104C	52	30	50	51	51	30	30	29
105A	52	30	31	51	51	30	29	29	105B	52	30	51	51	51	30	29	29
105C	53	30	51	51	51	30	30	29	106A	51	31	51	51	51	30	29	29
106B	53	30	51	52	52	30	30	29	106C	52	30	50	50	50	30	30	29
107A	54	55	52	53	53	30	30	29	107B	55	58	52	52	52	31	30	29
108A	55	30	50	50	50	30	30	29	108B	53	56	51	51	51	30	30	28
108C	30	30	50	50	50	29	29	29	108D	52	30	51	52	52	30	30	29

Prirastni nizi*Preglednica: Odstotni volumni prirastki po debelinskih stopnjah (nizih)*

PRINIZ	NIZ3	NIZ4	NIZ5	NIZ6	NIZ7	NIZ8	NIZ9	NIZ10	NIZ11	NIZ12	NIZ13	NIZ14	NIZ15	NIZ16
810	0,0618	0,0500	0,0490	0,0402	0,0400	0,0351	0,0310	0,0281	0,0241	0,0215	0,0199	0,0178	0,0150	0,0111
830	0,0450	0,0390	0,0330	0,0295	0,0250	0,0200	0,0165	0,0145	0,0135	0,0125	0,0120	0,0115	0,0115	0,0115
831	0,0501	0,0320	0,0285	0,0235	0,0185	0,0150	0,0130	0,0111	0,0095	0,0091	0,0075	0,0065	0,0060	0,0065
832	0,0520	0,0460	0,0400	0,0315	0,0265	0,0230	0,0215	0,0195	0,0780	0,0160	0,0145	0,0120	0,0120	0,0120
833	0,1020	0,0700	0,0570	0,0520	0,0450	0,0400	0,0300	0,0200	0,0200	0,0200	0,0200	0,0200	0,0200	0,0200
834	0,0405	0,0320	0,0270	0,0250	0,0230	0,0205	0,0185	0,0172	0,0167	0,0162	0,0162	0,0162	0,0162	0,0162
835	0,0300	0,0200	0,0160	0,0130	0,0110	0,0090	0,0085	0,0080	0,0080	0,0080	0,0080	0,0080	0,0080	0,0080
840	0,0950	0,0690	0,0542	0,0412	0,0365	0,0215	0,0178	0,0133	0,0101	0,0095	0,0070	0,0060	0,0055	0,0080
850	0,0570	0,0463	0,0385	0,0351	0,0268	0,0213	0,0158	0,0118	0,0010	0,0090	0,0072	0,0068	0,0060	0,0060
852	0,0490	0,0430	0,0390	0,0350	0,0290	0,0245	0,0205	0,0180	0,0145	0,0130	0,0130	0,0128	0,0126	0,0126
853	0,0430	0,0350	0,0252	0,0200	0,0160	0,0140	0,0110	0,0100	0,0095	0,0090	0,0090	0,0090	0,0090	0,0090
860	0,0999	0,0875	0,0657	0,0555	0,0480	0,0420	0,0375	0,0340	0,0320	0,0300	0,0280	0,0275	0,0275	0,0275
870	0,1158	0,0841	0,0651	0,0524	0,0433	0,0365	0,0312	0,0270	0,0236	0,0207	0,0182	0,0161	0,0143	0,0127
880	0,0622	0,0500	0,0340	0,0268	0,0205	0,0175	0,0136	0,0110	0,0095	0,0085	0,0075	0,0065	0,0060	0,0060
851	0,0700	0,0450	0,0300	0,0222	0,0160	0,0101	0,0113	0,0090	0,0088	0,0076	0,0070	0,0068	0,0060	0,0059

Priloga 4

Obrazci E1, E2, E3

Obrazec E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni GGE

Preglednica/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	3.835,24	1.056,16	14,67	4.906,07
Delež (%)	78,2	21,5	0,3	100,0

Preglednica/GF1: Gozdni fondii po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gozdni fondii po gospodarskih kategorijah in rastiščnogojitvenih razredih												
Gospodarske kategorije in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			% na PR	
		m ³ /ha			m ³ /ha			% LZ				
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.		
00140-Kisloljubna gradnova belogabrovja	396,96	99	200	299	2,6	5,28	7,88	17,2	14,5	15,4	58,6	
00150- Kisloljubna gradnova bukovja	4.509,11	123	178	301	2,71	4,8	7,51	26,2	16,8	20,6	82,9	
Gpn, ukrepi so dovoljeni	4.906,07	121	180	301	2,7	4,84	7,54	25,6	16,6	20,2	80,8	
Skupaj vsi gozdovi	4.906,07	121	180	301	2,7	4,84	7,54	25,6	16,6	20,2	80,8	

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga	Število SVP	± E	Srednji premer
	ha	%	Površina		Zasnova							
			ha	%	1	2	3	4	m ³ /ha	%	cm	
Mladovje	147,13	3,0								12	152,4	15
Drogovnjak	1.492,96	30,4	28,16	2	5	67	26	1	233	126	5,9	20
Debeljak	2.876,51	58,5	168,67	6	5	64	31	/	363	215	4,5	26
Sestoj v obnovi	280,43	5,6	139,12	50	18	54		2	233	26	22,2	27
Dvoslojni sestoj	0,33	0,1	/	/	/	/	/	/	52	0	54,8	0
Raznomerno (ps-šp)	103,32	2,1	3,08	3	/	42	55	2	195	6	40,7	26
Raznomerno (sk-gnz)	4,66	0,1	1,23	26	/	44	56	/	161	2	90,3	23
Pionirski gozd z grmiči	0,73	0,1	/	/	/	/	/	/	38	2	232,4	0
Skupaj	4.906,07	100,0	340,26	7						389	4,1	

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	147,13	16	29	40	14	16	19	56	10	30	39	17	14
Drogovnjak	1.492,96	1	42	48	9	14	43	40	3	16	54	23	7
Debeljak	2.876,51					34	52	14	/	1	59	35	5
Sestoj v obnovi	280,43					47	40	12	1				
Dvoslojni sestoj	0,33							100	/				
Raznomerno (ps-šp)	103,32						24	62	15				
Raznomerno(sk-gnz)	4,66						54	42	4				
Pionirski gozd z grmišči	0,73												
Skupaj	4.906,07												

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst

PRILOGA 4 OBRAZEC E1: Raven GGE

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	7	25	36	20	12	46	15,10
Jelka	8	26	34	19	13	1	0,21
Bor	8	29	35	17	10	70	23,64
Macesen	10	32	33	15	10	4	1,28
Ostali igl.	14	24	35	18	9	2	0,01
Bukev	11	23	24	20	22	68	22,44
Hrast	11	24	24	19	21	55	18,4
Pl. lst.	14	25	23	19	19	4	1,33
Dr. tr. lst.	14	26	23	18	18	40	13,29
Meh. lst.	21	32	21	14	12	13	4,3
Iglavci	8	28	35	18	11	121	40,24
Listavci	13	24	24	19	20	180	59,76
Skupaj	11	26	28	19	16	302	100

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,38	0,94	0,90	0,36	0,14	2,70	35,8
Listavci	1,19	1,53	1,09	0,64	0,39	4,84	64,2
Skupaj	1,57	2,46	1,99	1,00	0,53	7,54	100,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Skupaj
Iglavci	83.673	25,6											
Listavci	86.568	16,5											
Skupaj	170.241	20,2											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enot	Načrtovano		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
		dejansk	s pon.									
Priprava sestoja	ha	76,76	76,76									
Priprava tal	ha	14,27	14,27									
Dopolnilna sadnja	ha	4,85	4,85									
Sadnja	ha	24,98	24,98									
Obžetev	ha	31,94	150,17									
Nega mladja	ha	48,29	66,92									
Nega gošče	ha	46,69	56,81									
Nega letvenjaka	ha	38,40	38,40									
Nega ml. drogovnjaka	ha	75,63	75,63									
Obžagovanje vej	kos	1.000	1.000									
Odstranjenje vzpenjavk	ha	0,48	1,44									
Premazi vršičkov	ha	2,76	14,28									
Obžetev tulcev	kos	500	500									
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	72.500	72.500									
Vzdrževanje zašč ogr	m	1.130	1.130									
Vzdrževanje grmišč	ha	3	6									
Vzdrževanje travinj	ha	2,2	8,8									
Vzdrževanje vodnih površin	kos	6	12									
Sadnja plodonosnega drevja	kos	1.000	1.000									
Postavitev valilnic in ostalo	kos	10	10									
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m ³	80	80									
Naravni razvoj biotopov	ha	24,5	24,5									

OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda

Rastiščnogojitveni razred 00140 KISLOLJUBNA GRADNOVA BELOGABROVJA

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	348,39	45,94	2,63	396,96
Delež (%)	87,76	11,57	0,66	100,00

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	7	26	36	19	11	16	49
Jelka	8	28	38	17	10		
Bor	9	30	35	17	10	15	44
Macesen	14	41	31	9	4	2	6
Bukev	10	22	25	20	23	10	30
Hrast	10	23	25	20	22	24	72
Pl. lst.	13	25	23	19	19	4	12
Dr. tr. lst.	13	25	24	19	20	18	53
Meh. lst.	18	30	22	15	14	11	33
Iglavci	8	29	35	17	10	33	99
Listavci	12	25	24	19	20	67	200
Skupaj	11	26	28	18	17	100	299

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,31	0,86	0,62	0,25	0,06	2,11	30
Listavci	1,88	1,75	0,87	0,34	0,19	5,03	70
Skupaj	2,19	2,62	1,49	0,58	0,26	7,14	100

Preglednica/D-GZ1: Gozdno rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Površina (ha)	%	Proizvod. sposob. (m ³ /ha/leto)
711	Kisloljubno gradnovno belogabrovje	269,07	67,78	11
752	Predpanonsko podgorsko bukovje	85,72	21,59	7
511	Vrbovje s topolom	25,08	6,32	11
521	Nižinsko črnojelševje	10,08	2,54	11
531	Dobovje in dobovo belogabrovje	7,01	1,77	11
Skupaj		396,96	100,00	10,10

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
GPN, ukrepi so dovoljeni	178,10	44,87	210,32	52,98	8,54	2,15	/	/	396,96	100,00
Skupaj vsi gozdovi	178,10	44,87	210,32	52,98	8,54	2,15	/	/	396,96	100,00

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
A	9,14	12	21,14	10,29	5,71	16	19,43	17,71	37,14	12,61
B	0,57		0,57				0,57		0,57	0,67
C	0,00	0,30	0,30	0,00	1,19	1,19	0,00	1,49	1,49	6,76
Skupaj	9,71	12	21,71	10,29	5,71	16	20	17,71	37,71	13,28

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	6,53	1,6						
Drogovnjak	122,81	30,9	4,01	3		81	19	
Debeljak	238,9	60,2	10,79	5		27	73	
Sestoj v obnovi	14,97	3,8	6,07	41	8	31	60	1
Dvoslojni sestoj	0,33	0,1						
Raznomerno (ps-šp)	13,42	0,06	0,06				100	
Skupaj	396,69	100,0						

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.
ha	3,68	0,03	1,95	0,01	0,00	4,3	0,53	0,68	9,53	0,15
%	17,64	0,14	9,35	0,05	0,00	20,61	2,54	3,26	45,69	0,72

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	22	/	9	45	36	9
Bor	53	/	26	43	30	/
Bukev	14	/	/	21	36	43
Hrast	60	2	28	42	22	7
Pl. lst.	32		3	22	38	38
Dr. tr. lst.	31		/	3	35	61
Meh. lst.	2		/	/	/	100
Skupaj iglavci	75		21	44	32	3
Skupaj listavci	139	1	13	26	29	31
Skupaj	214	/	16	32	30	21

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo koreničnik	1,6
Veje	0,4
Osutost	2,1
Skupaj	4,2

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovan posek m ³	Realiziran posek m ³	Realizacija sečnje %
Iglavci	6.993	4.861	69,5
Listavci	16.267	11.754	72,3
Skupaj	23.260	16.615	71,4

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drevesne vrste
Smreka	18,80	15,99
Jelka	0,02	1,40
Bori	9,44	9,65
Bukev	7,99	10,93
Hrasti	20,59	11,78
Plemeniti listavci	9,14	32,04
Drugi trdi listavci	26,35	20,58
Mehki listavci	7,67	9,54
Skupaj iglavci	28,26	12,20
Skupaj listavci	71,74	14,80
Skupaj	100,00	13,96

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)			Skupaj	
	I	II	III	%	m ³ /ha
Iglavci	0,47	26,70	8,09	29,3	12,25
Listavci	0,89	16,40	10,15	70,7	29,61
Skupaj	0,75	23,29	9,47	100,0	41,86

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2000 do 2021

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2000	16,1	/	13,2	/	/	7,9	26,2	2,4	25,6	8,6
2010	11,9	/	13,3	0,3	/	9,2	22,8	5,6	25,2	11,7
2021	16,3	0,1	14,5	2,1	/	10,1	24,1	4,0	17,7	11,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
Iglavci	6.766	17,0											
Listavci	11.563	15,0											
Skupaj	18.329	15,0											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Skupaj
		dejansko	ponov.											
Priprava sestoja	ha	0,35	0,35											
Priprava tal	ha	0,31	0,31											
Sadnja	ha	1,01	1,01											
Obžetev	ha	0,88	3,92											
Nega mladja	ha	3,58	5,36											
Nega gošče	ha	2,84	2,84											
Nega letvenjaka	ha	1,39	1,39											
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,87	0,87											
Zaščita s premazom	ha	0,69	3,60											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	200	200											
Obžetev tulcev	kos	500	500											
Naravni razvoj biotopov	m ³	22	22											

Rastičnogojitveni razred 00150 KISLOLJUBNA GRADNOVA BUKOVJA

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	3.486,85	1.010,22	12,04	4.509,11
Delež (%)	77,33	22,40	0,27	100,00

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	7	25	36	20	12	15,00	45
Jelka	8	25	33	19	13	0,21	1
Bori	8	29	35	17	10	24,44	73
Macesen	10	30	34	16	11	1,20	4
Bukev	11	23	24	20	22	23,53	71
Hrasti	12	24	24	198	21	17,90	54
Plemeniti listavci	14	25	23	19	19	1,10	3
Drugi trdi listavci	14	26	23	18	18	12,91	39
Mehki listavci	22	33	21	13	11	3,70	11
Iglavci	8	28	35	18	11	40,86	123
Listavci	13	24	24	19	20	59,14	178
Skupaj	11	26	29	19	16	100,00	302

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,38	0,93	0,90	0,36	0,14	2,71	36
Listavci	1,19	1,51	1,08	0,64	0,39	4,80	64
Skupaj	1,56	2,45	1,98	1,00	0,53	7,51	100

Preglednica/D-GZ1: Gozdno rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdna združba	Površina	%	Proizvod. sposob. (m ³ /ha/leto)
Gpn, ukrepi so dovoljeni				
731	Kisloljubno gradnovno bukovje	3.930,39	87,2	8,5
752	Predpanonsko podgorsko bukovje	239,63	5,3	9,5
711	Kisloljubno gradnovno belogabrovje	126,53	2,8	8,0
741	Kisloljubno rdečborovje	110,52	2,4	6,0
543	Predpanonsko gradnovno belogabrovje	82,25	1,8	8,5
521	Nižinsko črnojelševje	19,79	0,4	10,0
Skupaj		4.509,11	100,0	8,5

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Gpn, ukrepi so dovoljeni	2.809,77	61	1.885,79	38	23,87	2	/	/	4.509,11	100,00
Skupaj vsi gozdovi	2.809,77	61	1.885,79	38	23,87	2	/	/	4.509,11	100,00

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
A	3,45	2,95	6,41	12,81	15,21	28,02	16,27	18,16	34,43	13,43
B	0,56	0,45	1,00	0,50	0,78	1,28	1,06	1,23	2,28	3,69
C	0,06		0,06				0,06		0,06	0,17
Skupaj	4,07	3,40	7,47	13,31	15,99	29,30	17,38	19,39	36,77	17,28

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	140,60	3,1							
Drogovnjak	1.370,15	30,4	24,15	2	6	66	27	2	
Debeljak	2.637,61	58,5	157,88	6	5	66	28		
Sestoj v obnovi	265,46	5,9	133,05	50	18	55	25	2	
Raznomerno (ps-pš)	89,90	2,0	3,02	3		46	52	3	
Raznomerno (sk-gnz)	4,66	0,1	1,23	26		44	56		
Pionirski gozd z grmišči	0,73								
Skupaj	4.509,11	100,0							

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.
ha	33,14	0,92	2,86	0,05	0,00	174,73	15,98	7,98	79,98	4,49
%	10,35	0,29	0,89	0,02	0,00	54,58	4,99	2,49	24,98	1,40

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	355	1	19	43	30	7
Jelka	3	3	0	0	33	67
Bor	733	1	21	48	23	7
Macesen	11	36	36	18	9	0
Ostali iglavci	1	0	0	100	0	0
Bukev	563	1	4	25	33	38
Hrast	477	1	12	33	35	19
Pl. lst.	75	0	4	14	30	52
Dr. tr. lst.	255	0	4	12	29	54
Meh. lst.	68	1	3	12	34	30
Skupaj iglavci	1.103	1	20	46	25	7
Skupaj listavci	1.440	1	6	25	33	35
Skupaj	2.543	1	12	34	30	23

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,4
Veje	0,5
Osutost	0,4
Skupaj	3,2

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovan posek m ³	Realiziran posek m ³	Realizacija sečnje %
Iglavci	102.276	61.122	59,79
Listavci	110.707	87.660	79,18
Skupaj	212.983	148.783	69,86

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drevesne vrste
Smreka	24,09	17,75
Jelka	0,01	0,32
Bori	16,74	7,60
Macesen	0,34	2,85
Bukev	19,16	8,95
Hrasti	13,63	8,37
Plemeniti listavci	2,64	29,18
Drugi trdi listavci	17,57	14,93
Mehki listavci	5,80	8,29
Skupaj iglavci	41,20	11,10
Skupaj listavci	58,80	10,25
Skupaj	100,00	10,58

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)			Skupaj	
	I	II	III	%	m ³ /ha
Iglavci	0,67	17,83	7,09	41,1	13,56
Listavci	0,73	26,64	6,94	58,9	19,44
Skupaj	0,70	22,96	6,98	100,0	33,00

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2021 do 2030

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list	Meh.list.
2000	14,0	/	20,8	0,3	0,2	22,8	14,9	1,8	19,4	5,8
2010	14,0	/	18,2	0,6	0,4	23,3	18,7	1,9	18,2	4,7
2021	15,0	0,2	24,4	1,2	0,1	23,5	17,9	1,1	12,9	3,7

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2021	2022	2023	2024	2025	2024	2026	2027	2028	2029	Skupaj
Iglavci	145.896	26											
Listavci	134.958	17											
Skupaj	280.854	21											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
		dejansko	s ponov.									
Priprava sestoja	ha	76,41	76,41									
Priprava tal	ha	10,73	10,73									
Sadnja	ha	23,42	23,42									
Obžetev	ha	31,06	146,25									
Nega mladja	ha	44,39	61,24									
Nega gošče	ha	43,85	53,97									
Nega letvenjaka	ha	37,01	37,01									
Nega ml. drogovnjaka	ha	74,76	74,76									
Obžagovanje vej	kos	1.000	1.000									
Zaščita s premazom	ha	2,07	10,68									
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	72.300	72.300									
Vzdrževanje grmišč	ha	3,00	6,00									
Vzdrževanje travinj	ha	2,20	8,80									
Vzdrževanje vodnih površin	kos	6	12									
Sadnja plodonosnega drevja	kos	1.000	1.000									
Postavitev valilnic in ostalo	kos	10	10									
Pušcanje stoječe biomase v gozdu	m ³	80	80									
Naravni razvoj biotopov	ha	2,50	2,50									

OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			% na PR
		m ³ /ha			m ³ /ha			% LZ			
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
Gpn, ukrepi so dovoljeni	3.835,24	116	188	304	2,57	5,02	7,59	23,7	16,3	19,1	76,6
Skupaj vsi gozdovi	3.835,24	116	188	304	2,57	5,02	7,59	23,7	16,3	19,1	76,6

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	77,17	2,0
Drogovnjak	1.184,42	30,9
Debeljak	2.296,74	59,9
Sestoj v obnovi	179,65	4,7
Dvosloni sestoj	0,33	
Raznomerno (ps-šp)	91,81	2,5
Raznomerno (sk-gnz)	4,39	0,1
Pionirski gozd z grmišči	0,73	
Skupaj	3.835,24	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	13,9
Jelka	0,3
Bori	23,1
Macesen	0,8
Bukev	23,1
Hrast	18,8
Pl. lst.	1,3
Dr. tr. lst.	14,2
Meh. lst.	4,5
Iglavci	38,1
Listavci	61,9
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	35.823	124.925	156.896	79.269	46.919	38	116
Listavci	90.473	177.590	172.283	135.957	146.160	62	188
Skupaj	126.296	302.515	329.179	215.226	193.079	100	304

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Skupaj
Iglavci	105.122	23,7											
Listavci	117.759	16,3											
Skupaj	225.881	19,1											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava tal	ha	2,97	2,97											
Priprava sestoja	ha	22,53	22,53											
Dopolnilna sadnja	ha	0,15	0,85											
Sadnja	ha	7,69	7,69											
Naravni razvoj biotopov	m ³	1,66	1,66											
Obžetev	ha	10,16	38,03											
Nega mladja	ha	36,78	52,39											
Nega gošče	ha	21,30	26,53											
Nega letvenjaka	ha	18,79	18,79											
Nega drogovnjaka	ha	49,42	49,42											
Premazi vršičkov	ha	2,04	10,22											
Zaščita s tulci, mrežo	kos	10.450	10.450											
Vzdrževanje ograje	m	1.130	1.130											
Obžetev tulcev kos	kos	500	500											

Državni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondii po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			% na PR
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od LZ			
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
Gpn, ukrepi so dovoljeni	1.056,16	143	151	294	3,21	4,19	7,40	31,5	17,6	24,4	96,7
Skupaj vsi gozdovi	1.056,16	143	151	294	3,21	4,19	7,40	31,5	17,6	24,4	96,7

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	69,83	6,6
Drogovnjak	301,25	28,5
Debeljak	574,13	54,4
Sestoj v obnovi	100,43	9,5
Raznomerno (ps-šp)	10,52	1,0
Skupaj:	1.056,16	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

+Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	19,7
Bor	25,8
Macesen	3,1
Bukev	10,3
Hrast	16,8
Pl. lst.	1,3
Dr. tr. lst.	10,0
Meh. lst.	3,4
Iglavci	48,6
Listavci	5,14
Skupaj	100

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	11.274	40.360	53.537	28.117	17.400	49	143
Listavci	20.085	38.008	37.825	30.522	33.283	51	151
Skupaj	31.359	78.368	91.362	58.639	50.683	100	294

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
Iglavci	47.469	31,5											
Listavci	28.140	17,6											
Skupaj	75.609	24,4											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s.ponov.											
Priprava sestoja	ha	53,56	53,56											
Sadnja	ha	17,29	17,29											
Priprava tal	ha	10,99	10,99											
Dopolnilna sadnja	ha	4,00	4,00											
Naravni razvoj biotopov	m ³	24,00	24,00											
Obžetev	ha	21,65	111,49											
Nega mladja	ha	11,19	14,21											
Nega gošče	ha	25,48	30,35											
Nega letvenjaka	ha	19,61	19,61											
Nega drogovnjaka	ha	26,21	26,21											
Obžagovanje vej	kos	1.000	1.000											
Odstranjevanje vzpeha	ha	0,48	1,44											
Premazi vršičkov	ha	0,72	4,06											
Zaščita z mrežo tulci	kos	62.050	62.050											

Občinski gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			% na PR
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od LZ			
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
Gpn, ukrepi so dovoljeni	14,67	50	195	245	1,03	5,12	6,15	9,8	21,7	19,3	76,8
Skupaj vsi gozdovi	14,67	50	195	245	1,03	5,12	6,15	9,8	21,7	19,3	76,8

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	0,13	0,9
Drogovnjak	7,29	49,7
Debeljak	5,64	38,4
Sestoj v obnovi	0,35	2,4
Raznomerno (ps-šp)	0,99	6,7
Raznomerno (sk-gnz)	0,27	1,8
Skupaj	14,67	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	7,1
Bor	13,2
Bukev	20,4
Hrast	21,2
Pl. lst.	2,9
Dr. tr. lst.	13,7
Meh. lst.	21,6
Iglavci	20,3
Listavci	79,7
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	52	172	257	163	83	20	50
Listavci	471	797	648	480	465	80	195
Skupaj	523	969	905	643	548	100	245

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
Iglavci	71	9,8											
Listavci	622	21,7											
Skupaj	639	19,3											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	0,98	0,98											
Obžetev	ha	0,13	0,65											

Obrazci E4

(opisi odsekov)